

**PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE
SVETI IVAN ŽABNO**

OŽUJAK 2005.

ELABORAT ISTOVJETAN IZVORNIKU

NARUČITELJ: REPUBLIKA HRVATSKA
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA SVETI IVAN ŽABNO

NOSITELJ IZRADE OPĆINSKO POGLAVARSTVO
Vladimir Oguman

IZRAĐIVAČ: URBIA d.o.o. Čakovec
V. Makovec, dipl.ing.arh
L. Šantek, dipl.ing.arh
N. Škoro, dipl.oec
B. Balent, ing.građ

VANJSKA SURADNJA I PODACI

ŽUPANIJSKI ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE
Zlatko Filipović, dipl.ing.arh.
mr. Mladen Matica, prof.geogr.

URED DRŽAVNE UPRAVE, SLUŽBA ZA PROSTORNO
UREĐENJE, ZAŠTITU OKOLIŠA I GRADITELJSTVO
ISPOSTAVA U KRIŽEVCIMA
Vesna Telban, dipl.ing.arh

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE
KONZERVATORSKI ODJEL U ZAGREBU
Tomislav Petrinec, dipl.ing.arh.
mr. Biserka Dumbović Bilušić, dipl.ing.arh.

IZRADA STUDIJE ZAŠTITE NEPOKRETNIH KULTURNIH
DOBARA I KULTURNO-POVIJESNIH VRIJEDNOSTI ZA PPUO
mr. Biserka Dumbović Bilušić, dipl.ing.arh.
Dunja Zelić Milošević, prof.etnol.
mr.sc. Lana Okroša, prof.arheol.

HRVATSKE VODE d.o.o.
Zvonko Moškov, dipl.ing.kult.teh.

HRVATSKE CESTE d.o.o.
Zvonimir Nagy, dipl.ing.

T – COM – GP BJELOVAR - KOPRIVNICA
mr. Krešimir Ružić, dipl.ing.el.
Marinko Martinović, dipl.ing.el.

T – MOBILE – SEKTOR ZA PLANIRANJE I RAZVOJ U ZAGREBU
Vjekoslav Marić, dipl.ing.

HEP – DISTRIBUCIJSKO PODRUČJE BJELOVAR d.o.o.
POGON KRIŽEVCI
Ivan Šafran, dipl.ing.
Dragan Vrbanić, ing.el.

KOMUNALNO PODUZEĆE d.o.o.KRIŽEVCI
Darko Kotzarić, dipl.ing.

PLINACRO d.o.o. ZAGREB
Vladimir Đurović, dipl.ing.

ŽUPANIJA	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA
JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	OPĆINA SVETI IVAN ŽABNO
NAZIV PROSTORNOG PLANA	PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE SVETI IVAN ŽABNO
OBJAVA JAVNE RASPRAVE	VEČERNJI LIST 18.05.2004.
JAVNI UVID ODRŽAN	OD 27.05. – 27.06. 2004.
PPUO USVOJEN	23. SJENICA OPĆINSKOG VIJEĆA OD 29. OŽUJKA 2003.
PPUO OBJAVLJEN	SLUŽBENI GLASNIK KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE BR. 2/05
IZRAĐIVAČ PLANA	URBIA d.o.o. Čakovec
BROJ PLANA	PPUO – 07/2003.
SUGLASNOST NA PPUO PREMA ČLANKU 24 ZPU (NN RH br.30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04) IZDANA OD UREDA DRŽAVNE UPRAVE U KOPRIVNIČKO – KRIŽEVAČKOJ ŽUPANIJI – SLUŽBE ZA PROSTORNO UREĐENJE, ZAŠTITU OKOLIŠA, GRADITELJSTVO I IMOVINSKO PRAVNE POSLOVE	
BROJ SUGLASNOSTI Klasa: 350-05/04-01/601 Ur.broj: 2137-03-04-3	DATUM 24. PROSINAC 2004.
PEČAT IZRAĐIVAČA PLANA direktor Vesna Makovec, dipl.ing.arh.	ODGOVORNA OSOBA ovlašteni arhitekt Vesna Makovec, dipl.ing.arh.
PEČAT TIJELA ODGOVORNOG ZA PROVOĐENJE JAVNE RASPRAVE	ODGOVORNA OSOBA načelnik Općine Vladimir Oguman
PEČAT PREDSTAVNIČKOG TIJELA OPĆINE	ODGOVORNA OSOBA predsjednik Općinskog vijeća Zvonimir Puček

OPĆI PRILOZI

1. SUGLASNOST PREMA ČL. 24. ZAKONA O PROSTORNOM UREĐENJU (NN br. 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04), URED DRŽAVNE UPRAVE U KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKOJ ŽUPANIJI – SLUŽBA ZA PROSTORNO UREĐENJE, ZAŠTITU OKOLIŠA, GRADITELJSTVO I IMOVINSKO PRAVNE POSLOVE
2. MIŠLJENJE PREMA ČL. 24. ZAKONA O PROSTORNOM UREĐENJU (NN br. 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04), ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE
3. SUGLASNOST PREMA ČL. 56. ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA (NN br. 69/99 i 151/03), UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE, KONZERVATORSKI ODJEL U ZAGREBU,
4. MIŠLJENJE PREMA ČL. 17. ZAKONA O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU (NN br. 66/01), MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODNOG GOSPODARSTVA
5. IZVOD IZ SUDSKOG REGISTRA ZA TVRTKU URBIA d.o.o. ČAKOVEC
6. SUGLASNOST ZA UPIS TVRTKE URBIA d.o.o. U SUDSKI REGISTAR ZA OBAVLJANJE STRUČNIH POSLOVA PROSTORNOG UREĐENJA, MINISTARSTVA ZAŠTITE OKOLIŠA I PROSTORNOG UREĐENJA
7. RJEŠENJE O UPISU U IMENIK OVLAŠTENIH ARHITEKATA

REPUBLIKA HRVATSKA
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA SVETI IVAN ŽABNO

PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE SVETI IVAN ŽABNO

NAPOMENA: Nije dozvoljeno neovlašteno koristiti tekstualne dijelove PPUO-a, osim u svrhe određene zakonskim propisima iz oblasti prostornog uređenja i gradnje

SADRŽAJ OBRAZLOŽENJA

1	POLAZIŠTA	1-1
1.1	POLOŽAJ, ZNAČAJ I POSEBNOSTI PODRUČJA OPĆINE U ODNOSU NA PROSTOR I SUSTAVE ŽUPANIJE I DRŽAVE	1-1
1.1.1	Osnovni podaci o stanju u prostoru	1-2
1.1.1.1	Površina, stanovništvo i naseljenost	1-2
1.1.1.1.1	Površina	1-2
1.1.1.1.2	Stanovništvo	1-4
1.1.1.2	Naselja	1-8
1.1.1.2.1	Osnovni podaci, površina i tipovi naselja	1-8
1.1.1.3	Tablični iskaz podataka o prostoru – tablice 1. i 2.	1-12
1.1.1.3.1	Centralitet	1-14
1.1.2	Prostorno razvojne i resursne značajke	1-16
1.1.2.1	Zemljopisna obilježja	1-16
1.1.2.1.1	Geološka obilježja i obilježja reljefa	1-16
1.1.2.1.2	Hidrogeografske značajke	1-16
1.1.2.1.3	Klima	1-16
1.1.2.1.4	Vegetacija	1-16
1.1.2.2	Povijesni utjecaj na oblikovanje naselja i korištenje prostora	1-17
1.1.3	Područja pretežitih djelatnosti u odnosu na prirodne resurse i područja naselja	1-19
1.1.3.1	Poljoprivreda	1-19
1.1.3.2	Šumarstvo	1-21
1.1.3.3	Lov, ribolov i turizam	1-21
1.1.3.4	Energetika	1-21
1.1.3.5	Vodno gospodarstvo	1-21
1.1.3.6	Gospodarske djelatnosti u naseljima	1-21
1.1.4	Komunalna infrastruktura	1-22
1.1.4.1	Prometni sustav	1-22
1.1.4.1.1	Cestovni promet	1-22
1.1.4.1.2	Željeznički promet	1-22
1.1.4.1.3	Telekomunikacijski promet	1-22
1.1.4.1.4	Poštanski promet	1-23
1.1.4.2	Vodoopskrba	1-23
1.1.4.3	Odvodnja	1-23
1.1.4.4	Elektroopskrba	1-23
1.1.4.5	Plinoopskrba	1-23
1.1.4.6	Zbrinjavanje otpada	1-23
1.1.4.7	Groblja	1-23
1.1.5	Društvena infrastruktura	1-24
1.1.5.1	Uprava, lokalna samouprava i pravosuđe	1-24
1.1.5.2	Obrazovanje	1-25
1.1.5.3	Zdravstvo socijalna skrb	1-25
1.1.5.3.1	Zdravstvo	1-25
1.1.5.3.2	Socijalna skrb	1-26
1.1.5.3.3	Mreža veterinarske zaštite	1-26
1.1.5.4	Vjerske institucije	1-26
1.1.5.4.1	Katoličke	1-26
1.1.5.4.2	Pravoslavne	1-26
1.1.5.5	Kultura	1-27
1.1.5.6	Udruge građana	1-27
1.1.5.7	Sport i rekreacija	1-27
1.1.5.8	Značajne manifestacije	1-27
1.1.6	Arheološka, graditeljska i prirodna baština	1-28
1.1.6.1	Arheološka i graditeljska baština	1-28
1.1.6.1.1	Ocjena stanja kulturnih dobara na području općine	1-28

1.1.6.1.2	Osvrt na postojeću dokumentaciju kulturne baštine, te obveze iz prostornih planova i druge dokumentacije višeg reda.....	1-29
1.1.6.1.3	Pregled razvitka povijesnih oblika naseljenosti na području općine	1-29
1.1.6.2	Prirodna baština	1-32
1.1.7	Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova.....	1-33
1.1.7.1	Obveze iz Programa prostornog uređenja Države	1-33
1.1.7.2	Obveze iz Prostornog plana Koprivničko – križevačke županije.....	1-38
1.1.7.3	Ocjena postojećih prostornih planova	1-38
1.1.8	Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke, te prostorne pokazatelje	1-40
1.1.8.1	Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske pokazatelje	1-40
1.1.8.2	Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na gospodarske pokazatelje	1-40
1.1.8.3	Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na prostorne pokazatelje	1-41
2	CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA	2-1
2.1	CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA	2-1
2.1.1	Razvoj naselja posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava	2-1
2.1.1.1	Ciljevi demografskog razvoja od županijskog značaja	2-1
2.1.1.2	Razvoj naselja posebnih funkcija, te društvene infrastrukture od županijskog značaja	2-1
2.1.1.2.1	Naselja žarišta razvoja i tipovi naselja	2-1
2.1.1.2.2	Ciljevi razvoja društvene infrastrukture od županijskog značaja	2-2
2.1.1.3	Razvoj značajnih infrastrukturnih sustava	2-3
2.1.1.3.1	Promet.....	2-3
2.1.1.3.2	Vodnogospodarski sustav.....	2-3
2.1.1.3.3	Energetski sustav	2-3
2.1.1.3.4	Zbrinjavanje otpada	2-3
2.1.2	Racionalno korištenje prirodnih izvora	2-4
2.1.2.1	Racionalno gospodarenje poljoprivrednim zemljištem.....	2-4
2.1.2.2	Racionalno gospodarenje šumama i šumskim zemljištem	2-4
2.1.2.3	Racionalno gospodarenje vodnim resursima.....	2-5
2.1.2.4	Racionalno gospodarenje mineralnim sirovinama	2-5
2.1.3	Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša	2-5
2.1.3.1	Opći ciljevi sprečavanja nepovoljnih utjecaja na okoliš i zaštite postojećih ekosustava od županijskog značaja	2-5
2.1.3.1.1	Očuvanje kvalitete voda.....	2-5
2.1.3.1.2	Očuvanje kvalitete zraka.....	2-5
2.1.3.1.3	Mjere zaštite od buke.....	2-5
2.1.3.2	Ciljevi zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti od županijskog značaja	2-5
2.1.3.2.1	Krajobrazne vrijednosti	2-5
2.1.3.2.2	Prirodne vrijednosti	2-6
2.2	CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA OPĆINSKOG ZNAČAJA	2-6
2.2.1	Demografski razvoj	2-6
2.2.2	Odabir prostorno razvojne strukture.....	2-8
2.2.2.1	Poljoprivreda	2-8
2.2.2.2	Šumarstvo	2-9
2.2.2.3	Industrija, obrt i uslužne djelatnosti	2-9
2.2.2.4	Turizam	2-9
2.2.3	Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture.....	2-9
2.2.3.1	Razvoj naselja	2-9
2.2.3.2	Razvoj društvene infrastrukture.....	2-10
2.2.3.3	Razvoj prometne i komunalne infrastrukture	2-11
2.2.4	Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti, te kulturno – povijesnih vrijednosti	2-12

2.3	CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA NASELJA NA PODRUČJU OPĆINE	2-14
2.3.1	Racionalno korištenje i zaštita prostora	2-14
2.3.2	Utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno – povijesnih cjelina.....	2-15
2.3.3	Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture	2-17
3	PLAN PROSTORNOG UREĐENJA	3-1
3.1	PRIKAZ PROSTORNOG RAZVOJA NA PODRUČJU OPĆINE ILI GRADA U ODNOSU NA PROSTORNU I GOSPODARSKU STRUKTURU ŽUPANIJE.....	3-1
3.2	ORGANIZACIJA PROSTORA I OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA.....	3-3
3.2.1	Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (naselja i izgrađene strukture van naselja; poljoprivredne, šumske, vodne te površine posebne namjene i ostale površine)	3-4
3.2.1.1	Naselja	3-5
3.2.1.1.1	Naselja unutar urbaniziranog krajolika	3-6
3.2.1.1.2	Naselja ruralnog krajolika.....	3-6
3.2.1.2	Opći uvjeti određivanja građevinskih područja naselja	3-7
3.2.1.3	Opći uvjeti određivanja namjene čestica	3-9
3.2.1.4	Građenje izvan građevinskih područja naselja.....	3-10
3.2.1.5	Prostori s visokim stupnjem gospodarske učinkovitosti	3-10
3.2.1.6	Kultivirana područja koja nemaju osobine visoke gospodarske učinkovitosti	3-11
3.2.1.7	Prostori s visokim stupnjem prirodnosti i identiteta.....	3-12
3.3	PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI	3-15
3.3.1	Gospodarske djelatnosti u prostoru Općine	3-15
3.3.1.1	Gospodarske djelatnosti vezane za korištenje prirodnih resursa.....	3-15
3.3.1.2	Gospodarske djelatnosti vezane za korištenje stvorenih resursa	3-15
3.3.1.3	Gospodarske djelatnosti u području stambenih dijelova naselja	3-16
3.3.2	Društvene djelatnosti u prostoru Općine	3-17
3.4	UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA.....	3-19
3.4.1	Iskaz površina za posebno vrijedna i/ili osjetljiva područja i prostorne cjeline (prirodni resursi, krajobrazi, prirodne vrijednosti i kulturno – povijesne cjeline)	3-19
3.4.2	Inventarizacija i vrednovanje nepokretnih kulturnih dobara i kulturno povijesnih vrijednosti na području općine	3-19
3.4.2.1	Popis nepokretnih kulturnih dobara i kulturno povijesnih vrijednosti Općine Sveti Ivan Žabno	3-20
3.4.2.2	Zbirna tablica nepokretnih kulturnih dobara i kulturno povijesnih vrijednosti Općine Sveti Ivan Žabno	3-27
3.4.2.3	Mjere zaštite kulturno- povijesnih i krajobraznih vrijednosti	3-28
3.4.3	Zaštita prirodnih vrijednosti na području općine	3-30
3.5	RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA	3-31
3.5.1	Prometni infrastrukturni sustav (ceste, željeznice, zračne, morske i riječne luke, javne telekomunikacije, produktovodi)	3-31
3.5.2	Energetski sustav.....	3-32
3.5.3	Vodnogospodarski sustav (vodoopskrba, odvodnja, uređenje vodotoka i voda, melioracijska odvodnja)	3-33
3.5.4	Komunalni servisi - groblja.....	3-34
3.6	POSTUPANJE S OTPADOM.....	3-34
3.7	SPREČAVANJE NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ.....	3-35
3.7.1	Tlo.....	3-35
3.7.2	Vode	3-35
3.7.3	Zrak.....	3-36
3.7.4	Utjecaj buke	3-36
3.7.5	Upravljanje rizicima.....	3-36

I. OBRAZLOŽENJE

1 POLAZIŠTA

1.1 POLOŽAJ, ZNAČAJ I POSEBNOSTI PODRUČJA OPĆINE U ODNOSU NA PROSTOR I SUSTAVE ŽUPANIJE I DRŽAVE

Općina Sveti Ivan Žabno smještena je u jugozapadnom dijelu Koprivničko - križevačke županije i prostire se na površini od 106,60 km². Po veličini je četvrta jedinica lokalne samouprave, te čini 6,10% udjela u površini Županije.

Kao rubna općina, Sveti Ivan Žabno graniči na istoku s Bjelovarsko – bilogorskom županijom, te na jugu sa Zagrebačkom županijom.

Sjeverno Općina graniči s područjem Grada Križevci.

Prema podacima popisa stanovništva, 1991. godine Općina Sv. Ivan Žabno je imala 6000 stanovnika i prema broju stanovnika je peta jedinica lokalne samouprave u Županiji.

Podaci Državnog zavoda za statistiku za popis 2001. pokazuju pad ukupnog broja stanovnika na 5.801 stanovnika za Općinu, ukoliko se koristi metoda usporediva s prethodnim popisnim metodama.¹ Prema EU popisnoj metodi broj stalnog stanovništva Općine Sveti Ivan Žabno iznosi 5.628.

U sastav Općine ulazi 16 naselja i to:

Brdo Cirkvensko, Brezovljani, Cepidlak, Cirkvena, Hrsovo, Kendelovec, Kuštani, Ladinec, Markovac Križevački, Novi Glog, Predavec Križevački, Raščani, Sveti Ivan Žabno, Sveti Petar Čvrstec, Škrinjari i Trema.

Kraj oko Svetog Ivana Žabna i okolice prostire se na najzapadnijim obroncima Bilogore, koja se spušta sve do vodotoka Glogovnice.

Sve površinske i izvorske vode odvođe vodotoci Velika i Glogovnica, koji utječu u rijeku Česmu.

Reljef ovog kraja može se podijeliti na sjeverni i južni.

Sjeverni je brežuljkast, viši i uzdiže se i više od 230 m/nm, a južni je ravan, na nadmorskoj visini između 102 i 120 m. Ova dva dijela ovog reljefa u najvećem području dijeli željeznička pruga Sv. Ivan Žabno - Bjelovar.

Geografsko-prometni položaj Općine prvenstveno određuje državna cesta Zagreb – Bjelovar. U naselju Sveti Ivan Žabno, od navedene državne prometnice odvaja se cesta za Križevce, također rangirana kao državna cesta.

Bilogora se pruža u smjeru sjeverozapad - jugoistok, i doseže visinu od 307 m/nm, a Kalnik od 643 m/nm. Klima je umjereno kontinentalna. Zime su umjereno hladne, a ljeta topla.

¹ Državni zavod za statistiku RH je 2001. godine je primijenio popisnu metodu kakva se koristi u Europskoj uniji. Ova metoda se od dosada korištenih metoda razlikuje po odvojenom prikazivanju stalnog stanovništva i stanovništva koje je prijavljeno na određenoj adresi u Državi, ali stvarno duže od godine dana boravi izvan mjesta, najčešće radi stalnog zaposlenja.

¹ Izvor za 2001. godinu - HTML izdanje Popisa stanovništva, kućanstava i stanova 2001. - CD, «Državni zavod za statistiku», srpanj 2002.

1.1.1 Osnovni podaci o stanju u prostoru

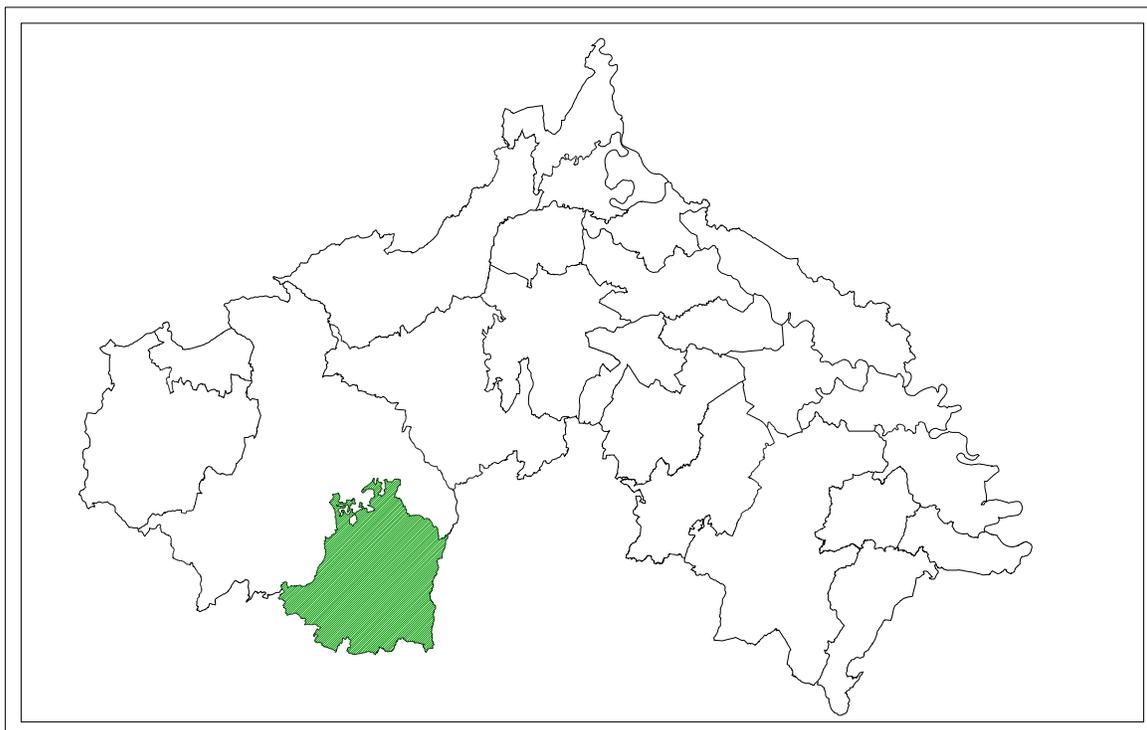
1.1.1.1 Površina, stanovništvo i naseljenost

1.1.1.1.1 Površina

Općina Sveti Ivan Žabno smještena je u jugozapadnom dijelu Koprivničko - križevačke županije.

Sa površinom od 106,60 km². četvrta je po veličini jedinica lokalne samouprave u Županiji, odnosno zauzima 6,10% udjela u površini Županije.

Veću površinu imaju Grad Križevci, Grad Đurđevac i Općina Sokolovac, dok je Općina Rasinja tek 1,1 km² manja.

Kartogram 1 Položaj Općine Sveti Ivan Žabno u Koprivničko-križevačkoj županiji

Općina Sveti Ivan Žabno rubna je općina Koprivničko – križevačke županije i graniči:

- na istoku s Bjelovarsko – bilogorskom županijom, odnosno njenim jedinicama lokalne samouprave, općinama Rovišće i Zrinski Topolovac,
- na jugu sa Zagrebačkom županijom, odnosno njenom općnom Farkaševac i Gradec
- na sjeveru s područjem Grada Križevci, odnosno sa slijedećim naseljima u njegovom sastavu: Poljana Križevačka, Gračina, Bukovje Križevačko, Novi Đurđić, Đurđić, Lemeš Križevački, Majurec, Kloštar Vojakovački, Ruševac i Poveljš.

Granice jedinice lokalne samouprave određene su granicama katastarskih općina:

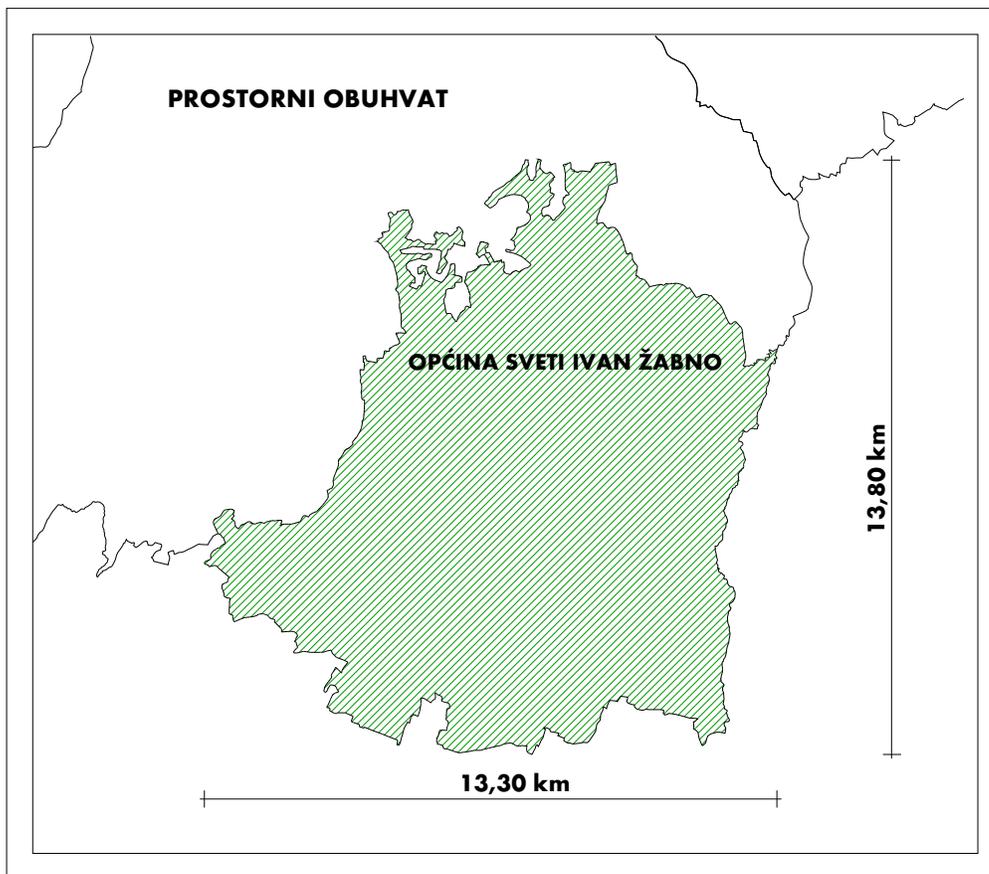
- k.o. Raščani,
- k.o. Sveti Petar Čvrstec,
- k.o. Trema, k.o. Žabno,
- k.o. Cirkvena,
- k.o. Hrsovo i
- k.o. Novi Glog.

Područje Općine omeđeno je geografski:

- rječicom Velika na istoku,
- rubovima šuma Novakuša i Grabik na jugozapadu,
- Tremovačkim potokom na zapadu,
- rubovima šuma Buk i Bukovina na sjeveru.

OPĆINA SVETI IVAN ŽABNO	POVRŠINA km ²	DUŽINA km
površina	106,60	
sveukupna dužina granice		87,51
dužina granice prema susjednoj županiji		34,31
udaljenost krajnjih točaka zapad - istok		13,23
udaljenost krajnjih točaka sjever - jug		13,85

Tablica 1 Osnovni podaci o prostoru Općine

Kartogram 2 Prikaz prostornog obuhvata Općine

1.1.1.1.2 Stanovništvo

Demografska kretanja na prostoru Općine Sveti Ivan Žabno mogu se u osnovnim naznakama pratiti unatrag do srednjeg vijeka.

Područje je bilo od osobite geopolitičke važnosti u razdoblju turskih osvajanja. Od onda je prošlo više faza egzodusa i naseljavanja.

Od 1537 - 1552 iseljeno je cca 60.000 Hrvata pretežito u Austriju (Gradišće) i Italiju (Moldavia).²

Od 1553. – 1630 administrativnim odlukama Hrvatskog sabora i odredbama austrijskih vladara, a posebno nakon uspostave Vojne krajine doseljava se cca 5000 – 10 000 stanovnika , pretežito iz okupiranih dijelova Hrvatske i Bosne i to katoličke i pravoslavne vjere.

Od 1884 – 1901. na područje Općine naseljavaju se Česi.

Između 1880 – 1902 doseljavaju se Primorci i Gorani.

Između dvaju svjetskih ratova na područje Općine naseljava se stanovništvo iz Hrvatskog zagorja.

Današnja situacija ukazuje da je područje izrazito depopulacijsko. Kretanje broja stanovnika Općine može se pratiti kroz popisne godine unatrag pola stoljeća:³

1948-1953		1953-1961		1961-1971		1971-1981		1981-1991		1991-2001		
br.st.	trend	br.st.										
8.494	0,20	8.577	-0,24	8.416	-0,94	7.624	-1,02	6.602	-0,91	6.000	-0,96	5.801

Tablica 2 Pregled kretanja stanovništva Općine od 1948 – 2001.

Prema podacima popisa stanovništva, 1991. godine Općina Sv. Ivan Žabno je imala 6.000 stanovnika i prema broju stanovnika je bila peta jedinica lokalne samouprave u Županiji.

Podaci Državnog zavoda za statistiku za popis 2001. pokazuju pad ukupnog broja stanovnika na 5801 stanovnika za Općinu, ukoliko se koristi metoda usporediva s prethodnim popisnim metodama.⁴

Prema EU popisnoj metodi broj stalnog stanovništva Općine Sveti Ivan Žabno iznosi 5.628.

Kretanje broja stanovnika Općine ima lošije pokazatelje nego što to pokazuju podaci za čitavu Županiju, a karakteriziraju ga:

- usporeni demografski rast do 1953. godine
- naglo povećanje smanjenja stanovništva u razdoblju od 1961- 2001.

Prostor Općine Sveti Ivan Žabno izrazito je ruralni, te radi konfiguracije terena i otežanih uvjeta opremanja naselja komunalnom infrastrukturom slabije privlačan stanovništvu izvan područja Općine.

Osnovna karakteristika prirodnog kretanja stanovništva, s druge strane je tzv. generacijska depopulacija. Prirodni prirast već desetljećima ima negativnu stopu.

² Enciklopedija LZ, Zagreb 1958, preuzeto iz Slike prošlosti, A.T. Šramek 1995.

³ Demografska studija Koprivničko – križevačke županije, Geografski institut «Petar Marković», Koprivnica 1999.

⁴ Državni zavod za statistiku RH je 2001. godine je primijenio popisnu metodu kakva se koristi u Europskoj uniji. Ova metoda se od dosada korištenih metoda razlikuje po odvojenom prikazivanju stalnog stanovništva i stanovništva koje je prijavljeno na određenoj adresi u Državi, ali stvarno veći dio godine boravi izvan mjesta, najčešće radi stalnog zaposlenja.

Prema popisima stanovništva 1991. i 2001. (usporedivo iskazani podatak) godine broj stanovnika Općine Sveti Ivan Žabno bio je po naseljima slijedeći:

BROJ STANOVNIKA			
NASELJE	1991.	2001. Usporedivo	2001. EU
Brdo Cirkvensko	128	141	137
Brezovljani	363	342	332
Cepidlak	222	181	176
Cirkvena	626	602	584
Hrsovo	242	264	256
Kendelovec	192	186	180
Kuštani	129	133	129
Ladinec	168	180	175
Markovac Križevački	161	174	169
Novi Glog	146	176	171
Predavec Križevački	123	120	116
Raščani	155	134	130
Sveti Ivan Žabno	1.286	1.309	1.270
Sveti Petar Čvrstec	956	797	773
Škrinjari	236	234	227
Trema	867	828	803
UKUPNO	6.000	5.801	5.628

Tablica 3 Popis stanovništva 2001.

Neki demografski pokazatelji na dan 31.03.2001.⁵

OPĆINA SV. I. ŽABNO	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70 i više	nepoznato
ukupno	5.628	626	730	719	736	772	633	719	15

Tablica 4 Stanovništvo Općine prema spolu i starosti

Sv. Ivan Žabno	ukupno	bez škole	1-3 razreda	4-7 razreda	osnovna škola	srednja škola	viša ili stručna škola	fakultet ili akademija	magisterij	doktorat	nepoznato
muški	4.656	133	237	1.255	1.602	1.258	59	69	1	0	42
ženski	2.199	29	61	509	767	755	29	32	1	0	16
svi	2.457	104	176	746	835	503	30	37	0	0	26

Tablica 5 Stanovništvo Općine prema spolu i školskoj spremi

⁵ Izvor za 2001. godinu - HTML izdanje Popisa stanovništva, kućanstava i stanova 2001. - CD, «Državni zavod za statistiku», srpanj 2002.

Općina Sveti Ivan Žabno	broj kućanstava	%
ukupno	1.715	100,00%
bez zemlje	149	8,69%
do 0,10 ha	113	6,59%
0,11 - 0,50 ha	203	11,84%
0,51 - 1,00 ha	170	9,91%
1,00 - 3,00 ha	440	25,66%
3,01 - 5,00 ha	236	13,76%
5,01 - 8,00 ha	218	12,71%
8,01 - 10,00 ha	96	5,60%
preko 10,00 ha	90	5,25%

Tablica 6 Domaćinstva i poljoprivredna gospodarstva Općine prema veličini posjeda

Sektor	OSNOVNE PRIVREDNE GRANE	Udio u ukupnom broju zapos.	VRSTA DJELATNOSTI	Broj zapos.	Udio u ukupnom broju zapos.
I	Poljoprivreda, šumarstvo i vodoprivreda	55,59%	Poljoprivreda, lov i šumarstvo	1.199	55,59%
			Ribarstvo	0	0,00%
			UKUPNO	1.199	55,59%
II	Industrija, rudarstvo i graditeljstvo	21,97%	Rudarstvo i vađenje	0	0,00%
			Prerađivačka industrija	358	16,60%
			Građevinarstvo	116	5,38%
			UKUPNO	474	21,97%
III	Promet i veze, trgovina, ugostiteljstvo i turizam, obrt i osobne usluge, stambeno-komunalna djelatnost	13,49%	Opskrba električnom energijom, plinom i vodom	7	0,32%
			Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala te predmeta za osobnu upotrebu i kućanstvo	125	5,80%
			Hoteli i restorani	52	2,41%
			Prijevoz, skladištenje i veze	107	4,96%
			UKUPNO	291	13,49%
IV	Financije, tehničke i poslovne usluge, obrazovanje, znanost, kultura i informacije, zdravstvena zaštita i socijalne skrb, tijela državne vlasti, tijela lokalne samouprave, udruženja i organizacije	8,95%	Financijsko posredovanje	5	0,23%
			Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	27	1,25%
			Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	71	3,29%
			Obrazovanje	42	1,95%
			Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	27	1,25%
			Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti	12	0,56%
			Privatna kućanstva sa zaposlenim osobljem	1	0,05%
			Izvanteritorijalne organizacije i tijela	0	0,00%
			Nepoznata djelatnost	8	0,37%
			UKUPNO	193	8,95%
			UKUPNO	2.157	100,00%

Tablica 7 Struktura zaposlenih općine Sveti Ivan Žabno po sektorima djelatnosti, popis 2001

	UKUPNO	HRVATI	SRBI	NEOPREDIJELJENI	NEPOZNATO	OSTALI
1. BRDO CIRKVENSKO	128	124		2	2	
2. BREZOVLJANI	363	329	27	7		
3. CEPIDLAK	222	211		8	3	
4. CIRKVENA	626	612	3	11		
5. HRSOVO	242	221	5	13	1	2
6. KENĐELOVAC	192	184		6		2
7. KUŠTANI	129	124		5		
8. LADINEC	168	166		2		
9. MARKOVAC KRIŽEVAČKI	161	161				
10. NOVI GLOG	146	143		1	1	1
11. PREDAVEC KRIŽEVAČKI	123	113		9		1
12. RAŠČANI	155	151			4	
13. SVETI IVAN ŽABNO	1286	1218	13	22	17	16
14. SVETI PETAR ČVRSTEC	956	945	1	2	5	3
15. ŠKRINJARI	236	224		5	5	2
16. TREMA	867	853		8	5	1
UKUPNO	6000	5779	49	101	43	28

Tablica 8 Broj stanovnika Općine Sveti Ivan Žabno, prema nacionalnosti 1991.⁶

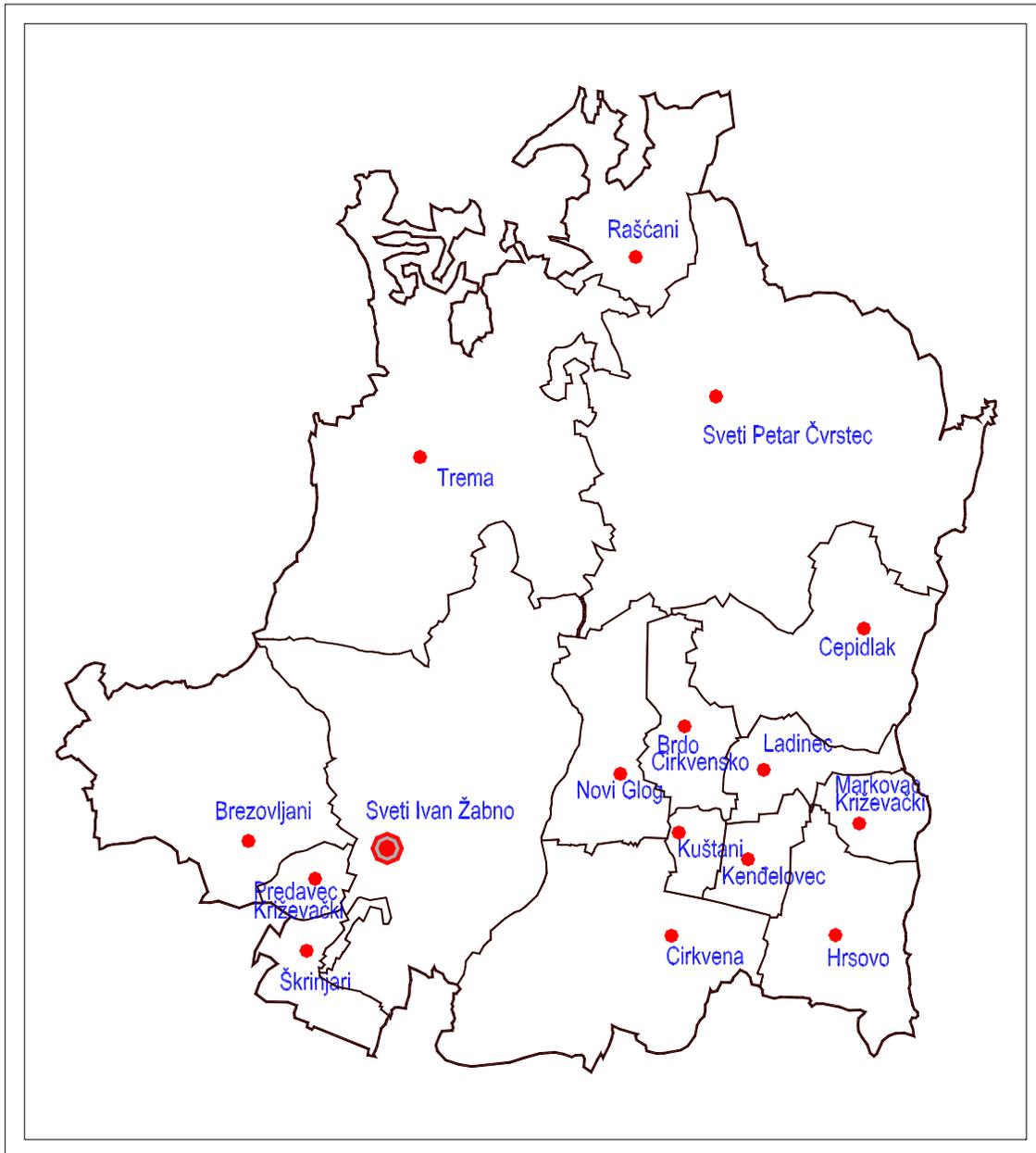
OPĆINA SVETI IVAN ŽABNO	BROJ	UDIO U UKUPNOM BROJU
Hrvati	5525	98,17%
Albanci	1	0,02%
Bošnjaci	6	0,11%
Česi	4	0,07%
Mađari	3	0,05%
Makedonci	1	0,02%
Nijemci	2	0,04%
Rusi	1	0,02%
Slovenci	2	0,04%
Srbi	26	0,46%
Židovi	1	0,02%
Ostali	4	0,07%
Nisu se izjasnili	40	0,71%
Nepoznato	12	0,21%
Ukupno	5628	100,00%

Tablica 9 Osnovna narodnosna struktura stanovništva 2001. godine
⁶ Izvor: Popis stanovništva 1991., dokumentacija 881, Zagreb 1992

1.1.1.2 Naselja

1.1.1.2.1 Osnovni podaci, površina i tipovi naselja

Općina Sveti Ivan Žabno broji 16 naselja.

Kartogram 3 Pregled naselja Općine

Naselja se razlikuju po načinu geneze i obliku građevne strukture, a mogu se podijeliti na naselja zbijenog, razvijenog i raštrkanog tipa.

Oblik naselja uvjetovao je i u međudodnosu s okolnim poljoprivrednim i šumskim površinama karakteristične krajolike koji se mogu definirati kao:

- urbanizirani (ili prijelazni krajolik) i
- ruralni krajolik

Izrazi urbanizirani krajolik i prijelazni krajolik koriste se za razlikovanje područja koja ukupno gledano imaju veću razinu komunalne uređenosti, više urbanih obilježja i veću zastupljenost nepoljoprivrednih djelatnosti u gospodarstvu, od prostora definiranih kao ruralni krajolik, ali još uvijek nisu dosegla oblikovne osobine urbanih sredina.

Urbanizirani krajolik danas ima pretežito jasno razgraničene površine naselja od kontaktnih obradivih površina, a naselja su izgrađivana pravilno, kao zbijena ili razvijena.

Opće gospodarsko usmjerenje prostora urbaniziranog krajolika očituje se u mogućnosti razvoja svih gospodarskih djelatnosti u kategoriji obrtništva i malog poduzetništva, te gospodarskih djelatnosti poljoprivrede, građevinarstva i prerade drveta u kategoriji industrije.

Prometna i komunalna opremljenost ukupnog prostora treba u konačnici, na razini naselja, osigurati opskrbu električnom energijom, zemnim plinom, pitkom vodom, telekomunikacijskim sustavom i sustavom odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, te uređenje asfaltiranih prometnica, zelenih površina i javne rasvjete.

Urbanizirani krajolik Općine čine administrativna područja naselja Brezovljani, Brdo Cirkvensko, Cirkvena, Hrsovo, Kendelovec, Kuštani, Ladinec, Markovac Križevački, Novi Glog, Predavec Križevački, Sveti Ivan Žabno i Škrinjari.

Razlike u izgradnji strukture (matrice naselja) dijele naselja na

- naselja zbijenog tipa, Hrsovo, Kendelovec, Kuštani, Markovac Križevački, Predavec Križevački, Sveti Ivan Žabno i Škrinjari,
- naselja razvijenog tipa, Brezovljani, Brdo Cirkvensko, Ladinec i Novi Glog i
- naselje razvijenog tipa izrazito raširene strukture urbaniziranog naselja Cirkvena.

Ruralni krajolik karakterizira prožimanje prostora naselja, a posebno dijelova naselja namijenjenih gospodarskoj, poljoprivrednoj djelatnosti, s kontaktnim obradivim površinama.

Naselja su formirana administrativnim objedinjavanjem niza raštrkanih zaselaka lociranih unutar kultiviranog krajolika, pod utjecajem topoloških, povijesnih ili drugih razloga.

Opće gospodarsko usmjerenje prostora očituje se u smislu razvoja gospodarskih djelatnosti šumarstva i poljoprivrede, a posebno stočarstva, kao najznačajnije gospodarske grane, te ograničenih uvjeta razvoja drugih gospodarskih djelatnosti u kategoriji obrtništva i malog poduzetništva,

Prometna i komunalna opremljenost treba u konačnici, na razini naselja, osigurati opskrbu električnom energijom, zemnim plinom i pitkom vodom, telekomunikacijskim sustavom, te uređenje asfaltiranih prometnica i javne rasvjete županijskih i lokalnih cesta.

Ruralni krajolik Općine čine administrativna područja naselja Cepidlak, Raščani Sveti Petar Čvrstec i Trema, a sva naselja imaju strukturu raštrkanih naselja.

Izvršena je analiza prostiranja katastarskih općina koje obuhvaćaju izgrađen građevni fond Općine.⁷

Analizom širenja naselja po katastarskim općinama uočeno je značajno širenje pojedinih naselja kroz područja više katastarskih općina.

Naselja, odnosno dijelovi naselja, su unutar katastarskog sustava vođenja podataka o prostoru raspoređeni u katastarske općine na slijedeći način:

KATASTARSKE OPĆINE	NASELJA
<i>k.o. Cirkvena</i>	Cirkvena
	Kuštani – dio
	Kendelovec-dio
	Sv.Ivan Žabno –dio
	Markovac Križevački –dio
<i>k.o. Hrsovo</i>	Hrsovo
	Markovac Križevački-dio
<i>k.o. Novi Glog</i>	Cepidlak
	Ladinec
	Brdo Cirkvensko
	Novi Glog
	Kuštani-dio
	Kendelovec – dio
	Markovac Križevački –dio
	Sv.Ivan Žabno-dio
<i>k.o. Raščani</i>	Raščani
<i>k.o. Sv.Petar Čvrstec</i>	Sv.Petar Čvrstec
<i>k.o. Trema</i>	Trema
<i>k.o. Žabno</i>	Brezovljani,
	Predavec Križevački
	Sv.Ivan Žabno-dio
	Škrinjari

Tablica 10 – Pregled rasprostiranja dijelova naselja prema katastarskim općinama

⁷ Sjedište Katastarske ispostave koje vodi katastarsku evidenciju u prostoru nalazi se u Križevcima, a detaljni listovi na kojima se ažuriraju promjene izrađeni su pretežito u mjerilima 1:2880, osim za k.o. Raščani koja je u 1:2000.

Katastar za sada ne vodi grafičke podatke u digitalnom obliku.

NASELJE	Ukupno područje naselja/ha/	Ukupno izgrađeno područje naselja/ha/	Udio izgrađenog područja naselja u ukupnoj površini naselja %	Stambene zone /ha/	Udio stambene zone u ukupnom izgrađenom području naselja %	Zone drugih namjena /ha/	Udio drugih namjena u ukupnom izgrađenom području naselja %	Stanovnici 2001.EU	potrošnja zemljišta stamb. zone po stanovniku /m2/	Stanovi 2001.	potrošnja zemljišta stamb. zone po stanu /m2/
B.Cirkvensko	253,00	23,1563	9,15%	23,1563	100,00%		0,00%	137	1.690	49	4.726
Brezovljani	917,00	31,4230	3,43%	31,4230	100,00%		0,00%	332	946	129	2.436
<i>Cepidlak</i>	<i>648,00</i>	<i>16,8048</i>	<i>2,59%</i>	<i>15,3424</i>	<i>91,30%</i>	<i>1,4624</i>	<i>8,70%</i>	<i>176</i>	<i>872</i>	<i>66</i>	<i>2.325</i>
Cirkvena	962,00	51,4878	5,35%	50,8361	98,73%	0,6517	1,27%	584	870	218	2.332
Hrsovo	475,00	16,4302	3,46%	16,4302	100,00%		0,00%	256	642	80	2.054
Kendelovac	145,00	17,2085	11,87%	17,2085	100,00%		0,00%	180	956	63	2.732
Kuštani	87,00	6,6598	7,65%	6,6598	100,00%		0,00%	129	516	49	1.359
Ladinec	201,00	7,5022	3,73%	7,1086	94,75%	0,3936	5,25%	175	406	59	1.205
Markovac K.	147,00	12,9701	8,82%	12,9701	100,00%		0,00%	169	767	46	2.820
Novi Glog	385,00	20,6850	5,37%	20,6850	100,00%		0,00%	171	1.210	53	3.903
Predavec K.	101,00	10,4413	10,34%	10,4413	100,00%		0,00%	116	900	27	3.867
<i>Raščani</i>	<i>486,00</i>	<i>22,0647</i>	<i>4,54%</i>	<i>22,0647</i>	<i>100,00%</i>		<i>0,00%</i>	<i>130</i>	<i>1.697</i>	<i>64</i>	<i>3.448</i>
Sv. Ivan Žabno	1.618,00	118,4282	7,32%	100,8762	85,18%	17,5520	14,82%	1.270	794	489	2.063
<i>Sv. P. Čvrstec</i>	<i>2.194,00</i>	<i>74,8869</i>	<i>3,41%</i>	<i>70,2503</i>	<i>93,81%</i>	<i>4,6366</i>	<i>6,19%</i>	<i>773</i>	<i>909</i>	<i>283</i>	<i>2.482</i>
Škrinjari	181,00	17,7921	9,83%	17,7921	100,00%		0,00%	227	784	67	2.656
<i>Trema</i>	<i>1.858,00</i>	<i>65,5232</i>	<i>3,53%</i>	<i>64,3358</i>	<i>98,19%</i>	<i>1,1874</i>	<i>1,81%</i>	<i>803</i>	<i>801</i>	<i>257</i>	<i>2.503</i>
urbanizirani krajolik	5.472,00	334,1845	6,11%	315,5872	94,44%	18,5973	5,5650%	3.746	842	1.329	2.375
ruralni krajolik	5.186,00	179,2796	3,46%	294,9197	164,50%	7,6800	4,2838%	1.882	1.567	670	4.402
UKUPNO	10.658,00	513,4641	4,82%	487,5804	94,96%	26,2773	5,1177%	5.628	866	1.999	2.439

Tablica 11 - Iskaz površina izgrađenih dijelova naselja (urbani i ruralni krajolik)⁸ i prikaz međudodosa ukupnog prostora naselja, stanovnika, stanova i izgrađenih struktura

Pregled izgrađenih površina po naseljima pokazuje da naselja koja izgrađenom strukturom zauzimaju površinu veću od 25,0 ha ima svega 5 (Brezovljani, Cirkvena, Sveti Ivan Žabno, Sveti Petar Čvrstec i Trema), od kojih su dva (Sveti Petar Čvrstec i Trema) raštrkana na izrazito velikom prostoru, gdje ni jedan pojedinačni dio naselja ne prelazi 25,0 ha.

Potrošnja zemljišta po stanovniku na prostoru ruralnog krajolika ukazuje na vrlo velike zemljišne čestice, odnosno veliki broj praznih stanova.

⁸ Površine su dobivene aproksimativno, matematičkim izračunom putem GIS-a na rasterskoj podlozi katastarskih detaljnih listova.

1.1.1.3 Tablični iskaz podataka o prostoru – tablice 1. i 2

OPĆINA SVETI IVAN ŽABNO	Površina		Stanovnici						Stanovi						Domaćinstva			Gustoća naseljenosti broj stan/km ²
	km	udio u površ. Općine %	Popis 1981.		Popis 1991.		Popis 2001. EU		Popis 1981.		Popis 1991.		Popis 2001. Prvi rezultati		Popis 1981.	Popis 1991.	Popis 2001.	
			broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	broj	broj	
ukupno	106,58	100	6.617	100	6.000	100	5.628	100	2.008	100	1.916	100	1.999	100	1.951	1.825	1.715	52,81
naselja																		
1 Sveti Ivan Žabno	16,18	15,18	1198	18,1	1.286	21,43	1.270	22,57	398	19,82	436	22,76	489	24,46	372	419	413	78,49
2 Brdo Cirkvensko	2,53	2,37	176	2,66	128	2,13	137	2,43	60	2,99	42	2,19	49	2,45	57	45	46	54,15
3 Brezovljani	9,17	8,6	444	6,71	363	6,05	332	5,9	128	6,37	120	6,26	129	6,45	124	112	100	36,21
4 Čepidlak	6,48	6,08	258	3,9	222	3,7	176	3,13	80	3,98	76	3,97	66	3,3	82	68	59	27,16
5 Cirkvena	9,62	9,03	696	10,52	626	10,43	584	10,38	216	10,76	184	9,6	218	10,91	205	187	174	60,71
6 Hrsovo	4,75	4,46	279	4,22	242	4,03	256	4,55	83	4,13	80	4,18	80	4	79	72	73	53,89
7 Kenđelovec	1,45	1,36	181	2,74	192	3,2	180	3,2	66	3,29	61	3,18	63	3,15	62	54	55	124,14
8 Kuštani	0,87	0,82	129	1,95	129	2,15	129	2,29	41	2,04	40	2,09	49	2,45	40	40	38	148,28
9 Ladinec	2,01	1,89	203	3,07	168	2,8	175	3,11	68	3,39	72	3,76	59	2,95	66	58	54	87,06
10 Markovac Križevački	1,47	1,38	167	2,52	161	2,68	169	3	50	2,49	48	2,51	46	2,3	50	46	44	114,97
11 Novi Glog	3,85	3,61	165	2,49	146	2,43	171	3,04	47	2,34	50	2,61	53	2,65	47	46	50	44,42
12 Predavec Križevački	1,01	0,95	97	1,47	123	2,05	116	2,06	29	1,44	41	2,14	27	1,35	30	42	37	114,85
13 Raščani	4,86	4,56	201	3,04	155	2,58	130	2,31	62	3,09	51	2,66	64	3,2	62	52	41	26,75
14 Sveti Petar Čvrstec	21,94	20,59	1130	17,08	956	15,93	773	13,73	313	15,59	292	15,24	283	14,16	321	274	242	35,23
15 Škrinjari	1,81	1,7	280	4,23	236	3,93	227	4,03	83	4,13	69	3,6	67	3,35	74	67	65	125,41
16 Trema	18,58	17,43	1013	15,31	867	14,45	803	14,27	284	14,14	254	13,26	257	12,86	280	243	224	43,22
ukupno	106,58		6.617		6.000		5.628		2.008		1.916		1.999		1.951	1.825	1.715	52,81

Tablica 12 TABLICA 1. prema Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova, NNRH br. 106/98

OPĆINA SVETI IVAN ŽABNO	POVRŠINA		STANOVNIŠTVO						GUSTOĆA NASELJENOSTI		
	km2	udio u površini Općine	Popis 1981.		Popis 1991.		Popis 2001.		Popis 1981.	Popis 1991.	Popis 2001.
			broj	%	broj	%	broj	%	broj	broj	broj
PODRUČJE OPĆINE											
OBALNO čl. 45. Zakona o prostornom uređenju	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
OTOČNO čl. 45. Zakona o prostornom uređenju	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
KONTINENTALNO GRANIČNO	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
OSTALO	106,58	100,00	6.617	100,00	6.000	100,00	5.628	100,00	62,08	56,30	52,81
OPĆINA Ukupno	106,58	100,00	6.617	100,00	6.000	100,00	5.628	100,00	62,08	56,30	52,81

Tablica 13 **TABLICA 2.** prema Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova, NNRH br. 106/98

1.1.1.3.1 Centralitet

U analizu centraliteta funkcija ulaze kategorije gravitacijskih interesa koji se odnose na zadovoljenje osnovnih važnosnih kategorija stanovništva kao što su mjesto rada, mjesto predškolskog, osnovnog i srednjoškolskog školovanja, liječničke i apotekarske usluge.

Za ruralnu sredinu važne su i usluge veterinarske službe, vatrogasna organiziranost i župna pripadnost, kao jedan od vidova udruživanja stanovništva u lokalne zajednice relativno neovisan od političko – administrativnog ustroja samouprave.

Sveti Ivan Žabno prema klasifikaciji iz Prostornog plana županije spada u **II. razvojnu kategoriju naselja** – odnosno karakterizira ga se kao **veće lokalno (ili malo razvojno) središte**.

Sveti Ivan Žabno također se svrstava u kategoriju naselja razvojnih žarišta u čije gravitacijsko područje spadaju još i naselja Brezovljani, Predavec Križevački i Škrinjari.

Slika 1 Sveti Ivan Žabno – središte naselja

Naselja **Cirkvena, Sveti Petar Čvrstec i Trema**, obzirom na veličinu, broj stanovnika i postojeće centralne funkcije mogu se uvrstiti u **I. razvojnu kategoriju naselja – manje lokalno (ili poticajno razvojno) središte**.

Ostala naselja nemaju kategoriziranu razvojnu funkciju.

Slika 2 Sveti Petar Čvrstec – središte naselja

Sukladno predviđenim osovinama razvoja iz dosadašnjih prostornih planova, pojačana urbanizacija uočava se na potezu uz državnu prometnicu Zagreb – Vrbovec – Sveti Ivan Žabno – Bjelovar, uz koju se niže veći broj naselja – Škrinjari, Sveti Ivan Žabno – Novi Glog - Kuštani, Kendelovec, Markovac Križevački – a posljedica čega je usmjeravanje izgradnje naselja prema i uz prometnicu.

Slika 3 Pojava „povlačenja“ naselja prema glavnoj prometnici Žabno-Bjelovar

Nešto pojačana izgradnja građevne strukture, u odnosu na ostale dijelove Općine, također se uočava na području Novog Gloga i Brda Cirkvenskog i to pretežito građevinama za povremeno stanovanje (vikendica).

Osim u općinskom središtu, koje u tom smislu ima razvojnu ulogu, na preostalom području Općine ipak ima relativno dobro raspoređenih centralni funkcija po naseljima, tako da čitav prostor funkcionira cjelovito.

1.1.2 Prostorno razvojne i resursne značajke

1.1.2.1 Zemljopisna obilježja

1.1.2.1.1 Geološka obilježja i obilježja reljefa

Područje Općine Sveti Ivan Žabno pripada mikroregionalnoj Križevačkog prigorja, koji razlikuje dvije reljefne cjeline - prostor obronaka Bilogore i područje naplavne ravni južno od Bilogore.

Područje Bilogore je zona terciarnih i kvartarnih sedimenata, koji su rebrasto posloženi i čine brežuljkasti reljef.

Južni dio čine kvartarni slojevi riječnih nanosa.

Tlo na prostoru sjevernog dijela Općine je relativno manje vrijedno, kiselije i promjenljivo vlažno zemljište sa značajnijim razlikama u prisutnosti vode u vlažnom i sušnom periodu, te je stoga i manje pogodno za obradu.

Tla južnog dijela Općine kvalitetnija su za obradu i bogatija mineralnim sastojcima.

1.1.2.1.2 Hidrogeografske značajke

Područje Općine nalazi se u slivu Save i to preko vodotoka Glogovnice i rijeke Česme

Čitavo područje ima kišni režim s maksimalnim protocima u proljeće.

Značajniji vodotoci na području Općine su Glogovnica, Žavnica, Velika, Tremovački potok, Čvrstec i Balatin.

1.1.2.1.3 Klima

Klima prostora Općine jednako kao i šireg područja prigorja ima karakteristike kontinentalne. Unatrag 50 godina osobitosti klime su vruća ljeta i hladne zime. Godišnja amplituda doseže više od 50 stupnjeva i kreće se od -25°C zimi do $+30^{\circ}\text{C}$ ljeti.

Najčešći vjetrovi su sjeverni i južni, ali relativno male jačine.

Prosječna godišnja količina padalina iznosi 900^9 mm/m².

Najviše padalina ima u ljetnim mjesecima, što odgovara vegetacijskom ciklusu ratarskih kultura.

1.1.2.1.4 Vegetacija

Prostor Općine gotovo je u potpunosti kultiviran.

Dominantne autohtone biocenoze koje su se prije kultiviranja krajolika nalazile na ovim prostorima bile su šume hrasta, graba i bukve, te livadne zajednice.

U gospodarskim šumama se također najviše uzgajaju navedene vrste.

⁹ Izvor za količinu padalina: PPŽupanije.

1.1.2.2 Povijesni utjecaj na oblikovanje naselja i korištenje prostora

Povijesne okolnosti značajno su utjecale na procese naseljavanja prostora i oblikovanja naselja na području današnje Općine Sv. Ivan Žabno.

Posebno se to odnosi na razdoblje turskih osvajanja hrvatskog teritorija i ustanovljavanja Vojne krajine, u čiji sastav je ulazilo i područje Općine.

U srednjem vijeku, u periodu od cca 1200. do cca 1500. značajnije se razvijaju naselja Sv. Ivan Žabno, Cirkvena, koji su utvrđena sjedišta pojedinih hrvatskih feudalaca, te župna središta, i donekle Sv. Petar Čvrstec. U to vrijeme ovaj je prostor pripadao gravitacijskom području Križevaca, koji je zahvaljujući statusu slobodnog kraljevskog grada od 1252. godine imao dobre uvjete za gospodarski i društveni razvoj, u okvirima koje je pružala srednjovjekovna Hrvatska

Početak 16. stoljeća Turci osvajaju veliki dio hrvatskog teritorija i dolaze nadomak ovih prostora. 1538 i 1539. godine opljačkani su Koprivnica i Križevci, posljedica čega je bila masovno iseljavanje Hrvata pretežito u Austriju (Gradišće) i Italiju (Moldavia).

Od tog razdoblja, pa sve do kraja turskih osvajanja 1871., slijedećih 350 godina ovo područje postaje prva linija obrane Austrije, a to se odražava i u organizaciji prostora.¹⁰

Vojna obrambena strategija Austrije temeljila se na ustanovljavanju širokog teritorijalnog pojasa u kojem je sve, od uređenja prostora do načina života ljudi, podređeno zaustavljanju turskih osvajačkih prodora dalje u Europu.

Podnožje Bilogore, sa nizom niskih brežuljaka, šuma i vodotoka, prirodno je pogodan organiziranju ovakve široke linije obrane, u kojoj osim teritorija izuzetno važnu ulogu ima stalno stanovništvo koje ga je u svakom trenutku trebalo biti u stanju braniti.

Napušteni prostori naseljeni su hrvatskim, ali i vlaškim stanovništvom iz Bosne i osvojenih dijelova Hrvatske. Uprava je i administrativno bila ustanovljena kao vojna, a svo stanovništvo imalo je vojnu obavezu koja je osim ratovanja obuhvaćala i sve druge segmente života od obveze gradnje utvrda do obrade zemlje i proizvodnje hrane.

Naselja su organizirana kao raštrkana, sastavljena od desetak i više zaselaka smještena na vrhovima brežuljaka i međusobno dobro povezana putovima koji se protežu po briježnim hrptima, prijevojima i dolinama. U zaseocima, život je organiziran rodovski, u velikim obiteljima, koje su se sastojale od više obitelji u međusobnom srodstvu.

Tako je dobivena prostorna organizacija sačinjena od velikog broja dobro povezanih manjih zaselaka, na relativno maloj međusobnoj udaljenosti, koja dobro pokrivaju razmjerno veliko područje. Ovako široko ustanovljena fronta, bazirana na vojno ustrojenom stalnom stanovništvu, konačno je više stoljeća dobro vršila svoju primarnu ulogu – zaustavila je daljnja Turska osvajanja.

Područje Općine Sveti Ivan Žabno spadalo je u pod Križevačku kapetaniju Varaždinskog generalata.

Varaždinski generalat je u svom sastavu imao Križevačku i Đurđevačku pukovnicu, a granica im je išla Bilogorom.

Od svih naselja današnje Općine Sv. Ivan Žabno jedino je Cirkvena jedno vrijeme, od 1673 – 1768 uspjela izbjeći vojnu upravu i osigurati status «slobodne kraljevske općine», a time i izvjesne povlastice, koje su joj omogućili značajniji razvoj u odnosu na ostala naselja. To relativno bogatstvo Cirkvene u odnosu na ostatak prostora Krajine, konačno je dovelo do njenog integriranja u vojnu organizaciju prostora, ali je moguće da je u prostornom smislu ipak ostavilo traga u organizaciji izgradnje naselja.

Cirkvena je, za razliku od ostalih sela nizinskog dijela Općine, specifična po načinu zauzimanja prostora. Površina koju naselje zauzima vrlo je velika u odnosu na broj stanovnika i količinu građevne strukture i to prvenstveno stoga što se između ulica nalaze relativno velike poljoprivredne površine, integrirane u samo naselje. Moguće je da se radi o urbarskim posjedima neposredno vezanim uz stambeni dio naselja, odnosno o prostorima koji su na određeni način koristili zajednici kao cjelini na osnovu određene organizacije korištenja poljoprivrednog zemljišta. Naime, unatoč veličini neizgrađenog prostora, naselje je građeno kao cjelina, unutarnje prometne veze naselja dobro funkcioniraju, građevna struktura formira ulice, a izgrađeni prostori za sebe čine prostorno jasno čitljive cjeline, koje se izmjenjuju s cjelinama neizgrađenog zemljišta.

¹⁰ Antun Toni Šramek, «Slike prošlosti: Sveti Ivan Žabno i okolica», Prosvjeta d.d. Bjelovar, 1995.»

Slika 4 Cirkvena – izrazito raširena struktura naselja

U suprotnosti atipičnoj Cirkveni tipični primjeri naselja Vojne krajine su Sveti Petar Čvrstec, Trema i Cepidlak.

Organizacija naselja proizašla iz vojne doktrine i višestoljetnog stalnog ratovanja na granici povijesna je tekovina i u tom smislu bi je trebalo zaštititi.

Urbanistički je najinteresantnije naselje Sveti Petar Čvrstec.

Središte, koje čini crkva Svetog Petra, je u selu izgrađenom na najvišem brijegu, i na križanju dvaju smjerova. Jedan je orijentiran od sjevera prema jugu i uz njega se nižu zaseoci na svakih stotinu metara, a drugi je usmjeren od istoka prema zapadu, i na njega su povezani putovi prema zaseocima na drugim, glavnom smjeru paralelnim, briježnim obroncima.

Specifičnost toj raštrkanosti daje i činjenica da bez obzira što se građevna struktura kontinuirano niže uz prometni pravac zaseoci su ipak sami za sebe građeni relativno zbijeno, a tek su kao cjeline međusobno razdvojeni neizgrađenim prostorom.

Kako se građevna struktura u pravilu pojavljuje na vrhovima brežuljaka, niže od kuća i podvrtnica locirane su obradive površine, a na najnižim dijelovima terena, uz vodotoke se nalaze livade.

Crkva u Svetom Petru Čvrstec, smještena je upravo na najvidljivijem mjestu, gotovo u geometrijskom centru, tako da osim što je prostorni orijentir, ona je zapravo i element koji čitav prostor vizualno integrira u cjelinu i time daje zajednički identitet velikom broju zaselaka.

Slika 5 Sveti Petar Čvrstec - primjer raštrkanog naselja koje se formira nizanjem zaselaka na briježnim hrptima i korištenja prostora između zaselaka – padine za obradivo tlo, a potočne doline za ispašu

Naselja u nizinskom dijelu Općine, izuzev Cirkvene koja ima vrlo specifičnu prostornu formu i Svetog Ivana Žabno, koji svojom veličinom, administrativnom funkcijom općinskog središta i shodno tome većim brojem funkcija, odudara od ostalih, građena su kao zbijena.

Na razvoj i tipologiju gradnje ovih naselja, a to su Škrinjari, Predavec Križevački, Kuštani, Kendelovec, Hrsovo, Markovac Križevački i dijelovi Novog Gloga i Cirkvenskog Brda najviše je utjecala izgradnja ceste Zagreb – Bjelovar 1860. godine, a 1870 i željezničke pruge Zagreb - Botovo.

Tradicionalna povezanost Sv. Ivana Žabna s Križevcima još je više ojačala izgradnjom ceste Žabno – Križevci 1882 i pruge Križevci – Sveti Ivan Žabno – Bjelovar (1894).

Oba ova prometna pravca danas imaju status državnih cesta. Kako su prometnice i u prošlosti, a posebno danas generatori razvoja za očekivati je da upravo linija prometnice Zagreb – Bjelovar i dalje funkcionira kao osovina razvoja Općine. Posebno, ukoliko se uzme u obzir, da se Bjelovar, kao razvojno središte jedne čitave županije ipak istovremeno nalazi i u relativno snažnoj vezi sa Zagrebom, kao jedno od rubnih dijelova zagrebačkog gravitacijskog prostora svakodnevnih gospodarskih tokova.

1.1.3 Područja pretežitih djelatnosti u odnosu na prirodne resurse i područja naselja

1.1.3.1 Poljoprivreda

Najzastupljenija gospodarska djelatnost na području Općine je stočarstvo. Posljedica je to dobrih prirodnih uvjeta i organiziranog usmjeravanja različitih državnih institucija, ali i građanskih udruga u razvoj ove djelatnosti od početka 20. stoljeća na dalje.

Prva strukovna udruga uzgajivača stoke i to goveda simentalne pasmine u Žabnom je osnovana još 1908. godine, što ukazuje na gotovo stoljetnu tradiciju kontinuirano prisutne djelatnosti uzgoja goveda.

Uz djelatnost stočarstva je vezano i tjedno održavanje stočnog sajma u Sv. Ivanu Žabnom.

Ostale grane poljoprivrede zastupljene su kroz biljnu poljoprivrednu proizvodnju kultura usmjerenih na stočarstvo, odnosno pretežito kukuruz te pšenica.

Općina Sveti Ivan Žabno	broj kućanstava	%	broj kućanstava prema vrsti poljoprivredne proizvodnje						ukupan broj stoke, peradi i košnica pčela						
			uzgoj žitarica, industr. i krmnog bilja	uzgoj povrća, cvijeća, ukrasnog bilja, sjemenja i sadnog materijala	uzgoj voća, grožđa i maslina	uzgoj puževa, kunića, fazana, činčila	uzgoj ribe	uzgoj i iskorištavanje šuma	broj konja	broj mazgi, mula i magaraca	broj goveda	broj ovaca i koza	broj svinja	broj peradi	broj košnica pčela
ukupno	1.715	100,00%	1.087	964	815	48	5	401	22	0	4.415	939	9.485	33.102	158
bez zemlje	149	8,69%	3	9	6	0	1	0	0	3	3	2	15	536	1
do 0,10 ha	113	6,59%	1	57	24	2	0	0	0	0	3	4	73	679	8
0,11 - 0,50 ha	203	11,84%	43	100	52	2	0	5	0	0	9	12	139	1.987	6
0,51 - 1,00 ha	170	9,91%	86	87	52	7	0	8	0	0	12	40	224	1.777	4
1,00 - 3,00 ha	440	25,66%	347	264	210	14	0	88	2	0	313	378	1.736	12.098	0
3,01 - 5,00 ha	236	13,76%	215	165	164	6	0	92	8	0	477	114	1.197	5.089	32
5,01 - 8,00 ha	218	12,71%	213	160	163	8	1	113	3	0	1.041	219	2.129	4.699	45
8,01 - 10,00 ha	96	5,60%	93	62	73	6	0	53	4	0	853	110	1.599	2.236	19
preko 10,00 ha	90	5,25%	86	60	71	3	3	42	5	0	1.704	60	2.373	4.001	43

Tablica 14 – Pregled poljoprivrednih djelatnosti prema kućanstvima

Iz tablice je vidljivo da na području Općine prosječan broj goveda iznosi 2,57 po kućanstvu. Od toga na 90 kućanstava (5% ukupnog broja) broj goveda iznosi prosječno 19 goveda po kućanstvu.

Prosječni broj svinja po kućanstvu je 5,5. Prosječan broj na posljednje dvije skupine - kućanstava s većim obradivim površinama je cca 21 svinja po kućanstvu.

Prosječni broj stoke od 19 goveda i 21 svinju po kućanstvu ukazuje na gospodarsku usmjerenost uzgoja stoke.

1.1.3.2 Šumarstvo

Šumarstvo je jedna od gospodarskih grana koja preko korištenja šuma bitno utječe na vrlo veliki prostor Općine.

Pod gospodarskim šumama je ukupno cca 1.068,0 ha, što je cca 15% površine Općine.

Šumama gospodari Šumarija Križevci, a na području Općine nalazi se dio gospodarske jedinice Jazmak – Kosturač – Buk – Drobna.

Manje šume i šumarci također su isprepletene s poljoprivrednim površinama na području sjevernog dijela općine.

1.1.3.3 Lov, ribolov i turizam

Na području Raščana i Markovca Križevačkog uređeni su sportski ribnjaci.

Djelatnosti lova, ribolova, te turističkih djelatnosti koje se baziraju na ponudi navedenih aktivnosti na području općine nisu razvijeni u gospodarskom smislu.

Također za sada nije osmišljena alternativna turistička ponuda koja bi se pojavila u vidu seoskog turizma uz obiteljska gospodarstva.

1.1.3.4 Energetika

Na području Općine ne postoje energetske resursi.

Jedini magistralni prijenosni sustav na području Općine je magistralni plinovod radnog tlaka 20 bar-a, koji prolazi južnim dijelom Općine, a u sklopu njega se treba izgraditi mjerno redukcijska stanica, koja će zamijeniti MRS u Križevcima.

1.1.3.5 Vodno gospodarstvo

Gospodarenje vodama na području Općine usmjereno je na uspostavu sustava za obranu od poplava, odnosno odvodnju voda s poljoprivrednih površina. Do sada je u tom smislu izreguliran pretežiti dio vodotoka.

Sustav za navodnjavanje obradivih površina nije uspostavljen.

1.1.3.6 Gospodarske djelatnosti u naseljima

Gospodarske djelatnosti u Svetom Ivanu Žabno sustavno su usmjeravane na područje gospodarske, industrijske zone, koja je prostorno određena PUP-om Žabna iz 80-tih godina.

Industrijska zona locirana je istočno od glavnog prometnog raskrižja u Žabnom, južno od željezničke stanice.

Ostala naselja nemaju posebno formirane gospodarske zone, a i vrste djelatnosti su vezane na poljoprivrednu, stočarsku proizvodnju – posebno se to odnosi na mješaone stočne hrane ili preradu drveta.

Od značajnijih gospodarskih subjekata na području Općine postoje:

- tvornica parketa u sv. Ivanu Žabnom, u sklopu koje je i pilana,
- tvornica obuće «Svetoivančanka»,
- pilana i prerada drveta u Novom Glogu,
- pilana i sušiona drveta u Škrinjarima,
- mješaona stočne hrane u Tremi,
- mješaona stočne hrane u Sv. Petru Čvrstec,
- mješaona stočne hrane u Cepidlaku,
- radiona – kamionskih i auto prikolica u Hrsovu, te
- trgovine mješovite robe u Žabnom, Tremi, Sv. Petru Čvrstec, Cirkveni.

1.1.4 Komunalna infrastruktura

1.1.4.1 Prometni sustav

1.1.4.1.1 Cestovni promet

redni broj	broj ceste	DRŽAVNE CESTE
1	D 28	Vrbovec (D26)– Bjelovar – Veliki Zdenci (D5)
2	D 22	Novi Marof (D3)– Križevci – Sv. Ivan Žabno (D28)
		ŽUPANIJSKE CESTE
1	ŽC 2212	Lemeš Križevački – Trema – Sv. Petar Čvrstec - Povelić
2	ŽC 2228	Trema – D22
3	ŽC 2229	Brezovljani – Sv. Ivan Žabno
4	ŽC 2230	Cirkvena – D28
5	ŽC 2231	D28 – Kendelovec – Cirkvena - Prašćevac
		LOKALNE CESTE
1	LC 26070	Trema – Kloštar Vojakovački
2	LC 26086	Kloštar Vojakovački - Raščani – Sv. Petar Čvrstec
3	LC 26087	Sv. Petar Čvrstec – Cepidlak – Ruševac - 26077
4	LC 26088	Cepidlak – Sv. Petar Čvrstec (Grabrovac)
5	LC 26089	Sv. Petar Čvrstec – Cepidlak – B. Cirkvensko – Ladinec – D 28
6	LC 26121	(Crljenjaki) Sv. Petar Čvrstec - Kovačevac
7	LC 26120	Sv. Ivan Žabno – Trema (Gornje Selo)
8	LC 26122	Brdo Cirkvensko – Novi Glog – D 28
9	LC 26119	Brezovljani – Poljana Križevačka
10	LC 26123	D 28 – Hrsovo – Majur
11	LC 26124	Cirkvena - Brezine

Tablica 15 – Pregled prometnih pravaca na području Općine

Najveći dio lokalnih cesta, ali i županijskih cesta još je uvijek neasfaltiran.

Posebno se to odnosi na ŽC 2112 – Lemeš Križevački – Trema – Sveti Petar Čvrstec – Povelić, što je glavni prometni pravac u sjevernom dijelu Općine.

Asfaltiranje lokalnih cesta je realno za naselja urbaniziranog krajolika, a unutar ruralnog krajolika treba pronaći optimum između potreba i ulaganja.

1.1.4.1.2 Željeznički promet

Željeznički promet na pruzi II reda – br. 205 odvija se kao gospodarski i putnički, a željeznička stanica je izvedena u Svetom Ivanu Žabno. Uz željezničku stanicu, odnosno prugu izgrađuje se gospodarska – poslovno – proizvodna zona, ali korištenje željeznice u gospodarskom smislu je još uvijek nedovoljno.

Problem u željezničkom, posebno putničkom prometu je raštrkanost naselja, koja su od željezničke stanice značajno udaljena. Tako se željeznica bitno manje koristi od cestovnog prometa za prijevoz putnika.

1.1.4.1.3 Telekomunikacijski promet

Telekomunikacijski sustav fiksne telefonije na području općine je uspostavljen, a bazira se na UPS centralama (udaljenim pretplatnički stupnjevi) u Svetom Ivanu Žabno, Cirkveni, Ladincu, Svetom Petru Čvrstec i Tremi-Grubiševo, koje su sustavom podzemnih svjetlovodnih kabela povezane prema TC/PC centrali u Križevcima. Pristupne mreža izgrađene su u Svetom Ivanu Žabno, Cirkveni, Ladincu, Svetom Petru Čvrstec i Tremi-Grubiševo, a sustavom podzemnih kabela i nadzemnih samonosivih kabela pokrivena su sva naselja u općini.

Mjesne telefonske centrale (UPS centrale) su u naseljima:

- Sveti Ivan Žabno (Sv. Ivan Žabno, Brezovljani, Predavec Križevački i Škrinjari)
- Cirkvena (Cirkvena, Kuštani, Kendelovec i Hrsovo)
- Ladinec (Ladinec, Brdo Cirkvensko, Markovac Križevački, Novi Glog)

- Sveti Petar Čvrstec (Sv. Petar Čvrstec, Cepidlak, Raščani) i
- Trema (Trema)

Mobilni telekomunikacijski sustav je u fazi uspostave. Za sada postoji bazna postaja u Sv. Ivanu Žabno

1.1.4.1.4 Poštanski promet

Mreža poštanskog prometa uspostavljena je na način da jedinice poštanske mreže postoje u naseljima Sveti Ivan Žabno i Cirkveni.

1.1.4.2 Vodoopskrba

Mreža vodoopskrbe još nije uspostavljena. Sva opskrba vodom – za kućanstva, poljoprivredna gospodarstva i privredu je iz vlastitih bunara i to na razini kućanstava.

Prioritetna je izgradnja magistralnog voda iz rezervoara Bukovje, pravac Sv. Ivan Žabno - Markovac Križevački, koji bi trebao opskrbljivati područje Općine podijeljeno u dvije zone.

Južni dio Općine preko vodospreme u Svetom Ivanu Žabno, a sjeverni preko vodospreme u Tremi, vezane na vodoopskrbni sustav Križevca. Vodoopskrba je investicija od županijskog značaja.

1.1.4.3 Odvodnja

Mreža odvodnje na području Općine ne postoji, osim za dio naselja Sveti Ivan Žabno, gdje postoji glavni kolektor u sjevernom, dijelu naselja.

Mreža odvodnje je predviđena također od županijskog interesa, kao izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda za nizinska naselja.

Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda predviđa se locirati jugoistočno od Svetog Ivana Žabno, a ispust na recipijent Žavnicu.

1.1.4.4 Elektroopskrba

Elektroopskrba se bazira na mreži 35 i 10 kV dalekovoda, koji su vezani na sustav elektroopskrbe Križevaca, odnosno glavni visokonaponski 110 kV vod Koprivnica – Križevci. U Svetom Ivanu Žabno je transformatorska stanica 35/10 kV. Javna rasvjeta je izvedena za cca 80% izgrađenih područja naselja.

1.1.4.5 Plinoopskrba

Na području naselja Sv. Ivan Žabno planira se mjerno redukcijaska stanica za sustav prijenosa plina magistralnim vodom do Križevaca te s odvojkom za Vrbovec. Za potrebe Općine plinoopskrba se bazira na lokalnoj mreži plinovoda i jednoj redukcijaskoj stanici na Kendelovcu.

1.1.4.6 Zbrinjavanje otpada

Komunalni i neopasni tehnološki otpad se na području Općine organizirano skuplja od 1999. godine.

Otpad se odvozi na deponiju Gornji Kneginec - Turčin. Kako je na navedenu deponiju otpada u odstupanja na snagu Zakona o otpadu, koji obvezuje lokalne samouprave na uvođenje sustava zbrinjavanja otpada izvršen veliki pritisak, jer se radi o jednoj deponiji komunalnog otpada s dozvolom za rad u širem okruženju, uprava komunalne tvrtke u Gornjem Knegincu sve više ograničava mogućnost korusštenja navedene deponije, odnosno ukida mogućnost njenog korištenja.

1.1.4.7 Groblja

Na području Općine ukupno postoji 6 groblja. Pozicija i usmjerenje groblja vezana je uz organizaciju župa Groblja su locirana u slijedećim naseljima:

- Sv. Ivan Žabno – odvojena katoličko i pravoslavno
- Cirkvena – katoličko,
- Cepidlak u Međumurcima – pravoslavno
- Sv. Petar Čvrstec – katoličko
- Trema u Pintićima – katoličko .

Negativna demografska kretanja stanovništva očituju se između ostalog i u potrebi proširenja pojedinih groblja na području Općine. To se posebno odnosi na naselja Sveti Ivan Žabno i Cirkvena.

1.1.5 Društvena infrastruktura

1.1.5.1 Uprava, lokalna samouprava i pravosuđe

Uprava, lokalna samouprava i pravosuđe organizirane su na osnovu teritorijalno – administrativne podjele države na razini Županije. Tijela državne uprave i lokalne samouprave županijske razine imaju sjedište u Koprivnici, a tijela državne uprave imaju organizirane pododsjeke u Križevcima i Đurđevcu.

Na području Općine djeluje kao dio Ureda za opću upravu matični ured u Svetom Ivanu Žabno.

Na području Općine Sv. Ivan Žabno djeluju:

Državni hidrometeorološki zavod – radarska stanica u Tremi

Hrvatski stočarski selekcijski centar – područna selekcijska služba Sveti Ivan Žabno

Ostale ustanove uprave i administracije za područje Općine sv. Ivan Žabno djeluju ovisno o razini organiziranosti u Koprivnici ili Križevcima i to na slijedeći način:

KOPRIVNICA	KRIŽEVCI
uprava	
Policijska uprava MUP-a Koprivnica	Policijska postaja Križevci
Uprava za obranu Koprivnica	Ured za obranu u Križevcima
Ministarstvo financija – carinarnica Koprivnica	Ministarstvo obrane – centar za obavješćivanje
Porezna uprava- područni ured Koprivnica	Porezna uprava – ispostava Križevci
Granična sanitarna inspekcija u Koprivnici	
Financijska agencija – podružnica Koprivnica	FINA – ispostava u Križevcima
Republički fond mirovinskog i invalidskog obrazovanja radnika Hrvatske – područna služba Koprivnica	Republički fond MIORH – ispostava Križevci
	Hrvatski zavod za zapošljavanje – područna služba Križevci
Državni ured za reviziju – područni ured Koprivnica	
	Ispostava Državnog inspektorata RH u Križevcima
Hrvatski fond za privatizaciju – područni ured Koprivnica	
	Centar za socijalnu skrb Križevci
	Županijska uprava za ceste Križevci
	Poljoprivredno – savjetodavna služba Križevci
pravosuđe	
Županijski sud Koprivnica	
	Općinski sud Križevci
	Prekršajni sud Križevci
Državno pravobraniteljstvo Koprivničko – križevačke županije u Koprivnici	Ispostava Državnog pravobraniteljstva Križevci
Županijsko državno odvjetništvo Koprivnica	Općinsko državno odvjetništvo Križevci
gospodarske ustanove	
Hrvatska gospodarska komora, županijska komora Koprivnica	
Obrtnička komora Koprivničko – križevačke županije - Koprivnica	Udruženje obrtnika Križevci

1.1.5.2 Obrazovanje

Postojeća mreža obrazovnih ustanova na području Općine je slijedeća:

- Osnovna škola - Sveti Ivan Žabno - osmogodišnja
- Područne škole - Trema (4 razreda) (predviđa se gradnja nove)
- Sveti Petar Čvrstec (4 razreda) - novoizgrađena
- Cirkvena (4 razreda)

Predškolskih ustanova na području Općine nema.

Najbliže predškolske ustanove su:

- Centralni dječji vrtić u Križevcima
- privatni dječji vrtić «Zraka sunca» u Križevcima
- privatni dječji vrtić «Svetog Josipa» u Križevcima

Srednje škole na području Županije, u koje gravitira stanovništvo Općine su slijedeće:

- Gimnazija u Koprivnici
- Medicinska srednja škola Koprivnica
- Gimnazija u Križevcima
- Srednja gospodarska škola u Križevcima
- Opća srednja škola u Križevcima

Velik dio stanovništva gravitira i u srednje škole u Bjelovaru i to:

- Ekonomska i birotehnička škola u Bjelovaru
- Gimnazija u Bjelovaru
- Strukovna škola u Bjelovaru
- Medicinska škola u Bjelovaru

Od visokoškolskih ustanova na području Županije djeluju:

- Visoko gospodarsko učilište Križevci
- Visoka poslovna škola u Koprivnici.

1.1.5.3 Zdravstvo socijalna skrb

1.1.5.3.1 Zdravstvo

Osnovne zdravstvene ustanove na području Županije organizirane su na teritorijalnom principu, tako da je već prema kategoriji ustanove, osigurana gravitacija stanovništva pojedinog dijela Županije najbližoj jedinici.

Za područje Općine Sv. Ivan Žabno nadležni su:

- Zavod za javno zdravstvo Koprivničko – križevačke županije, ispostava Križevci,
- Opća bolnica «Dr. Tomo Bardek» Koprivnica,
- Dom zdravlja Križevci,
- Opća bolnica Bjelovar i
- Dom zdravlja Bjelovar.

Na području same Općine Sveti Ivan Žabno ustanovljena je slijedeća mreža zdravstvenih i pratećih ustanova:

- zdravstvena ambulanta u sastavu Doma zdravlja Križevci u Svetom Ivanu Žabnom (u fazi privatizacije)
- zdravstvena ambulanta u sastavu Doma zdravlja Križevci u Svetom Petru Čvrstec (nije u funkciji)
- privatna ambulanta u Predavcu Križevačkom
- stomatološka ambulanta u Sv. Ivanu Žabnom
- stomatološka ambulanta u Svetom Petru Čvrstec (nije u funkciji)
- ljekarna u Sv. Ivanu Žabnom

Stomatološka i zdravstvena ambulanta u Sv. Petru Čvrstec - dvije godine nisu u funkciji radi nedovoljnog broj pacijenata, posljedica čega je nedostatak zdravstvene zaštite za određeni broj stanovnika. Procjenjuje se da 400-500 stanovnika nema zdravstvenu zaštitu.

1.1.5.3.2 Socijalna skrb

Socijalna skrb stanovništva organizirana je kroz državne ustanove i različite udruge koje djeluju na području Županije, ali ne i na području same Općine Sv. Ivan Žabno.

Ured za rad, zdravstvo i socijalnu skrb Županije ima sjedište u Koprivnici, a najbliži Centar za socijalnu skrb je u Križevcima.

1.1.5.3.3 Mreža veterinarske zaštite

Kako je područje Općine izrazito stočarski kraj, ima dobro organiziranu veterinarsku službu i to:

- veterinarska ambulanta - Sv. Ivan Žabno (podružnica od Križevaca)
- veterinarska ambulanta Kenđelovec
- veterinarski punkt Sv. Petar Čvrstec
- veterinarski punkt u Tremi u sklopu ambulante Žabno

U Svetom Ivanu Žabno djeluje i podružnica Hrvatskog – stočarskog selekcijskog centra.

1.1.5.4 Vjerske institucije

1.1.5.4.1 Katoličke

Župa Sveti Ivan Žabno: - župna crkva Svetog Ivana Krstitelja i župni dvor

- Sveti Ivan Žabno,
- Brezovljani,
- Predavec Križevački i
- Škrinjari

Župa Cirkvena – župna crkva Pohođenja Marijina i župni dvor

- Cirkvena
- Hrsovo
- Brdo Cirkvensko - kapela Sv. Duha
- Markovac Križevački
- Kenđelovec
- Kuštani
- Ladinec
- Novi Glog

Župa Sveti Petar Čvrstec – župna crkva Svetog Petra i župni dvor

- Sveti Petar Čvrstec
- Cepidlak
- Raščani
- dio Treme (Osudevo)

U Tremi se nalazi kapela Sv. Julijane koja je registrirani spomenik graditeljske baštine

Katolička župe izvan područja Općine, u kojoj potpada preostali dio Treme je Župa Đurđić, koja se nalazi na području Grada Križevci,

1.1.5.4.2 Pravoslavne

Pravoslavna Eparhija Nova Kapela obuhvaća i područje Općine Sv. Ivan Žabno, a u Sv. Ivanu Žabno nalazi se i pravoslavna crkva Svetog Jovana.

1.1.5.5 Kultura

U Sv. Ivanu Žabno je 1977. ustanovljena je etnografska zbirka s područja Svetog Ivana Žabna i okolice. Od 1991. godine zbirka je zaštićena od Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Zagrebu. Zbirka je postavljena u zgradi Općine Sv. Ivan Žabno.

Uz zbirku je 1994. godine izdana i knjiga – Antuna Toni Šrameka – «Naše selo naši ljudi», koja predstavlja povijesni pregled običaja i života kraja, te je istovremeno tumačenje i pisani element zbirke.

Na području Općine Sv. Ivan Žabno djeluje više kulturno – umjetničkih društava i to:

- KUD Sv. Ivan Žabno
- KUD Cirkvena
- KUD Sv. Petar Čvrstec
- KUD Brezovljani (u mirovanju)
- KUD Ladinec (u mirovanju)
- KUD «Seljačka sloga»
- KUD «Stari Graničar»
- KUD «Tomislav»

1.1.5.6 Udruge građana

Na području Općine djeluje više udruga građana, od kojih su najzastupljenija dobrovoljna vatrogasna društva, sportske udruge, ali i strukovne udruge.

U Svetom Ivanu Žabnom 1908. osnovana je «Hrvatska marvogojska udruga», kao prva strukovna udruga te vrste u Hrvatskoj.

Dobrovoljnih vatrogasna društva ima 10, a razlikuju se po kategorijama:

- Stožerna
 - Sv. Ivan Žabno
 - Sv. Petar Čvrstec
- II kategorije
 - Trema - Dvorišća
 - Cirkvena
 - Brezovljani
 - Ladinec
- III kategorije
 - Cepidlak
 - Hrsovo
 - Trema - Medačevo
 - Trema – Budilovo

Ostale udruge su:

- Udruga «Hrvatska žena»
- Udruga umirovljenika

1.1.5.7 Sport i rekreacija

Od sportskih društava djeluju:

- nogometni klubovi u Sv. Ivanu Žabno i sv. Petru Čvrstec,
- šahovski klub «Tomislav» u Sv. Ivanu Žabno
- mažoretkinje u Sv. Ivanu Žabnom
- streljački klub «Tomislav» u Sv. Ivanu Žabno
- lovačka društva u Sv. Ivanu Žabnom i Sv. Petru Čvrstec

1.1.5.8 Značajne manifestacije

Gospodarski i kulturni život stanovnika Općine Sveti Ivan Žabno odražava se i kroz priredbe i manifestacije od kojih su tradicionalne slijedeće:

Izložba goveda u Sv. Ivanu Žabnom u sklopu koje se održava i akcijska prodaja junica – održava se na Dan Općine, a u organizaciji Podružnice Hrvatskog – stočarskog selekcijskog centra Sv. Ivan Žabno
Međuopćinska smotra folklor – na Dan Općine u Sv. Ivanu Žabnom – 24.06.

1.1.6 Arheološka, graditeljska i prirodna baština

1.1.6.1 Arheološka i graditeljska baština¹¹

1.1.6.1.1 Ocjena stanja kulturnih dobara na području općine

Na području Općine Sveti Ivan Žabno do sada je bilo u statusu zaštite 10 spomenika kulture¹²; upisano u Registar spomenika kulture, preventivno zaštićenih i evidentiranih.

Upisom u Registar (R - registrirani spomenik kulture) bila su zaštićena dva (2) spomenika crkva sv. Julijane u Tremi i crkva sv. Petra u Čvrstecu.

Preventivno zaštićenih (P) spomenika kulture bilo je ukupno 8:

- župna crkva sv. Ivana u Svetom Ivanu Žabno,
- crkva sv. Marije u Cirkveni,
- kurija župnog dvora u Cirkveni te
- tradicijske stambene i gospodarske zgrade u Sv.Ivanu Žabno, ul. Kalinskog 4; u Cirkveni, Duga ulica 19, u Tremi, Grubiševo 18,
- etnološke gospodarske zgrade - drveni hambar u Damjanima, Sveti Petar Čvrstec i u Cirkveni u Donjoj ulici 12.

Evidentirane kulturno povijesne vrijednosti čine:

- povijesna jezgra naselja Sveti Ivan Žabno i Cirkvena,
- arheološki lokaliteti:
 - srednjovjekovni kašteli Cirkvena, Sveti Ivan Žabno, Sveti Petar Čvrstec, Trema, Višnjica grad, Trema –Budilovo, te
 - prapovijesni lokalitet Brezovljani.

To je razmjerno maleni broj vrijednoga kulturno-povijesnoga naslijeđa koje je očuvano na području Općine Sveti Ivan Žabno, pa je prilikom izrade studije zaštite, provedena identifikacija kulturno povijesnih i krajobraznih vrijednosti, s ciljem da se sve kulturno-povijesne (poglavito graditeljske i prostorne) vrijednosti zaštite i da se stvore uvjeti za njihovo održavanje i obnovu.

Evidentiran je još razmjerno znatan broj kulturno-povijesnih vrijednosti, prije svega etnoloških, a od kojih je nekoliko u postupku za upis u Registar kulturnih dobara (PR). Provedena je valorizacija arheoloških lokaliteta koji predstavljaju vrlo vrijedan segment kulturnih dobara na području Općine. Naročito valja istaknuti lokalitet neolitičkog naselja Brezovljani koji ima značenje za arheološku struku u srednjeeuropskim okvirima.

Na području općine prisutno je više fortifikacijskih građevina - kaštela iz turskog razdoblja, koji su očuvani u arheološkom sloju i bitan su element za kulturno povijesnu topografiju ne samo općine, već i regije.

Inventarizacija kulturnih dobara je provedena po suvremenoj konzervatorskoj metodologiji koja se temelji na sagledavanju svih vrijednosti, poglavito ambijentalnih, vrednovanje izvornih i postojećih prostornih i ambijentalnih obilježja te nedjeljivosti građevine i prirodnoga okoliša. Kulturna baština Općine Sveti Ivan Žabno uklapa se u tradicijski okvir krajobrazne regije Križevačkog područja, s primjerima seoskih cjelina, crkvenih građevina i drugih građevina kulturno-povijesnoga značaja.

Graditeljsko naslijeđe je u vrlo lošem građevnom stanju. To se odnosi i na središnje naselje Sveti Ivan Žabno, ali i na seoske cjeline gdje se uopće ne provodi zaštita i obnova tradicijski vrijednih stambenih zgrada i pripadajućih gospodarskih građevina. Najveći broj starih stambenih zgrada tradicijske arhitekture je srušen ili su napuštene i u ruševnom su stanju. Ipak, očuvan je znatan broj tradicijski vrijednih kuća u selima i zaselcima.

U povijesnoj jezgri naselja Sveti Ivan Žabno i u najnovije vrijeme prisutna je pojava devastacije malobrojnih povijesnih građevina (stari mlin, stambene kuće na Trgu). Na sreću ima i nešto dobrih primjera gdje se kuće pa i

¹¹ U obradi područja arheološke i graditeljske baštine korišteni su izvodi iz Studije zaštite nepokretnih kulturnih dobara i kulturno povijesnih vrijednosti za PPUO sveti Ivan Žabno iz listopada 2004. godine, autorice mr.sc. Biserke Dumbović Bilušić

dijelovi sela, održavaju i obnavljaju na kvalitetan i stručno prihvatljiv način. Česta je pojava gradnje nove zgrade u neprihvatljivom odnosu prema starijim zgradama koje su time osuđene na rušenje.

Područje Općine Sveti Ivan Žabno ima znatnu vrijednost i sa stanovišta očuvanosti krajobraznih obilježja. Naselja na sjevernom dijelu Općine su očuvala svoju prostornu cjelovitost, tako da nije došlo u većoj mjeri do povezivanja naselja u neprekinuto građevno područje, kao što je slučaj u nizinskim dijelovima uz državnu cestu prema Bjelovaru.

1.1.6.1.2 Osvrt na postojeću dokumentaciju kulturne baštine, te obveze iz prostornih planova i druge dokumentacije višeg reda

Za područje Općine Sveti Ivan Žabno dosad nije izrađivana konzervatorska dokumentacija, niti je provedena sustavna reambulacija te analiza svih očuvanih kulturno povijesnih, graditeljskih i krajobraznih obilježja. Prostor općine obrađen je samo na razini izrade Konzervatorske podloge za Prostorni plan Koprivničko križevačke županije (1999.)

U okviru Konzervatorske podloge za **Prostorni plan Koprivničko križevačke županije** propisani su uvjeti i mjere zaštite prostora koje je potrebno obraditi na razini Prostornog plana uređenja Općine i koji propisuju sljedeće:

- za područje Općine Sveti Ivan Žabno treba izraditi Konzervatorsku podlogu,
- treba provesti inventarizaciju svih kulturnih dobara i kulturno povijesnih vrijednosti te identifikaciju krajobraznih obilježja,
- za naselja Sveti Ivan Žabno i Cirkvena treba definirati zone zaštite povijesnih struktura,
- u odredbe za provođenje PPUO-a treba uvrstiti:
 - uvjete koji onemogućuju disperzivnu gradnju u prostoru,
 - uvjete kojima se ograničava planiranje novih građevnih područja u naseljima gdje postoji mogućnost obnavljanja povijesne strukture,
 - u naseljima u kojima je evidentno smanjenje broja stanovnika ne treba širiti građevno područje, već ih zadržati u okvirima njihovog najvećeg teritorijalnog ustroja,
 - uvjete za održanje tradicionalnog načina korištenja prostora uz očuvanje prirodnih i krajobraznih vrijednosti,
 - uvjete za stimuliranje i financijske mjere poticanja razvitka na temelju tradicionalnih djelatnosti: poljodjelskih kultura, stočarstva, malog obrta te turizma (eko, seoskog, kulturnog, lovno i sl.)
- isključuje gradnja tvorničkih pogona i velikih volumena hala, tovilista i sl. u predjelima visoke krajobrazne vrijednosti i
- ne prihvaća se provođenje hidrotehničkih zahvata na način da se provodi pravocrtna regulacija potoka i ukloni sva potočna vegetacije (vrba, topola i drugo)

1.1.6.1.3 Pregled razvitka povijesnih oblika naseljenosti na području općine

Područje općine ima dugi povijesni kontinuitet naseljavanja, koji se dokumentirano može pratiti od prapovijesti. Slučajni arheološki nalazi kamenih sjekira na više lokacija, kao i arheološka istraživanja na lokalitetu u Brezovljanima upućuju na kontinuitet naseljavanja od oko 5300.-3500. god pr.K.

Neolitičko naselje u Brezovljanima proteže se od srednjeg neolitika (korenovska kultura) do srednjeg eneolitika (lasinjska kultura), a organizirano je u složenoj strukturi naselja koje obuhvaća stambeni i radionički dio (radionice za proizvodnju keramike).¹³ Daljnja istraživanja lokaliteta mogla bi dati i nove doprinose o funkcionalnoj strukturi toga naselja.

Dosad nije utvrđeno postojanje značajnijeg naselja na ovom području iz rimskog razdoblja; u središtu Svetog Ivana Žabna otkriveni su antički nalazi, novac, rimska tegula i kameni žrtvenik,¹⁴ koji se čuva u Arheološkom muzeju u Zagrebu. Numizmatički nalazi ukazuju na postojanje regionalne ceste koja je od Vraždinskih toplica (Aquae lassae), tada gravitacijskog središta ovog dijela Panonije, preko Kalnika, koja je dolinom Glogovnice vodila do Križevaca, i u nastavku do Svetog Ivana Žabna i Cirkvene na istok.¹⁵ Arheološki nalazi pokazuju na moguće postojanje urbanog života oko Svetog Ivana Žabna – tragovi ville rusticae.

Iz razdoblja ranog srednjeg vijeka - dolaska Hrvata na ovo područje, nema arheoloških nalaza koji bi upućivali na oblike naseljenosti, koji su tu mogli postojati, budući da je područjem prolazila trasa Kolomanove ceste, koja se koristi ranije uspostavljenom antičkom cestom. Uz gradove tvrđave: Križevci, (1193.god) , Veliki i

¹³ MarkovićZ-Okroša L: Nastavak istraživanja nalazišta Brezovljani, Obavijeti HAD-a, 1/XXXV, Zagreb, 2003

¹⁴ Umjetnička topografija Hrvatske- Križevci i okolica, Zagreb 1993.str. 369.

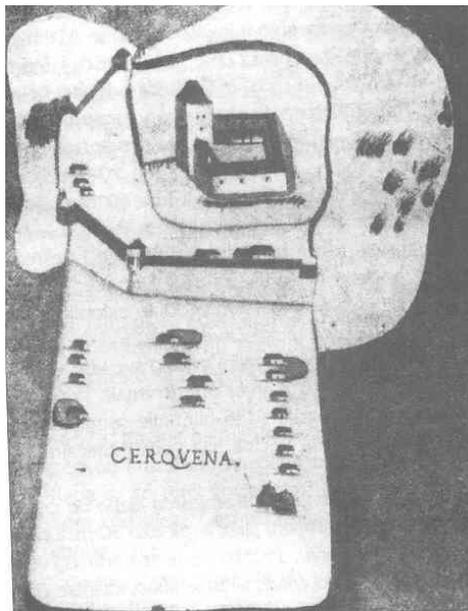
¹⁵ Tomičić Ž: Arheološka topografija Kalničkog prigorja i okolice, Umjetnička topografija Hrvatske- Križevci i okolica, Zagreb 1993.str. 35

Mali Kalnik (1243.god) nastaju i naselja koja su jezgre kasnijih trgovišta, odnosno sela. Značajan je događaj osnivanje crkvenih župa 1334. god. u kojima počinje organizirani život crkve u ovom dijelu Zagrebačke nadbiskupije. U popisu župa¹⁶ spominju se župe s pripadajućim crkvama u Sv. Ivanu Žabno, Sv. Petru Čvrstecu, dok je župa u Cirkveni nastala 1386.god. Gospodarski i društveni život ovog područja koji počinje u 13. st. vezan je osim uz sakralna središta i uz feudalne gospoštije u Cirkveni i Sv. Ivanu Žabnom. O načinu organiziranja naselja iz ovog razdoblja nema materijalnih tragova, izuzev sakralnih građevina, crkvi u Svetom Ivanu Žabnom, Cirkveni i Svetom Petru Čvrstecu koji u svojoj strukturi nose slojeve srednjovjekovnih crkava.

Novu razvojnu fazu tijekom 16. st. predstavlja skupina obrambenih zvonika-kula župnih crkava, kao svojevrsna inovacija i neminovni fortifikacijski element u doba povećane opasnosti od Turaka, u crkvama u Sv. Ivanu Žabnom i Sv. Petru Čvrstecu.¹⁷ Odlukom hrvatskog sabora 1557. god. zbog približavanja Turaka Križevcima, Zagrebu i zapadnim dijelovima, počinje izgradnja utvrde u Cirkveni, Sv. Ivanu Žabno, Tremi i Čvrstecu, a čitavo se područje priključuje Vojnoj krajini, čineći sastavni dio Križevačke kapetanije, od 1746. pukovnije u sastavu Varaždinskog generalata.¹⁸ Posljednjih godina 16. i početkom 17. st. u ove se krajeve masovno doseljava vlaško stanovništvo, koji za graničarsku službu dobivaju zemlju, šume i dr. Turska opasnost i disciplina Vojne krajine utjecala je na oblike organiziranja života u selima; osim već spomenutih utvrda s velikim brojem posade, u selima se grade osmatračnice i stražarnice, a sela se moraju održavati urednima (čistiti grabe i kanale itd).¹⁹ Naselja se razvijaju kao tipična krajiška naselja čiji su stanovnici vojnici i seljaci s dužnošću obrade zemlje, koja im je dodijeljena za vojnu službu.

Grad - utvrda u Sv. Ivanu Žabnom, smještena južno od crkve, bila je okružena obrambenim jarkom širokim oko 30 m, a drugi jarak je obuhvaćao i crkvu, koja je bila u sustavu obrane svojim zvonikom kulom. Utvrda je imala pravokutni oblik, tlocrta 30x40 m.²⁰

O razdoblju gradnje utvrde u Cirkveni postoji više teza: gradnju je krajem 14. st. započeo Nikola Mikčec, vlasnik posjeda Cirkvene, a nastavili su s gradnjom plemići Kerečenji koji su u posjed došli ženidbom²¹. Radovi na ojačavanju utvrde počeli su 1578. god., a o njezinom značaju govori podatak da je osim utvrde u Slunju, Bijaču i Dubravi, bila najjača utvrda na granici. Utvrda je bila okružena s više obrambenih pojaseva, a glavna i sporedna zgrada bile namijenjene su za smještaj veće vojne posade. Središnja građevina – kaštel je imao pravilan oblik četverokuta s unutrašnjim dvorištem i visokom kulom na ulazu, do koje je vodio dugačak drveni most. Kaštel je bio okružen palisadama, ojačanim s ugaonim kulama.²²

Slika 6 Grafika utvrde u Cirkveni iz 1600.g. (Nac. biblioteka- Beč)

¹⁶ Buturac J: Popis župa zagrebačke nadbiskupije 1334 i 1501. god. Starine JAZU, 59, Zagreb 1984.

¹⁷ Horvat Levaj K: Sakralna arhitektura, Križevci grad i okolica, str 247

¹⁸ Šramek A: Slike prošlost, Sveti Ivan Žabno i okolica, str 44

¹⁹ ibidem str 48

²⁰ ibidem str 49

²¹ Nadilo B: Protuturske i druge utvrde između Vrbovca i Save, Građevinar 56/2004.

²² Grafika utvrde u Cirkveni iz 1600.god., Nacionalna biblioteka u Beču

Utvrdre su bile izgrađene i u Sv.Petru Čvrstecu, na platou na kojem je smještena župna crkva, te u Tremi u blizini kapele sv.Julijane.

Nakon prestanka turske opasnosti, god. 1673. Cirkvena dobiva povlasticu slobodnog kraljevskog trgovišta s pravom održavanja sajmovā. Slobodna općina obuhvaćala je sela Kenđelovac, Kuštani, Novi Glog, Ladinac, Prašćevac, Mački, Brezine i Hrašće. Nova uloga trgovišta mijenja dotadašnju prostornu strukturu naselja, a između ostalog proširuje se i popravlja župna crkva, te se otvara škola. Zajednički prostor naselja je velika neizgrađena površina, livada uz potok, koja se koristi kao pašnjak, odnosno sajmišni prostor.

Razdoblje Vojne krajine ostavilo je traga u prostornoj organizaciji naselja, prije svega u selima koja se organiziraju u pravilnim linijskim formama (Kenđelovac, Markovac, Raščani) s relativno pravilnim parcelama, vezanim kraćom stranom uz cestu. U selima kao što su: Brezovljani, Ladinec, Novi Glog uočava se pravilnost matrice naselja, gdje se u središtu sela nalazi zajednička površina - pašnjak, na kojem se krajem 19. st. odnosno poč.20.st. grade seoske kapele, a prostor se uređuje kao parkovna površina. Naselja sa srednjovjekovnim kontinuitetom kao što su Sveti Petar Čvrstec i Trema izrazito su disperzna, sastavljena od desetak i više zaselaka, nekadašnjih zadruga. Zadržala su svoja osnovna prostorna obilježja, iako se u unutrašnjoj organizaciji pojedinih zaselaka uočava pravilnost parcelacije i linijska organizacija naselja.

Značajan izvor za analizu povijesnih oblika naseljenosti i izgradnje na području današnje općine su kartografski prikazi i zemljovidi. Zemljovid Hrvatske i Slavonije S. Glavača iz 1673. god. na kojem su shematski prikazana naselja s crkvama i utvrdama te topografske karte Varaždinskog generalata iz 1772. god. na kojima su dosta precizno prikazana i naselja s njihovim glavnim komunikacijama, vodotocima i osnovnim građevinama: crkvama i utvrdama.

Karte Prve katastarske izmjere iz 1866. god. prvi su precizni prikazi naselja, koje nam daju uvida u strukturu naselja, njegovu prostornu organizaciju –maticu, parcelacijsku razdiobu, popis katastarskih čestica, izgradnju na parceli, kulturu korištenja parcele i popis njihovih vlasnika. Ove karte su osnova za analizu fizionomije naselja, prepoznavanja tipologije povijesnih ruralnih naselja koja su neplanskim širenjima građevnoga područja izgubila svoju prepoznatljivost.

Slika 7 Izvod s karte katastarske izmjere 1866.god. k.o. Sv. Ivan Žabno

Ukinućem Vojne krajine 1871. god., izgradnjom novih prometnica: (god 1860.. izgrađena je cesta Sveti Ivan Žabno-Bjelovar, a prema Križevcima je dovršena god.1862.), te željezničke pruge (god 1894.. izgrađena je pruga Križevci –Bjelovar), mijenja se način i struktura života gospodarskog života. Iako je osnovna djelatnost naselja i čitavog kraja poljodjelstvo i stočarstvo, započinje razvitak obrta i sitna industrija u Sv. Ivanu Žabno, koji 1886.god. postaje središtem općine. Oko 1880.god. poduzetnik H.Moster izgradio je mlin, za koji je poč. 20. st. nabavljen veliki parni stroj. Ciglanu je oko 1930. god. osnovao Bergl, a radila je do 2. rata. God. 1935. radila je tvornica paste za cipele. 1911. god. ljekarnik B.Marn je otvorio apoteku.

Krajem 19. st. snažnije se razvija stočarstvo, tako da je 1908.god. osnovana marvogojska udruga. Dominantna građevina u naselju bio je dvorac plemićke obitelji Mihaljevića, izgrađen na lokaciji starog kaštela. Krajem 19. st u njemu je bila smještena uprava općine. Na fotografijama s početka 20. st. dvorac završava visokim mansardnim krovom, koje je zamijenilo stariji barokni krov. Dvorac je srušen 1943. god, a na njegovom je mjestu izgrađen Zadrudni dom.

U novijem razdoblju dogodio se niz devastacije povijesnog središta, čime je ono izgubilo urbana obilježja.

Slika 8 Središte naselja Sveti Ivan Žabno, početkom 20. st.

1.1.6.2 Prirodna baština

Na području općine nema registriranih spomenika prirodne baštine. Razlog je između ostalog i taj što inventarizacija nije provedena.

Najznačajnije prirodne, odnosno prirodni bliske prostore na području općine čine šume koje su sve gospodarske i u najvećem obimu njima gospodari državna šumarska institucija – «Hrvatske Šume».

Velike površine šuma su zapravo umjetno stvoreni ekosustavi, dobiveni sadnjom odabranih biljnih vrsta. Takva šuma je šuma Kosturač, čiji sustavni uzgoj je započet u posljednjoj četvrtini 19. stoljeća.

Značajnu vrijednost specifičnih ekosustava ruralnog krajolika imaju i plavne livade, odnosno livade u kontaktnom prostoru vodotoka koji protječu sjevernim dijelom Općine i to radi velike raznolikosti biljnih vrsta trava, te vodenih kukaca i životinja.

Najznačajniji potoci, koji oblikuju krajobrazno vrijedne prostore su potoci Čvrstec i Trema (Tremovački potok)

1.1.7 Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova

1.1.7.1 Obveze iz Programa prostornog uređenja Države

Program prostornog uređenja Republike Hrvatske odredio je niz ciljeva i propisao mjere koje bi trebale:

- osigurati policentričan model prostornog razvoja Države,
- unaprijediti ukupnu prostorno – gospodarsku strukturu Hrvatske,
- razviti infrastrukturne sustave na cijelom području Države,
- osigurati racionalno korištenje i zaštitu nacionalnih bogatstava,
- razvojne ciljeve prilagoditi značajkama prostora,
- odrediti prioritete djelovanja radi sprječavanja negativnih demografskih, gospodarskih i ekoloških procesa.

Sustav naselja

Policentrični model razvoja Države podrazumijeva planiranje mreže i funkcija naselja različitih stupnjeva urbaniziranosti. Cilj je urbani sustav koji treba biti osnova što ravnomjernije naseljenosti i što ujednačenijeg gospodarskog razvoja čitavog državnog teritorija.

Današnja slika urbane mreže Hrvatske pokazuje manjak srednjih gradova (od 15.000 – 30.000 stanovnika), koji su faktični nosioci gospodarskog razvoja, ali i manjak malih gradova (od 2.000 – 7.000 stanovnika), koji su važni kao spona na osovinama gospodarskih kretanja unutar određenog prostora i pokretači razvoja okolne ruralne sredine.

Prema odredbama Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske mjere prostorno – razvojne politike treba prvenstveno usmjeriti na razvoj općinskog središta kao nosioca razvoja šireg područja. Prema Programu, cilj razvoja općinskih središta, kao što je središte Općine Sveti Ivan Žabno je poboljšanje uvjeta života, učvršćivanje građanskog životnog stila, te osposobljavanje naselja za ulogu lokalnih središta.

Preostala naselja svrstavaju se u sustav koji razlikuje tri osnovna pristupa revitalizacije:

- naselja za koja postoji nedvosmisleni javni interes zbog uloge koju imaju u prostornoj organizaciji hrvatskog društva
- naselja gdje je javni interes ograničen na potporu u izgradnji minimalne tehničke infrastrukture i
- naselja za koja se interes za revitalizaciju može utvrditi isključivo na razini autonomne, lokalne ili privatne, motivacije.

Sustav naselja, na osnovu prethodno navedenih kriterija određuje se kroz Plan prostornog uređenja Županije.

Mreža društvene infrastrukture

Program prostornog uređenja Države usmjeren je u osiguranje prvenstveno upravne i društvene funkcije regionalnih i subregionalnih gradskih središta, u ovom slučaju grada Križevci.

Time se treba postići povećanje direktnih ili indirektnih radnih potreba, te kvaliteta i raznovrsnost društvenih funkcija križevačkog gravitacijskog područja. Društvene funkcije osiguravaju se kroz decentralizaciju državne uprave i javnih službi i ustanovljavanje mreže institucija odgoja i obrazovanja, zdravstva i socijalne skrbi, te sportskih i rekreacijskih aktivnosti.

Osiguranjem navedenih funkcija u okvirima subregionalnog središta Križevci, Općina Sveti Ivan Žabno trebala bi se na svom području koncentrirati na:

- vođenje aktivne politike uređenja zemljišta koja se odnosi na izradu potrebne planske dokumentacije, utvrđivanje realnih troškova uređenja zemljišta i ostvarivanje objektivne ekonomske naknade za uređeno zemljište i položajnu rentu,
- vođenje aktivne politike uređenja naselja povećanjem komunalnog i društvenog standarda,
- obnavljanje ili uređenje povijesnih urbanih elemenata naselja, kao mjesta tradicijskog identiteta,
- izgradnju građevina stambenih i društvenih funkcija, te njihovo komunalno opremanje, kao rezultat organizacije prostora, a sukladno dinamici gospodarskog rasta,
- osiguranje prostora za razvoj i širenje naselja primjereno tipovima naselja i regionalnim značajkama

- aktivnost očuvanja i obnove postojećeg građevnog fonda, kojoj treba dati isti značaj kao i novoj gradnji,
- sistematizaciju podataka i praćenje korištenja i izgradnje prostora kroz analize i programe unapređenja stanja u prostoru, te ažuriranje kartografskih katastarskih podataka.

Infrastrukturni sustavi

Promet

Razvoj cestovnog prometa Republike Hrvatske u narednom razdoblju, koji je Programom definiran u razdobljima do 2005 i od 2005. – 2015. godine bazira se na postavljanju prioriteta izgradnje autocesta, poluautocesta i brzih cesta, odnosno na taj način uspostavljanja državnog sustava cestovnog prometa.

Osobito se to odnosi na uspostavu dobre prometne povezanosti sjevera i juga Hrvatske, radi povezivanja Srednje Europe s Mediteranom i aktiviranje postojećeg posavskog koridora.

Ostale mjere i aktivnosti odnose se na sprečavanje širenja građevinskih područja uzduž državnih i županijskih cesta, istraživanje mogućih zajedničkih cestovnih koridora s Republikom BiH, završetak obilaznica oko većih mjesta i prometno aktiviranje područja od posebne državne skrbi i pograničnih područja.

Obzirom na navedene ciljeve, Općina Sveti Ivan Žabno u smislu razvoja cestovnog prometa ne nalazi se na prostoru izgradnje glavnih prometnih pravaca. Veza Općine na glavni pravac Goričan – Zagreb – Rijeka predviđa se preko Križevaca, ili vezom na planiranu brzu cestu Zagreb–Vrbovec–Bjelovar–Virovitica, izgradnjom koje će današnja državna cesta preko Žabna, vjerojatno izgubiti na važnosti.

Planovi razvoja željezničkog sustava države vode se na dvije razine:

- povezivanje unutar Države i
- povezivanje na Europski sustav željeznica

Generalni koncept razvoja željeznice bazira se na uvođenju novih tehnologija i modernizaciju željezničke infrastrukture u postojećim koridorima.

Prioriteti do 2005. godine odnose se na realizaciju modernizacije kritičnih dionica, prostorno istraživanje mogućnosti korištenja dijelova postojećih koridora za povezivanje s BiH i istraživanje prostornih uvjeta za gradnju novih teretnih željezničkih terminala.

U odnosu na prostor Općine Sv. Ivan Žabno, odnosno njen kontaktni prostor, ovisno o mogućnostima, do 2005. godine predviđa se modernizacija pruge visokog stupnja služnosti - od Mađarske granice, preko Koprivnice, Dugog Sela i Zagreba do Karlovca i to izvođenjem drugog kolosjeka.

Program prostornog uređenja Države, telekomunikacijsku mrežu na prostoru Republike Hrvatske, ocjenjuje relativno visoko razvijenom. Prioriteti daljnjeg razvoja prvenstveno se odnose na rekonstrukciju ratom oštećenih sustava, poboljšanje kabelaške povezanosti sa susjednim državama i reguliranje pravnih normi u cilju istovremenog izvođenja kabelaških mreža u cestovnim i željezničkim koridorima.

Prioriteti izgradnje sustava nepokretne mreže odnose se na dovršenje magistralnih mreža svjetlovodnih sustava.

Energetski sustav

Programske osnove na nivou Države baziraju se na težnji da Hrvatska postigne 90%-tno zadovoljenje potreba iz izvora na vlastitom teritoriju, što se planira postići modernizacijom i proširenjem postojećih i izgradnjom novih kapaciteta, te uravnoteženjem proizvodnje i potrošnje energije po užim područjima.

Program prostornog uređenja Države definira u tu svrhu izgradnju novih kapaciteta od 1500 MW do 2010. godine, a do 2020. još dodatnih 600 MW.

Prioriteti izgradnje i lokacije novih energetskih građevina konačno će se utvrditi Strategijom energetskog razvoja, a trebaju se temeljiti na gospodarskoj, sigurnosnoj i ekološkoj opravdanosti.

Prostor Općine Sv. Ivan Žabno nije temeljem Programa prostornog uređenja Države posebno istaknut kao lokacija smještavanja novih građevina za proizvodnju energije, niti je označen kao područje od kritičnog nedostatka energije u potrošnji.

Razvoj prijenosnih energetskih sustava prvenstveno je vezan na modernizaciju postojećih i izgradnju novih proizvodnih energetskih postrojenja, pri čemu je na razini Države potrebno što je više moguće koristiti postojeće koridore, posebno u povezivanju sa susjednim Državama.

Državni prioriteti odnose se na obnovu razorenih elektroenergetskih i plinskih mreža, te izgradnju magistralnih mreža za područja gdje one nisu izgrađene.

Vodnogospodarski sustav

Prema Programu prostornog uređenja Države ocjenjuje se da za potrebe vodoopskrbe stanovništva i gospodarstva na teritoriju Države postoje dovoljne ukupne količine pitke vode.

Opskrba vodom treba se temeljiti na izgradnji i upravljanju sustava vodoopskrbe na principima «održivog» gospodarenja vodom.

Različitosti u opskrbi vodom očituju se različitosti vodonosnika, obzirom na:

- način akumuliranja i kvalitete podzemnih voda
- rubne uvjete vodonosnika
- rezultirajuće pogodnosti za korištenje u vodoopskrbi.

Izgradnja vodoopskrbnog sustava utvrđuje se prema prioritetima postavljenim na razinama lokalne samouprave, odnosno županijskoj i općinskoj razini i to na temelju slijedećih kriterija:

- utvrđena nestašica vode
- stupanj higijensko – zdravstvene ugroženosti, stupanj gospodarske razvijenosti područja, ekonomičnost ulaganja i visina udjela korisnika
- omjer potrebnih ulaganja po pojedinim područjima.

Vodoopskrba područja Općine Sv. Ivan Žabno za sada nije obuhvaćena cjelovitim sustavom, a planira se izvesti vezom na rezervoar Bukovje u I fazi, iz kojeg se crpi voda i za Križevce, te u II fazi izgradnja vodotornja Habijanci (kod crkve Sv. Vida u Markovcu Križevačkom)).

Na području Općine Sv. Ivan Žabno, sa stanovišta državnog sustava, ne postoje mogućnosti iskorištavanja hidroenergetskog potencijala. Korištenje voda mnogih vodotoka na prostoru Općine zato se može usmjeriti u navodnjavanje zemljišta i ustanovljavanje ribnjaka u ograničenim površinama primjereno zatečenim ekosustavima.

Obaveza i nužnost zaštite voda definirana je Zakonom o vodama i pratećim propisima, a ciljevi i mjere zaštite Republičkim planom za zaštitu voda i obalnog mora od zagađivanja.

Zaštita voda stoga treba biti obuhvaćena cjelovitim državnim programom koji će se lokalno primjenjivati.

Očuvanje kvalitete voda, a time i zdravlja ljudi glavni je cilj programa, a provodi se primjenjivanjem slijedećih mjera:

- čuvanjem voda u gornjim tokovima i podzemnih voda, te sanacijom ili uklanjanjem uzroka zagađivanja izvorišta
- zaustavljanje trenda pogoršavanja kvalitete podzemnih i površinskih voda izgradnjom centralnih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda.

Gospodarske djelatnosti u prostoru

Šumarstvo i gospodarenje šumama i šumskim zemljištem

Gospodarenje šumama i šumskim zemljištem na teritoriju Republike Hrvatske vršit će se prema Državnoj šumskogospodarskoj osnovi u skladu s načelom Helsinške konferencije iz 1993. godine. Načelo je definirano kao upravljanje šumama i korištenje šuma u mjeri koja osigurava biološku raznolikost, sposobnost obnavljanja i vitalnost tako da šuma preuzme gospodarsku, ali i ekološku i socijalnu funkciju na lokalnoj i globalnoj razini.

Zaštita područja šuma od posebnog je interesa za Republiku Hrvatsku. Državni programi očuvanja i uzgoja šuma bitni su za područje Općine Sv. Ivan Žabno, jer šume i šumsko zemljište zauzimaju značajan udio površine Općine, a šumarstvo je već tradicionalno važna gospodarska grana ovog prostora.

Poljodjelstvo

Razvoj poljodjelstva bazira se na regionalnim posebitostima i prednostima koje se sastoje u očuvanosti prirodnih predjela i nezagađenosti kultiviranog krajolika, što omogućava proizvodnju ekološki čistih poljoprivrednih proizvoda.

Program razvoja poljodjelstva, prema Programu prostornog razvoja Države, bazira se na nekoliko smjernica:

- transformaciji poljodjelskog sektora u smjeru grane koja rezultira proizvodnjom gospodarski prihvatljivog primarnog proizvoda i prerađevina višeg stupnja, proizvedenih na ekološki prihvatljiv način
- zaštita i očuvanje poljodjelskog resursa koji se očituje u zaštiti tala i voda od zagađivanja i uništavanja, te neracionalnog iskorištavanja iskopima
- određivanjem namjene korištenja tala i usvajanjem propisa i programa poticanja popularizirati «održivo» korištenje tla

Prioriteti djelovanja u razvoju poljodjelstva na razini Države odnose se na ograničavanje korištenja kvalitetnog plodnog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe, a s gledišta razvoja djelatnosti – zaustavljanje degradacije seoskog, obiteljskog, gospodarstva, privođenje svrsi nekorištenog poljoprivrednog zemljišta i selektivno stimuliranje određene poljoprivredne proizvodnje.

Industrija i rudarstvo

Temeljem Programa prostornog razvoja države, industrija se smatra posebno važnim segmentom gospodarske osnove Republike Hrvatske, s težnjom prema modernizaciji i razvoju visokih tehnologija.

Osim organizacijskih i strukturnih promjena u sektoru industrije, na državnoj razini definiran je prostorni razmještaj privrednih kapaciteta, koji ovisi o nizu prirodnih i ekonomskih faktora.

Prostornim planom Općine Sv. Ivan Žabno, a temeljem odredbi Programa prostornog uređenja države, treba odrediti gospodarske zone za razinu općine, te namjenu i veličinu gospodarske jedinice koja se može locirati u mješovitim zonama.

U odnosu na okoliš potrebno je u pripremi i realizaciji novih i postojećih jedinica obuhvatiti sanaciju postojećeg devastiranog okoliša, te predvidjeti mjere provedbe za otklanjanje budućih štetnih posljedica po okoliš.

Turizam

Turizam je jedna od glavnih gospodarskih okosnica razvoja Države.

Kako se Općina Sveti Ivan Žabno trenutno ne nalazi u turistički valoriziranoj zoni, njen gospodarski odnos prema najpotenciranijoj gospodarskoj djelatnosti je prvenstveno posredan.

Razvojem raznih alternativnih oblika turizma ovo područje tek je na početku formiranja vlastite turističke ponude.

Zaštita posebnih vrijednosti okoliša

Zaštita okoliša

Zaštita okoliša jedan je od elemenata Programa prostornog uređenja Države kojem se pridaje veliki značaj, prvenstveno radi relativne veličine područja nezagađenog tla, prirodnih šuma, čiste, pitke vode i ambijentalnih cjelina, koji u europskim razmjerima predstavljaju visoku vrijednost i rijetkost.

Osobitu važnost pri tome imaju rijetko naseljeni predjeli, u koje spada i područje Općine Sv. Ivan Žabno. Program prostornog uređenja Države pri tome daje smjernice da se ovakvi predjeli stimulativnim mjerama učine privlačnim za stanovništvo, kako bi se smanjio pritisak na gradove i određenih, prenaseljenih područja obale.

Programom se određuje obaveza definiranja optimalnog razmještaja funkcija i djelatnosti u prostorno – planskoj dokumentaciji, kao i određivanje mogućnosti rješavanja komunalnih problema odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, te definiranja lokacija za skladištenje, obrađivanje i odlaganje otpada.

Prostornim planovima županije, se na temelju smjernica PPU Države trebaju odrediti 4-5 lokacija za prikupljanje i najmanje jedna za skladištenje opasnog otpada.

Lokacije za trajno odlaganje opasnog otpada određuju se na razini makroregija.

Zaštita prirodne baštine

Temeljem odredbi Programa prostornog uređenja Države, cilj u provedbi zaštite prirodne baštine je uspostava cjelovite zaštite prirodnih vrijednosti, kroz istraživanje i sustavno vrednovanje prostora, novelacijom dokumenata prostornog uređenja, unapređenjem pravne osnovice za zaštitu prirode i ustanovljavanjem službi zaštite.

Dijelovi programa zaštite relevantni za Općinu Sv. Ivan Žabno prvenstveno se odnose na sprečavanje aktivnosti, posljedice kojih su degradacija i smanjenje raznovrsnosti biljnog i životinjskog svijeta.

Obzirom na veliki udio šuma u površini Općine, u šumarstvu je potrebno pridržavati se načela da u strukturi šumskih rezervata trebaju biti zastupljene sve šumske zajednice primjerene podneblju, da treba sačuvati određeni postotak starih šuma koja predstavljaju skloništa šumskoj fauni, kao i uvjete prijelaza i prolaza faune infrastrukturnim koridorima.

Zaštita graditeljske baštine

Zaštita graditeljske baštine na razini Države bazira se na Rezoluciji o obnovi hrvatske kulturne baštine i Nacionalnom programu zaštite, očuvanja i obnove kulturnih dobara.

U odnosu na zaštitu graditeljske baštine, na područje Općine Sv. Ivan Žabno posebno se odnose slijedeće smjernice Programa prostornog uređenja Države:

- potreba očuvanja i/ili uspostavljanja uravnoteženog odnosa osnovnih izvornih povijesnih oblika graditeljske baštine i suvremenih graditeljskih pojava,
- zaštita arheoloških zona i lokaliteta i
- primjena integralnih oblika zaštite i predstavljanja narodnog stvaralaštva (revitalizacija baštine u originalno bliskom ambijentu s autohtonim biljnim i životinjskim vrstama).

Kroz prostornoplansku dokumentaciju Općina bi trebala izraditi prijedloge prioriteta obnove i revitalizacije najznačajnijih primjera ugroženih i pojedinačnih građevina i njihovih sklopova, napuštenih ili neodgovarajuće korištenih, smještenih izvan naselja, u njihovu prirodnu ambijentu.

Krajolik

Krajolik čini ukupnost ekoloških, socioloških, ekonomskih i kulturnih odnosa na određenom prostoru.

Osnovni cilj i opredjeljenje Programa prostornog uređenja Države odnose se na osiguranje životnog, kvalitetnog krajolika sa što većom raznolikošću i skladnošću svakog pojedinog tipa krajolika, uz naglašavanjem identiteta svakog posebno.

Osnovne smjernice u smjeru očuvanja postojećeg i ustanovljavanja novih oblika krajolika odnose se na:

- osiguranje krajolika s visokim stupnjem prirodnosti i identiteta
- osiguranje krajolika s visokim stupnjem gospodarske učinkovitosti
- osiguranje i vrednovanje nacionalno, regionalno i lokalno svojstvenih i rijetkih uzoraka krajolika.

Prostornim planom Općine, na temelju smjernica Programa prostornog uređenja Države potrebno je izborom odgovarajućih namjena prvenstveno osigurati zaštitu i primjereno uređenje područja s karakterističnim uzorcima naselja (tipični oblici naselja, poluurbane i ruralne sredine), područja s naglašenim kulturno – krajobraznim značenjem (tradicionalni oblici poljoprivrede) područja izuzetnih vizualnih oblika i područja prirodnih biotopa.

Osim toga, treba osigurati zaštitu ruralnih krajolika i tradicijskog graditeljstva, kao i poticati ruralno stanovanje kao mogućnost izbora. Građevinska područja manjih naselja treba oblikovati na način da se osigura tradicijska organizacija parcele i način gradnje, te korištenja zemljišta.

Prostornoplanskim smjernicama i programima razvoja treba poticati život u prigradskim naseljima još uvijek izraženih ruralnih značajki, uz omogućavanje prestrukturiranja dijela građevne strukture i dijela krajolika.

Osnove za organizaciju i uređenje prostora

Opće smjernice za planiranje i uređenje prostora

Organizaciju prostora u Prostornom planu uređenja Općine treba temeljiti na osnovne kategorije korištenja:

- poljoprivredne,
- šumske,
- vodne površine i
- površine naselja koje razlikuju izgrađeni dio naselja i površine za razvoj naselja

Osnova planiranja je racionalno korištenje prostora i resursa. Korištenje prostora izvan granica građevinskog područja prioritarno, ponegdje i isključivo treba namijeniti poljoprivredi, šumarstvu i vodnom gospodarstvu s težnjom očuvanja što većih i kontinuiranih površina i prirodnih režima.

Formiranje i proširenje postojećih građevinskih područja treba temeljiti na stručnim argumentima čija osnova je slijedeća:

- popunjenost prostornih rezervi izgrađenog dijela naselja i granični kapaciteti postojeće infrastrukture
- optimalna gustoća naseljenosti za pojedini tip naselja
- proširenje građevinskog područja treba biti rezultat programa izgradnje
- kriteriji Županijskog prostornog plana uređenja za proširivanje postojećih građevinskih područja
- oblik građevinskog područja treba biti posljedica geomorfoloških karakteristika područja, pri čemu se naselja ne mogu proširivati uz državne ceste, na vrijedna poljoprivredna područja, područja za korištenje voda, na zaštićena područja i koridore državne i regionalne infrastrukture, te nestabilne terene (klizišta i tektonske rasjede).

Smjernica Programa prostornog uređenja Države za orijentacijsku zauzetost prostora po stanovniku je **300 m²/stanovniku**.

Građenje izvan građevinskih područja treba biti uklopljeno u krajobraz.

Razvoj gospodarstva i djelatnosti u prostoru treba temeljiti na određivanju prioritarnih djelatnosti područja koje ovise o značajkama i tipu prostora – krajolika, te na predodređenost prostora za djelatnost. U slučaju područja Općine Sv. Ivan Žabno to su šumarstvo i poljoprivreda.

Smjernice i odredbe za planiranje i uređenje posebnih područja

Područja očuvane biosfere i posebnih vrijednosti prostora

U kategoriji posebnosti koje se specificiraju Programom prostornog uređenja Države, područje Općine Sveti Ivan Žabno klasificirano je u područje kontinentalnih dijelova Hrvatske – brdsko gorske cjeline.

Programom propisane smjernice za planiranje i uređenje područja ovdje se prvenstveno odnose na:

- očuvanje kompleksa poljoprivrednog zemljišta i područja šuma,
- zaustavljanje neprekinute izgradnje uz prometnice,
- mjere zaštite podzemnih voda i
- očuvanje krajobraznih značajki s regionalnim obilježjima.

Smjernicama se posebno ističe cilj očuvanja šumskih kompleksa i slivova rijeka radi njihove globalne ekološke važnosti.

1.1.7.2 Obveze iz Prostornog plana Koprivničko – križevačke županije

Prostornim planom Koprivničko – križevačke županije (Sl. glasnik Koprivničko – križevačke županije br. 8/2001) definirane su osnovne značajke dosadašnjeg i smjernice budućeg razvoja i korištenja prostora Županije, te smjernice planiranja uži područja i prostornog uređenja naselja unutar područja Županije.

Na području Koprivničko – križevačke županije razvijaju se dvije osovine urbanizacije. Jedna je na potezu Koprivnica – Križevci, i ta je relevantna za prostor Općine Sv. Ivan Žabno, a druga na potezu Podravske magistrale – Koprivnica – Đurđevac – Kloštar Podravski.

Prometni pravci su osnova razvoja, te u izvjesnom smislu njihova privlačnost negativno utječe na demografski razvoj slabije dostupnog ruralnog područja. Pozitivan demografski razvitak postavljen je kao jedan od osnovnih prioriteta u prostornom planiranju, kako Države, tako i Županije.

Jedna od mjera poticanja prostornog razvoja Županije je i pravilan odabir gospodarskih djelatnosti u pojedinim područjima, koji je vezan uz komparativne prednosti prostora, demografskog potencijala i infrastrukturu.

Županijski interes kroz primjenu modela prostornog planiranja u prostornim planovima općina i gradova odnosi se na:

- usmjeravanje demografskog razvoja prostora Županije,
- odabir odgovarajuće prostorne i gospodarske strukture koji valorizira sve prisutne gospodarske djelatnosti – poljodjelstvo, šumarstvo, industriju, eksploataciju mineralnih sirovina i turizam,
- planiranje razvoja naselja, društvene, prometne i ostale infrastrukture, koji slijedi policentričan model postavljen za Županiju u cjelini,
- preuzimanje mjera zaštite krajobraznih vrijednosti županijskog značaja, zaštitu krajobraznih vrijednosti
- preuzimanje mjera zaštite prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno – povijesnih cjelina županijskog značaja.

Osim županijskog interesa prostornog razvoja, Županijskim prostornim planom određeni su generalno i ciljevi prostornog uređenja naselja na području Županije i to kroz smjernice za planiranje u smislu :

- racionalnog korištenja i zaštite prostora i
- unaprijeđenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture.

1.1.7.3 Ocjena postojećih prostornih planova

Prostorni plan Koprivničko – križevačke županije

Izrađivač	Županijski zavod za prostorno uređenje Koprivničko – križevačke županije
Godina izrade	2001
Dokument o usvajanju	Odluka Županijske skupštine od 20. srpnja 2001.
Objava	Službeni glasnik Koprivničko – križevačke županije br 8/01 od 23. srpnja 2001.
Obuhvat	Područje Koprivničko – križevačke županije

Tablica 16 Pregled podataka o Prostornom planu Županije

Prostorni plan Koprivničko – križevačke županije je temeljni, razvojni dokument kojime se određuju načela planiranja, uređenja, gradnje i korištenja prostora Županije.

PPŽ je izrađen prema Zakonu o prostornom uređenju NNRH br.30/94 i 68/98.

Kako se Koprivničko – križevačka županija formirala od tri bivše općine, Koprivnice, Križevci i Đurđevac, prostor koji obuhvaća, objedinjava dva različita prostora – Podravinu i Prigorje, koji i u prostornom planiranju zahtijevaju različite pristupe.

Osnovni cilj izrade Prostornog plana Županije je definiranje strategije prostornog planiranja užih područja i preciziranje prioriteta u korištenju i zaštiti prostora od šireg, najprije državnog, a onda i županijskog interesa na svom području.

U načelu nije direktan provedbeni dokument, već daje smjernice za planiranje užih područja, prvenstveno prostornih planova općina, odnosno gradova.

Prostorni plan bivše općine Križevci

Prostorni plan bivše Općine Križevci danas obuhvaća teritorij pet jedinica lokalne samouprave, ali se radi o prostoru koji je stoljećima gravitirao gradu Križevcima, kao razvojnog središtu.

Osnovni koncept prostornog plana bivše općine baziran je na programu ubrzanog privrednog razvoja grada Križevci, te u njegovoj međuzavisnosti s okolnim područjem.

Privredni razvoj planiran je na promjeni gospodarske strukture u smjeru jačanja industrije i povećanju produktivnosti poljodjelske proizvodnje.

Koncentracija industrije i to pretežito prehrambene, drvoprerađivačke i metaloprerađivačke, planirana je u Križevcima, a u Svetom Ivanu Žabno predviđena je izgradnja tvornice dječje obuće i parketa. Poljodjelstvo je trebalo činiti osnovu gospodarstva, a šumarstvo je ocijenjeno kao djelatnost s dobrom mogućnošću razvoja.

Izrađivač	APZ Plan Zagreb
Godina izrade	1978.
Objava	Službeni vjesnik Općine Križevci br. 11/78, 12/82, 3/83, 17/86 i 10/90
Obuhvat	Područje bivše Općine Križevci danas obuhvaća Grad Križevce i općine Kalnik, Gornja Rijeka, Sveti Ivan Žabno i Sveti Petar Orehovec

Tablica 17 Pregled podataka o Prostornom planu bivše općine Križevci

Za Sveti Ivan Žabno od važnosti iz ovog plana je pridavanje značaja prometne veze Zagreb – Križevci - Bjelovar koji je definiran kao osovina razvoja bivše Općine.

Izmjene i dopune prostornog plana bivše Općine Križevci usvajane su u više navrata – 1982, 1983, 1986 i 1990. godine.

Izmjene i dopune iz 1982. ,1983. i 1986. godine odnose se na određivanje granica građevnih područja naselja , a 1990. godine usvojene su provedbene odredbe.

Osnovna negativna karakteristika ovog plana, svojstvena je većini prostornih planova iz tog razdoblja rađenih za kontinentalnu Hrvatsku, a odnosi se na predimenzionirana građevinska područja naselja. Posebno ako se uzme u obzir da je čitavo ovo područje izrazito depopulacijsko. Granice građevnog područja tako postaju ograničenje u racionalnom komunalnom uređenju naselja, a često i u svrsishodnom korištenju preostalog prostora.

U tom smislu je upitna ne samo veličina utvrđenog građevinskog područja, već i metoda njegova utvrđivanja uzeta kao jednoobrazna bez obzira na tipove naselja i ostale karakteristike prostora.

Prostorni plan bivše Općine Križevci, kao prostorni plan šireg područja operativno je na snazi do usvajanja svih prostornih planova jedinica lokalne samouprave na području svog obuhvata. Usvajanjem pojedinih prostornih planova općina, dijelovi navedenog plana stavljaju se van snage i on za ta područja prestaje važiti.

1.1.8 Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke, te prostorne pokazatelje

1.1.8.1 Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske pokazatelje

Područje Općine Sveti Ivan Žabno ne spada u jedan od prostora Hrvatske koji bi se u demografskom smislu mogao karakterizirati atraktivnim, ali nije ni područje alarmantno negativnih demografskih kretanja, iako demografski pokazatelji za područje Općine, ukazuju na depopulaciju područja, posebice u smislu prirodnog kretanja stanovništva.

Kako je urbani razvoj područja posljedica aktivnosti stanovništva, tako su i uvjeti života na određenom području preduvjet za formiranje interesa za naseljavanjem prostora.

Relativno ograničene mogućnosti u gospodarskom smislu, ne samo Općine Sv. Ivan Žabno, već i čitavog gravitacijskog pojasa Križevaca, ako ih se uspoređi s nekim dohvatljivim, atraktivnijim prostorima, primjerice Zagrebom, također ne idu u prilog migracijskim procesima koji bi utjecali na skoro zaustavljanje odljeva domicilnog stanovništva.

Pozitivne, odnosno manje negativne migracije, koje se uočavaju unutar područja Općine, odnose se na selidbe iz jednog u drugo naselje Općine, uglavnom iz briježnih dijelova Općine u naselja na prostor razvojne osovine Vrbovec – Bjelovar.

Obzirom na ukupnost demografskih kretanja nije realno očekivati da će se negativni trend kretanja stanovništva uskoro zaustaviti.

Aktivnosti koje bi povoljno djelovale na demografske procese i u prošlosti su bile uglavnom određene administrativno. Najbolji primjer je upravo razdoblje «Vojne krajine», kada je naseljavanje bilo stimulirano različitim vrstama privilegija.

Danas bi se selektivnom demografskom politikom trebalo utjecati na obrazovnu strukturu stanovništva, za što već postoje izvjesni uvjeti, obzirom na značaj Križevaca kao obrazovnog centra.

Popularizacija suburbije, kao životne sredine također se može iskoristiti u smislu demografskog oporavka Općine.

Upitno je koliko je Hrvatska danas uopće prilagođena migracijskim procesima na osnovu promjene radnog mjesta. Na mogućnost migracije još uvijek više utječe vlasništvo posebice stambenog prostora, nego zaposlenje, a ako se radi o ruralnoj sredini i stanovništvu niže obrazovne strukture, značajnu ulogu ima i vlasništvo poljoprivrednog zemljišta. Takvo stanovništvo je još uvijek teže pokretno u smislu trajnih migracija.

Velike razvojne promjene kao što je proces industrijalizacije, bile su u proteklih pedeset godina vođene upravo na štetu ovakvih ruralnih prostora kao što je Općina Sv. Ivan Žabno, iz kojih su se u demografskom smislu punili gradovi. Sličan trend, ali u mnogo većem opsegu i s utjecajem na ukupno stanovništvo Hrvatske danas uzrokuju procesi globalizacije. Tim procesima je, pretežito ruralno stanovništvo Općine, zahvaćeno gotovo minimalno.

Za demografska kretanja unutar Općine u ovom trenutku i nije presudno da li se broj stanovnika povećava ili smanjuje. Izvjesno je da će se broj stanovnika još neko vrijeme smanjivati.

Ono što je potrebno postići je odgovarajući optimum između broja stanovnika i životnog standarda na način da stanovništvo može kontrolirati korištenje i uređenje vlastitog životnog okruženja.

Također je potrebno dati poticaja mlađem stanovništvu za iznalaženje zadovoljavajućih uvjeta života na prostoru Općine, a unutar gospodarskih grana za koje na ovom prostoru postoje komparativne prednosti.

Jedna od najvažnijih je jednako vrednovanje stanovanja i poljoprivrednih djelatnosti, posebno stočarstva, kao gospodarske grane koja na ovom prostoru ima uvjete razvoja i tradiciju.

1.1.8.2 Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na gospodarske pokazatelje

Osnovu gospodarskih aktivnosti na području Općine čine poljoprivreda s udjelom stanovništva koje se bavi ovom djelatnošću od cca 67% , te industrija s udjelom od cca 13%.

U odnosu na ove dvije gospodarske grane sve ostale djelatnosti su minimalno zastupljene. Građevinarstvom, kao trećom gospodarskom djelatnošću po redu zastupljenosti, bavi se tek cca 3,5% stanovništva.

Ovi podaci su zapravo presudan pokazatelj ukupnosti gospodarskih odnosa.

Gospodarska struktura stanovništva, posljedica je između ostalog i politike razvoja Križevačkog kraja, koja je proteklih desetljeća bazirana na stočarstvu i križevačkoj mesnoj industriji.

Obzirom na državnu strategiju gospodarskog razvoja, za pretpostaviti je da će se gospodarski, a na temelju njega i opći razvoj Općine i dalje bazirati na proizvodnji hrane.

Razlika u odnosu na prošlo desetljeće također je posljedica ukupnih gospodarskih promišljanja o daljnjem razvoju hrvatske poljoprivrede.

Osnova današnjih tendencija je «povrat» obiteljskog gospodarstva i stvaranje uvjeta za preradu, obradu ili doradu poljoprivrednih proizvoda na razini obrta.

Također se sve više popularizira ekološka proizvodnja hrane, koja ima preduvjete u nezagađenoj okolini.

U tom smislu je urbani razvoj, a kao posljedica toga i demografski rast, pozitivna kategorija samo do određene mjere.

Manje očekivani pokazatelj gospodarskih kretanja na području Općine je udio stanovništva koje se na području Općine bavi šumarstvom, a iznosi tek 1,02% za 1991. godinu. Obzirom na šumarsku tradiciju kraja i površinu Općine pod šumama i šumskim zemljištem to je relativno mali udio.

1.1.8.3 Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na prostorne pokazatelje

Prostorni uvjeti Općine Sveti Ivan Žabno, koji nose komparativne prednosti u odnosu na druge prostore Države, generalno su već postavljeni u gospodarskim djelatnostima – šumarstvu i poljoprivredi, odnosno stočarstvu.

Ove dvije gospodarske grane najbolje se mogu razvijati u uvjetima okruženja Općine Sv. Ivan Žabno, obzirom i na prostorne pokazatelje, posebno karakteristike krajolika, postojeće ekološke uvjete i gospodarsku, te prometnu povezanost s tržištem.

Ono što je presudno u definiranju uvjeta korištenja i gradnje prostora Općine, je optimalni model prilagođen karakteristikama pojedinog naselja, ili grupi naselja.

Jednoobrazni pristup mogao bi u neprimjerenom okolišu uzrokovati negativne posljedice nemogućnosti pronalaska optimalnog odnosa između gospodarskih i općih životnih uvjeta.

Globalno gledano, izuzev naselja Sv. Ivan Žabno i osovine pojačanih urbanih aktivnosti na prostoru uz glavnu prometnicu prema Bjelovaru, većina područja Općine je zona kultiviranog krajolika u kojem ruralni sadržaji imaju jednaku važnost i nisu djeljivi od stanovanja.

Stoga, uz zadovoljenje higijenskih uvjeta ne bi trebalo postavljati posebna ograničenja u miješanju ovih sadržaja, jer se radi o ukupnosti odnosa koji su i uvjet postojanja i posljedica ruralnog krajolika.

2 CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

2.1 CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA

Polazeći od smjernica prostornog razvoja Republike Hrvatske, te specifičnosti prostora Koprivničko – križevačke županije, Prostornim planom Županije određeni su ciljevi prostornog razvoja od županijskog značaja.

Namjera je kroz prostornoplansku dokumentaciju osigurati primjenu različitih mjera koje će načine korištenja prostora usmjeravati u smislu uspostave gospodarsko – razvojnog okvira za cjelokupni razvoj društva.

Ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja određeni su u odnosu na:

- demografski razvoj
- odabir prostorne i demografske strukture
- razvoj naselja, društvene, prometne i ostale infrastrukture
- zaštitu krajobraznih vrijednosti
- zaštitu prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno – povijesnih cjelina

Prostornim planom Županije određeni su načelno i ciljevi prostornog uređenja naselja, što se kao element uređenja prostora također svrstava u županijske interese. Ciljevi su određeni kroz:

- racionalno korištenje i zaštitu prostora i
- unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture.

2.1.1 Razvoj naselja posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava

2.1.1.1 Ciljevi demografskog razvoja od županijskog značaja

Pozitivan demografski razvitak postavljen je kao jedan od osnovnih prioriteta u prostornom planiranju, kako Države, tako i Županije.

Pri tome su definirani slijedeći dugoročni i prioritetni ciljevi demografske politike Županije²³, a koji se odnose na područje Općine Sv. Ivan Žabno:

- smanjenje negativnog prirodnog kretanja stanovništva,
- ostvarivanje pozitivne migracijske bilance mjerama privlačenja stanovništva,
- postizanje ravnomjernijeg razmještaja stanovništva,
- poboljšanje kvalitativnih obilježja stanovništva,
- zaustavljanje pretjeranog odljeva kvalitetnih ljudskih resursa,
- ulaganje u obnovu ruralnih prostora.

Županijski prostorni plan ocijenio je demografsku sliku prostora Županije negativnom u svim segmentima od starosne do obrazovne, te predložio mjere koje bi trebale omogućiti demografski oporavak područja. Radi se prvenstveno o socijalnim i obrazovnim poticajnim mjerama koje bi trebale utjecati na povećanje standarda prvenstveno mladim obiteljima.

2.1.1.2 Razvoj naselja posebnih funkcija, te društvene infrastrukture od županijskog značaja

2.1.1.2.1 Naselja žarišta razvoja i tipovi naselja

Na području Koprivničko – križevačke županije razvijaju se dvije osovine urbanizacije. Jedna je na potezu Koprivnica – Križevci, i ta je relevantna za prostor Općine Sv. Ivan Žabno, a druga na potezu Podravske magistrale – Koprivnica – Đurđevac – Kloštar Podravski.

²³ PP Koprivničko – križevačke županije «Službeni glasnik Koprivničko–križevačke županije» br.8/01, str.2-13

Prometni pravci su osnova razvoja, te u izvjesnom smislu njihova privlačnost negativno utječe na demografski razvoj slabije dostupnog ruralnog područja.

Županijski prioriteti su u tom smislu postavljeni na razvoj mreže državnih institucija, razmještanjem gospodarskih sustava, usmjeravanje financijskog kapitala i dogradnju infrastrukturnih mreža ravnomjerno u prostoru Županije.

Za Županiju, osim tri grada, Koprivnice, Križevce i Đurđevca, žarišta razvoja predstavljaju i sva općinska središta, koja bi trebala biti nosioci razvoja svog okolnog prostora.

Tipovi naselja u Koprivničko – križevačkoj županiji razvrstana su u gradska, prijelazna, odnosno gradsko-seoska i ruralna naselja.

Za područje Općine Sv. Ivan Žabno, jedino se naselje Sv. Ivan Žabno može uvrstiti u skupinu gradsko-seoskih naselja, dok se ostala klasificiraju u skupinu ruralnih.

Cilj od županijskog značaja je jačanje centraliteta središta Općine povećanjem raznovrsnih funkcija – stambenih, radnih, uslužnih i rekreacijskih, kako bi na lokalnoj razini naselje bilo u stanju zadovoljavati što više potreba stanovništva okolnog ruralnog prostora.

Ruralnim naseljima treba prije svega podići razinu infrastrukturne opremljenosti, kako bi se povećala privlačnost stanovanja, posebno u odnosu na domicilno stanovništvo, te osigurali uvjeti za okolini primjerene gospodarske djelatnosti.

U klasifikaciji središnjih naselja i razvojnih središta Županijski prostorni plan za područje Općine razlikuje tri skupine naselja i to:

- područno i veće lokalno (malo razvojno) središte - Sveti Ivan Žabno
- manje lokalno (poticajno) središte - Cirkvena, Sveti Petar Čvrstec i Trema, te
- ostala naselja.

Osnovni cilj urbanog razvoja prostora Općine Sv. Ivan Žabno je «održivi razvitak naselja». To podrazumijeva razvoj, koji se neće temeljiti na nepovratnom iskorištavanju resursa, već na održavanju komparativnih prednosti ruralnog prostora uz uvođenje civilizacijskih vrijednosti koje podižu kvalitetu života stanovništvu.

Metode ostvarivanja ciljeva, zacrtane u Županijskom prostornom planu, koje se trebaju primjenjivati kroz prostorno planiranje nižih razina se sastoje u:

- vrednovanju različitosti i posebnosti pojedinih prostora,
- poticanju urbanizacije centralnog naselja Općine, kao prijelaznog tipa naselja, odnosno njegovu transformaciju u kategoriju manjeg grada,
- racionalizaciji granica građevinskog područja, sa svrhom racionalnog korištenja prostora i
- zaštitu vrijednih oblikovnih posebitosti ruralnih naselja.

2.1.1.2.2 Ciljevi razvoja društvene infrastrukture od županijskog značaja

Podizanje kvalitete života stanovništva postiže se između ostalog i ekonomičnijim, racionalnijim i funkcionalnijim prostornim rasporedom društvenih funkcija, čime se postiže veća društvena homogenizacija prostora.

Osnovne smjernice razvoja društvene infrastrukture iz Prostornog plana Županije, a koje se odnose na prostor Općine su stoga slijedeće:

- proširivanje mreže predškolskih ustanova na način da svaka općina ima jaslice i vrtić
- osiguranje rada područnih škola, pa i s manje djece, kao dio programa demografske obnove,
- prilagođavanje mreže osnovnih škola mreži naselja,
- prilagođavanje institucija srednjoškolskog obrazovanja, lociranih u gradovima, osnovnim gospodarskim djelatnostima subregionalnog područja,
- ustanovljenje mreže institucija zdravstva i socijalne skrbi na način da stanovništvu bude jednakomjerno dostupno,
- poticanje rada profesionalnih i amaterskih udruga građana i političke angažiranosti stanovništva,
- osiguranje mogućnosti rada sportskih klubova i društava, te razvoja novih sportova, što se veže i na potencijalnu turističku ponudu.

2.1.1.3 Razvoj značajnih infrastrukturnih sustava

Generalno su ciljevi razvoja infrastrukturnih sustava Županije sadržani u ideji prilagodbe i uklapanja u europski i državni infrastrukturni sustav i to izgradnjom mreža koje će se uklopiti u infrastrukturne sustave veće razine i osiguranjem kvalitetnije razine pružanja usluga korištenja infrastrukture.

2.1.1.3.1 Promet

Osnovne smjernice razvoja cestovnog prometa Županije, a koje se odnose na cestovnu infrastrukturu koja prolazi Općinom je uređenje državnih cesta:

- državna cesta identifik. oznake br. 22 – Novi Marof (D3) – Križevci Sv. - Ivan Žabno i
- državna cesta identifik. oznake br. 28 – Vrbovec (D26) – Bjelovar – Veliki Zdenci.

Županijski interes je također da se na županijskim cestama koje prolaze teritorijem Općine postigne dovoljna kvaliteta infrastrukturne opremljenosti, prije svega asfaltirani kolnik.

Županijski interes u razvoju željezničkog prometa je generalno osuvremenjivanje željezničke infrastrukture za povećanje brzine i osiguranje komunikacije sa naseljima Općine i regije, a posebno u odnosu na dnevne migracije i upotrebu željeznice u gospodarstvu.

2.1.1.3.2 Vodnogospodarski sustav

Osiguranje sustava vodoopskrbe je jedan od županijskih prioriteta, a bazira se na činjenici da generalno za područje Županije vodoopskrba stanovništva kvalitetnom pitkom vodom nije zadovoljavajuća.

Cilj je postići povezivanje danas izdvojenih vodoopskrbnih sustava na području Županije putem spojnih i magistralnih cjevovoda te time osigurati cjelovitost sustava. U tom smislu za područje Općine Sv. Ivan Žabno treba ostvariti vezu glavnih magistralnih cjevovoda Križevci – Sveti Ivan Žabno.

Odvodnju otpadnih voda, prema smjernicama Županijskog prostornog plana treba koncipirati ovisno o reljefu, topografskim prilikama, strukturi izgrađenosti, te udaljenosti i karakteru recipijenta.

Za brdsko područje karakterističan je veliki broj manjih naselja, koje je teško povezati u jedinstveni sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, te za takva područja treba predvidjeti separatna rješenja. Ona se sastoje u izgradnji sistema odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda za pojedina naselja, ukoliko se radi o naseljima s više od 400 stanovnika, odnosno za manja naselja preporuča se izgradnja vodonepropusnih trodjelnih septičkih taložnica kojima se treba osigurati redovito pražnjenje.

Sustav odvodnje otpadnih voda treba povezati s programom zaštite voda, na razinama i Županije i Općine, kako bi se postigla kvaliteta vode u recipijentima do I. ili II. propisane klase.

2.1.1.3.3 Energetski sustav

Koprivničko – križevačka županija još uvijek ima neistražene energetske potencijale, posebice u odnosu na nalazišta nafte, plina i termalnih voda. Osnovna tendencija je racionalizacija prijenosa energije korištenjem istih koridora, kako bi se za ove potrebe koristilo što manje teritorija i spriječilo nepotrebno presjecanje prostora.

Dugoročni županijski cilj je primjena energenata koji će ekonomski i ekološki biti najprihvatljiviji.

Županijski sustav plinoopskrbe uvjetovan je stanjem i razvojnim programima državnog transportnog plinskog sustava. Modernizacijom sustava predviđa se smanjenje broja centralnih mjerno- redukcijskih stanica sa 156 na maksimalno 5, od kojih je jedna predviđena u Sv. Ivanu Žabno. Podsustav MRS Žabno vezan je na izgradnju regionalne primopredajne stanice MRS Sveti Ivan Žabno preko koje će se dobavljati plin za potrebe jugozapadnog dijela Koprivničko – križevačke županije.

2.1.1.3.4 Zbrinjavanje otpada

Osnovni cilj u procesu zbrinjavanja otpada na prostoru Županije je realizacija cjelovitog sustava gospodarenja otpadom sa što manje štetnih utjecaja na zdravlje, okoliš i klimu, uz što bolje gospodarsko iskorištavanje otpada i što manje trajnog odlaganja neobrađenog otpada.

Da bi se to postiglo potrebno je postupno najprije povećati organizirano skupljanje i odvoz otpada na 58-60% do 2003. godine, zatim na 80% do 2008. godine i konačno postići 100% pokrivenost skupljanja otpada do 2010. godine. Među prioritetne ciljeve spada sanacija postojećih neuređenih deponija.

Općinski interes je uređenje deponije za odlaganje smeća na lokaciji Gunjak u katastarskoj općini Raščani.

Općina sveti Ivan Žabno, prema analizama produkcije komunalnog otpada na križevačkom području sudjeluje sa ukupno cca 10%.

2.1.2 Racionalno korištenje prirodnih izvora

Županijski interes u odnosu na racionalno korištenje prirodnih izvora Prostornim planom Županije definiran je kroz odnos prema tlu, odnosno poljoprivrednom zemljištu, šumama i šumskom zemljištu, iskorištavanju mineralnih sirovina i gospodarenjem vodnim resursima.

Jedna od mjera poticanja gospodarskog razvoja Županije je i pravilan odabir gospodarskih djelatnosti u pojedinim područjima, koji je vezan uz komparativne prednosti prostora, demografskog potencijala i infrastrukturu.

2.1.2.1 Racionalno gospodarenje poljoprivrednim zemljištem

Korištenje tla, kao osnovnog poljodjelskog resursa treba razvijati na principima «održivog gospodarenja» s ciljem zaštite biološke raznolikosti i ekološki prihvatljivih rezultata. Na području Općine Sv. Ivan Žabno, prema analizama iz Prostornog plana Županije prevladavaju les i erodirano lesivirano tlo.

Sustavna klasifikacija poljoprivrednih tla na području Županije još nije provedena. U cilju boljeg uvida i svrsishodnijeg korištenja, te zaštite tla, Prostornim planom Županije sugerira se inventarizacija stanja tala, te izrada programa upravljanja tlom.

Pri tome poljoprivredu, uz koju je vezana i prehrambena industrija očekuje transformacija koja se sastoji u:

- povećanju posjeda (do 2010 je cilj ostvariti prosječnu veličinu posjeda od 30 ha) i
- usmjeravanju proizvodnje u sve traženiju ekološku poljoprivredu, koja na ovom prostoru ima osnovu u nezagađenim resursima.

Mjerama poticanja organiziranja obiteljskih gospodarstava i obiteljskih prerađivačkih postrojenja može se utjecati i na smanjenje migracija zapošljavanjem niskokvalificirane radne snage u ruralnoj sredini.

2.1.2.2 Racionalno gospodarenje šumama i šumskim zemljištem

Zaštiti šuma i šumskog zemljišta u Prostornom planu Županije dan je poseban značaj i to radi njihove višestruke gospodarske, ekološke i socijalne funkcije.– zaštite tla od erozije, bujica i poplava, utjecaja na vodni režim i hidroenergetski sustav, utjecaja na plodnost tla i poljoprivrednu proizvodnju, utjecaja na klimu, utjecaja na kvalitetu ljudskog okoliša, uloge stvaranja kisika i pročišćavanja atmosfere, korištenja u rekreativne, zdravstvene i turističke svrhe, utjecaja na faunu i djelatnost lova, te njihova gospodarskog značaja.

Temeljeno na međunarodnim konvencijama kojima je Hrvatska supotpisnik, Zakonu o zaštiti prirode i Zakonu o šumama, PPŽ je definirao slijedeće mjere u gospodarenju šumama i šumskim zemljištem od županijskog značaja:

- državne šume u prostornim planovima treba označiti kao zelene zone sa zaštitnim pojasem bez dozvoljene izgradnje, prenamjene, cijepanja ili narušavanja šumskog ruba,
- u šumama zaštićenim prema Zakonu o zaštiti prirode (Park šuma, zaštićeni krajolici, posebni rezervati i drugi objekti) treba osigurati obavezno stručno gospodarenje šumama
- u šumi ili na šumskom zemljištu mogu se graditi samo objekti potrebni za gospodarenje šumom i objekti predviđeni Prostornim planom Županije, koji u iznimnim slučajevima mogu biti dijelovi infrastrukturnih sustava ili namijenjeni sportu, rekreaciji, lovu i sličnim djelatnostima,
- zaštita šuma podrazumijeva između ostalog praćenje pojave biljnih bolesti i šumskih štetnika, te njihovo suzbijanje, čuvanje šuma od bespravne sječe, zaštitu od požara, štetu od divljači i zaštitu od zagađivača,
- u neposrednoj blizini šuma, odnosno unutar pojasa od 200 m od ruba šume ne smije se dozvoliti podizanje vapnara, poljskih ciglana i drugih objekata s otvorenim plamenom,
- u neposrednoj blizini i unutar šuma ne smije se dozvoliti odlaganje smeća,
- treba se stimulirati razvoj urbanog šumarstva, odnosno uzgoj šuma uz rubove naselja, kao i prostore namijenjene rekreaciji
- postupci gospodarenja šumama trebaju težiti održavanju, odnosno ako je moguće poboljšanju stabilnosti, vitalnosti i regeneracijskih sposobnosti šumskih ekosustava.

Državnim šumama na području Općine sv. Ivan Žabno upravlja JP Hrvatske šume, Uprava šuma Koprivnica, Šumarija Križevci.

Na području pod upravom Šumarije Križevci nalazi se 8 gospodarskih jedinica od kojih (5) na području Općine Sv. Ivan Žabno.

2.1.2.3 Racionalno gospodarenje vodnim resursima

Na području Općine Sv. Ivan Žabno nema građevina vodnog gospodarstva od interesa za Županiju, pa je prvenstveni županijski interes jednak lokalnom a odnosi se na očuvanje velikog broja i kvalitete vodotoka i podzemnih voda

2.1.2.4 Racionalno gospodarenje mineralnim sirovinama

Na području Općine Sv. Ivan Žabno nema određenih istražnih zona, niti područja eksploatacije mineralnih sirovina.

2.1.3 Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša

2.1.3.1 Opći ciljevi sprečavanja nepovoljnih utjecaja na okoliš i zaštite postojećih ekosustava od županijskog značaja

2.1.3.1.1 Očuvanje kvalitete voda

Županijski interes je postići kvalitetu voda površinskih vodotoka u minimalno II. kategoriji, a jedan od prioriteta u tom smislu je uspostava sustava koji neće utjecati na pretvaranje vodotoka u otvorene kanalizacijske sustave.

2.1.3.1.2 Očuvanje kvalitete zraka

Na nivou Županije još nije uspostavljeno sustavno praćenje kakvoće zraka. Područje Općine Sveti Ivan Žabno u županijskim razmjerima spada u potencijalno manje opterećeno područje, što tek treba ustanoviti mjerenjem.

2.1.3.1.3 Mjere zaštite od buke

Prostorni plan Županije obavezuje lokalnu samoupravu da kroz prostorne planove općina/gradova i detaljne planove uređenja propiše najviše dopuštene razine buke za pojedina područja, a koji se temelje na već postojećim propisima. Područja posebno ugroženih bukom na području Općine ima relativno malo, a izdvajaju se zone uz državnu prometnicu Vrbovec – Bjelovar i gospodarska zona u Žabnom.

2.1.3.2 Ciljevi zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti od županijskog značaja

2.1.3.2.1 Krajobrazne vrijednosti

Prioriteti županijskog interesa u zaštiti krajobraznih vrijednosti baziraju se na principima integralne zaštite kulturne baštine, odnosno čuvanju općih karakteristika prostora, sadržanih u pojmovima kulturni krajolik i prostorna baština. Prostorna baština označava topografski definirana područja u kojima je osobito izražen kvalitetan suživot kulturne baštine i prirodnih osobitosti sredine, odnosno kao cjelina je iznimnih povijesnih, arheoloških, umjetničkih, kulturnih, etnoloških, znanstvenih, socijalnih i tehničkih vrijednosti.

Prostorna baština osnova je identiteta sredine i dokaz kontinuiteta njenog razvitka.

Županijski interes je osigurati kontinuitet identificiranih vrsta kulturnog krajolika. Unutar Županije identificirane su dvije regije kulturnog krajolika i to:

- nizinsko područje sjeverne Hrvatske – Podravinu i
- brdsko Kalničko bilogorsko moslavačko područje, čiji dio čini i prostor Općine Sveti Ivan Žabno.

Kategorizacija krajobraza PPŽ definirana je kroz 4. vrijednosne skupine krajobraznih cjelina:

- nacionalne vrijednosti (1. kategorija),
- regionalne vrijednosti (2. kategorija),
- ostale (3. kategorija) i
- pretežito izgrađeni krajobraz (4. kategorija).

U odnosu na navedene vrijednosne skupine krajobraz područja Općine Sv. Ivan Žabno klasificiran je u 2. i 3. kategoriju.

U odnosu prema karakteristikama kulturnog krajolika Županijski prostorni plan definira potrebu čuvanja prostornih i pejzažnih vrijednosti, planiranje gospodarskih vrijednosti koje imaju tradiciju i temelje se na karakteristikama prostora i organiziranje građevinskih područja i arhitektonskih oblika u suglasju s karakteristikama regije.

Županijski interes je također očuvanje i unapređenje krajobraznih raznolikosti pojedinih područja, radi čega se propisuju slijedeće mjere:

- izbjegavanje pravocrtne regulacije potoka, a duž postojećih regulacija potrebno je omogućiti opstanak i mjestimičnu obnovu bujnih vlažnih biotopa i ambijenata,
- održavanje ili vraćanje živice duž međa zemljišnih čestica, u svrhu biološke i krajobrazne raznolikosti,
- sprječavanje neplanske izgradnje na krajobrazno izloženim mjestima,
- očuvanje i omogućavanje razvoja sela,
- očuvanje povijesne vrijednosti prostora, posebno povijesne organizacije naselja (matrice), parcelacije i građevne strukture,
- očuvanje tradicijske arhitekture,
- zadržavanje povijesnih oblika komunikacije – starih cesta, pješačkih putova i planinskih staza, kao i tradicijskih elemenata arhitekture vezane uz njih – poklonce i raspela,
- zadržavanje i očuvanje prepoznatljivih toponima, naziva sela, zaselaka, potoka i drugog.

2.1.3.2.2 Prirodne vrijednosti

Od općih smjernica u odnosu na zaštitu bioraznolikosti, Prostorni plan županije ističe:

- zaštitu i čuvanje zavičajnih sorti kultiviranih biljaka i pasmina domaćih životinja,
- suzdržavanje od korištenja genetski modificiranih ili nedovoljno ispitanih organizama te
- razvoj lovne djelatnosti koja primjenom principa racionalnosti doprinosi očuvanju prirode.

2.2 CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA OPĆINSKOG ZNAČAJA

Ciljevi prostornog razvoja od općinskog značaja polaze od kvalitete prostora značajne za širi prostor regije, a osnova im je u usmjeravanju razvoja na temelju dvaju različitih krajobraznih osnova – u PPŽ označenih kao krajobraz 2. i 3. kategorije.

Regionalno značajan krajobraz poklapa se s prostorom ruralnog krajolika, a preostali prostor s prijelaznim, odnosno urbaniziranim područjem naselja na osovini razvoja Općine.

Ruralni prostor načelno obuhvaća područja naselja Cepidlak, Sveti Petar Čvrstec, Raščani i Trema, a prijelazni, odnosno urbanizirani prostor, područja naselja Sveti Ivan Žabno, Brdo Cirkvensko, Brezovljani, Cirkvena, Hrsovo, Kenđelovec, Ladinec, Markovac Križevački, Novi Glog, Predavec Križevački i Škrinjari.

Prostorni plan Općine treba svakom od ova dva krajolika omogućiti korištenje prostora na način koji im je primjeren u odnosu na prirodne i stvorene vrijednosti koje svaki od njih ima.

2.2.1 Demografski razvoj

Demografska kretanja na području Općine Sv. Ivan Žabno ukazuju na kontinuirano opadanje broja stanovnika u naseljima Općine, ali i migracije unutar samog prostora Općine, prvenstveno pod utjecajem urbanih promjena u naseljima koja se nalaze na osovini razvoja Općine.

Silna raštrkanost stambenih prostora koja karakterizira čitavu Križevačku okolicu elementat je povijesnog nasljeđa, ali je istovremeno i suprotna načelima moderne urbanizacije. Viša urbana kvaliteta, koja se prvenstveno očituje u višoj razini komunalne uređenosti naselja, ali i pojedinačnog domaćinstva traži grupiranje domaćinstava na što manjem prostoru, kako bi dužina, a time i cijena izgradnje infrastrukturnih mreža po stambenoj jedinici bila što manja.

Raštrkana stambena područja stoga iz objektivnih razloga - veće cijene komunalnog uređenja, nisu u mogućnosti podići razinu svoje komunalne opremljenosti, što konačno i uzrokuje daljnje raseljavanje.

Pozitivno u tom demografskom kretanju je što se migracije događaju unutar prostora Općine, tako da stanovništvo ipak ostaje na njenom prostoru, a mijenja se samo naselje stanovanja.

Obzirom na pretežitu djelatnost stanovništva u domeni poljoprivrede i to uglavnom stočarstva, ruralni prostori mogu biti privlačni za stanovništvo takve orijentacije.

Za pretpostaviti je da će pod utjecajem trendova u prestrukturiranju poljoprivrede i stočarstva, prvenstveno okrupnjavanja posjeda i modernizacije proizvodnje obiteljskog gospodarstva i proces depopulacije ruralnih prostora ići u smjeru povećanja korisnog poljoprivrednog prostora stanovniku. Stoga ta depopulacija i nije nužno izrazito negativna, već se je treba uravnotežiti s transformacijom djelatnosti.

S druge strane trend povećanja zaposlenih u tercijarnom i kvartalnom sektoru utjecat će na daljnje naseljavanje prostora na osovini urbanizacije.

Ukoliko se postigne da oba procesa budu u skladu s mogućnošću izbora pojedinaca, ovi procesi mogu biti u skladu s osnovnim ciljem demografskog razvoja Općine, a to je sprečavanje daljeg odljeva radno sposobnog stanovništva izvan Općine

Demografska kretanja na prostoru Općine kao i prognoza za 2011. godinu po stopama 81/01 i 91/01 vidljiva su iz tablice u prilogu.

naselje	1981.	1991.	2001. EU	2001. Uspor.	stopa 81/01	prognoza po stopi 81/01 za 2011.	prognoza po stopi 81/01 za 2021.	stopa 91/01	prognoza po stopi 91/01 za 2011.	prognoza po stopi 91/01 za 2021.
Brdo Cirkvensko	176	128	137	141	-1,10	123	110	0,97	141	166
Brezovljani	444	363	332	342	-1,30	291	256	-0,59	342	295
<i>Cepidlak</i>	<i>258</i>	<i>222</i>	<i>176</i>	<i>181</i>	<i>-1,76</i>	<i>147</i>	<i>123</i>	<i>-2,02</i>	<i>181</i>	<i>117</i>
Cirkvena	696	626	584	602	-0,72	543	505	-0,39	602	540
Hrsovo	279	242	256	264	-0,28	249	242	0,87	264	305
Kendelovac	181	192	180	186	0,14	182	185	-0,32	186	169
Kuštani	129	129	129	133	0,15	131	133	0,31	133	137
Ladinec	203	168	175	180	-0,60	165	155	0,69	180	201
Markovac										
Križevački	167	161	169	174	0,21	173	176	0,78	174	197
Novi Glog	165	146	171	176	0,32	177	182	1,89	176	248
Predavec										
Križevački	97	123	116	120	1,07	129	144	-0,25	120	110
<i>Raščani</i>	<i>201</i>	<i>155</i>	<i>130</i>	<i>134</i>	<i>-2,01</i>	<i>106</i>	<i>87</i>	<i>-1,45</i>	<i>134</i>	<i>97</i>
Sveti Ivan Žabno	1.198	1.286	1.270	1.309	0,44	1.328	1.388	0,18	1.309	1.316
<i>Sveti Petar</i>										
<i>Čvrstec</i>	<i>1.130</i>	<i>956</i>	<i>773</i>	<i>797</i>	<i>-1,73</i>	<i>649</i>	<i>545</i>	<i>-1,80</i>	<i>797</i>	<i>537</i>
Škrinjari	280	236	227	234	-0,89	208	190	-0,09	234	223
<i>Trema</i>	<i>1.013</i>	<i>867</i>	<i>803</i>	<i>828</i>	<i>-1,00</i>	<i>726</i>	<i>656</i>	<i>-0,46</i>	<i>828</i>	<i>732</i>
UKUPNO URBANIZIRANI	4.015	3.800	3.746	3.861	-0,20	3.673	3.602	0,16	3.861	3.867
<i>UKUPNO RURALNI</i>	<i>2.602</i>	<i>2.200</i>	<i>1.882</i>	<i>1.940</i>	<i>-1,46</i>	<i>1.625</i>	<i>1.403</i>	<i>-1,25</i>	<i>1.940</i>	<i>1.463</i>
UKUPNO	6.617	6.000	5.628	5.801		5.299	5.005		5.801	5.331
<i>prosj.stopa na ukupan broj stanovnika Općine</i>					-0,66	5.270	4.934	-0,34	5.441	5.261

Tablica 18 Prognoza kretanja broja stanovnika za razdoblje 10 i 20 godina, po naseljima Općine, na osnovu prosječnih stopa (81 i 91)/2001. godine

Iz tabele je vidljivo da pozitivnu stopu imaju naselja na osovini razvoja, odnosno na glavnom prometnom pravcu Općine.

Načelno urbanizirani prostor očekuje blagi porast, a ruralni blagi pad broja stanovnika.

Ukupna očekivana bilanca je ipak negativna, ali ipak ne na zabrinjavajućoj razini.

Posebni ciljevi demografskog razvoja Općine Sv. Ivan Žabno

- postići optimalnu naseljenost ruralnog prostora Općine, koja se treba uskladiti s mogućnostima gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i potrebama glavne gospodarske grane – stočarstvom
- povećati demografsku privlačnost naselja žarišta razvoja – Svetog Ivana Žabno kao malog razvojnog središta i naselja poticajnih središta Cirkvene, Treme i Svetog Petra Čvrstec.

2.2.2 Odabir prostorno razvojne strukture

Struktura prostora Općine trebala bi osigurati mogućnost korištenja čitavog prostora u smislu stvaranja tipova krajolika, koji će omogućiti razvoj prostora Općine u cjelini na održiv način.

Raspored sadržaja, način korištenja zemljišta i način moguće gradnje razlikuje tri osnovna usmjerenja prostorno – gospodarskog razvoja:

- područje osovine razvoja i žarišta razvoja, gdje prevladavaju karakteristike urbaniziranog krajolika,
- ruralni krajolik s visokim stupnjem gospodarske učinkovitosti u domeni djelatnosti poljoprivrede, stočarstva i šumarstva i
- područja kultiviranog krajolika niže razine gospodarske učinkovitosti i prirodnih predjela koja osiguravaju biološku ravnotežu širem urbanom prostoru – posebno vegetacijski pojasevi vodotoka, kao i zone plavnih livada, kao posebno osjetljiva područja na poremećaje ekosustava.

Međusobni odnos ovih krajolika treba stvoriti uvjete za daljnji razvoj najvažnijih postojećih i potencijalnih gospodarskih grana. Prema Prostornom planu Županije za područje Općine Sv. Ivan Žabno gospodarske djelatnosti od posebne važnosti za Županiju²⁴ su slijedeća:

- poljoprivreda,
- prehrambena industrija,
- šumarstvo i drvna industrija,
- razvoj turizma,
- razvoj djelatnosti u tercijarnom i kvartalnom sektoru.

2.2.2.1 Poljoprivreda

Područje Općine u odnosu na poljoprivredu kao djelatnost, najviše je radi obilježja svog prostora, a kasnije i temeljem planskog usmjerenja križevačke prehrambene, posebno mesne industrije usmjereno na stočarstvo.

Prva strukovna udruga uzgajivača stoke i to goveda simentalne pasmine u Žabnom je osnovana još 1908. godine, što ukazuje na gotovo stoljetnu tradiciju kontinuirano prisutne djelatnosti uzgoja goveda.

Smjernice djelovanja u razvoju poljoprivrede kao dio općeg razvojnog programa Države odnose se na

- omogućavanje transformacije poljodjelskog sektora u smjeru grane koja rezultira proizvodnjom gospodarski prihvatljivog primarnog proizvoda i prerađevina višeg stupnja,
- proizvodnja primarnog proizvoda i prerađevina na ekološki prihvatljivi način,
- zaštita i očuvanje poljodjelskog resursa koji se očituje u zaštiti tala i voda od zagađivanja i uništavanja, te neracionalnog iskorištavanja iskopima i
- određivanjem namjene korištenja tala i usvajanjem propisa i programa poticanja populariziranja «održivog» korištenje tla.

Ciljevi općinskog značaja u odnosu na ove opće postavke korištenja resursa poljoprivrednog zemljišta su slijedeći:

- PP uređenja Općine treba odrediti ruralni prostor koji će se u cjelini tretirati ruralnim krajolikom s visokim stupnjem gospodarske učinkovitosti u domeni djelatnosti poljoprivrede – ratarstva i stočarstva i definirati mogućnosti korištenja uređenja i izgradnje u svrhu navedenih djelatnosti pri čemu se naselja odnosno dijelovi naselja trebaju tretirati integralnim dijelom krajolika.
- PP uređenja Općine treba odrediti mogućnosti izgradnje gospodarsko - poljoprivrednih zona za uređenje farmi većih kapaciteta uz definiranje uvjeta zaštite okolnog prostora

²⁴ PP Koprivničko – križevačke županije «Službeni glasnik Koprivničko–križevačke županije» br.8/01, str.2-15

- PP uređenja Općine treba odrediti mogućnosti bavljenja poljoprivredom «na principima održivog razvoja» u prostorima urbaniziranog i kultiviranog krajolika, kao sekundarne djelatnosti koja ne mora biti uvjetovano gospodarski učinkovita.

2.2.2.2 Šumarstvo

Šumarstvo i drvna industrija u Prigorju, pa tako i na području Općine Sv. Ivan Žabno ima dugu tradiciju. Obzirom na ukupnost promjene odnosa prema biološkoj raznolikosti potrebno je u dijelovima šuma osigurati uvjete očuvanja šarolikosti biljnog i životinjskog svijeta svojstvene autohtonim šumskim ekosustavima.

Ciljevi razvoja djelatnosti šumarstva od općinskog interesa odnose se na:

- određivanje prostora gospodarskih šuma,
- određivanje šuma čija primarna uloga je zaštitna ili sociološka
- određivanje načina korištenja šumaraka i šumskog zemljišta koji je integralni dio šireg prostora kultiviranog krajolika.

2.2.2.3 Industrija, obrt i uslužne djelatnosti

Županijski prioriteti u odnosu na razvoj industrije na prostoru općine Sv. Ivan Žabno usmjereni su na prehrambenu i drvnu industriju, te uslužne djelatnosti.

Dio prehrambene industrije zapravo se odnosi na kućnu radinost ili proširenje djelatnosti poljoprivrednog proizvođača u sklopu obiteljskog gospodarstva na preradu primarnog proizvoda. Pri tome se preferira mogućnost sve popularnije ekološke proizvodnje.

Razvoj prehrambene industrije u odnosu na prostor Sv. Ivana Žabno podrazumijeva razvoj mreže kooperantskih odnosa između proizvođača primarnog poljoprivrednog proizvoda i njegove prerade. Okolica Sv. Ivana Žabno jedan je od baznih prostora za križevačku mesnu industriju, što ne isključuje i moguću inicijativu i na prostoru same Općine, ukoliko opće gospodarske prilike budu prihvatljive.

Drvna industrija je na području Općine zastupljena u vidu tvornice parketa u Žabnom.

Uslužne djelatnosti se na području Općine pojavljuju kroz različite vrste usluga. Posebno je zanimljiva pojava mješaonica stočne hrane, odnosno usluga koje su vezane na najviše prisutnu djelatnost – uzgoj stoke.

Cilj planiranja od općinskog značaja je zoniranje u planiranju, čime će se odrediti prostori pogodni za grupiranje privrede – proizvodnih, manjih prerađivačkih, trgovačkih i uslužnih djelatnosti na za to pogodnim lokacijama unutar pojedinih naselja Općine – prvenstveno u Sv. Ivanu Žabno kao manjem razvojnom središtu, ali i drugim naseljima na osovini razvoja Općine.

2.2.2.4 Turizam

Kontinentalni turizam je u Hrvatskoj još uvijek u počecima razvoja. Seoski turizam, kao jedan od specifičnih oblika kontinentalnog turizma praktički uopće ne postoji u ovom dijelu Države. Lovni turizam je nešto više razvijen, ali je u okvirima Županije više vezan na područje Kalnika i podravski dio Županije.

Županijski prioriteti u razvoju turističkih djelatnosti baziraju se na iskorištavanju prirodnih obilježja prostora i u skladu s time razvoju specifičnih vrsta turizma. Za prostor Općine Sv. Ivan Žabno to su sportsko – rekreacijski turizam uz postojeće ribnjake, izletnički i seoski turizam.

2.2.3 Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture

2.2.3.1 Razvoj naselja

Model izdvajanja gradskih naselja Republike Hrvatske kategorizira naselja prema 4 vrijednosna kriterija – broj stanovnika (više od 2000), udio poljoprivrednog stanovništva, udio zaposlenih u mjestu stanovanja i udio domaćinstava bez poljoprivrednog gospodarstva).

Na području Koprivničko –križevačke županije gradskim naseljima, prema navedenom kriteriju klasificiraju se jedino središta bivših općina – Koprivnica, Križevci i Đurđevac.

Najveći broj naselja, a u takva spada središte Općine Sveti Ivan Žabno svrstavaju se u prijelazna, gradsko – seoska ili urbanizirana naselja.

U klasifikaciji središnjih naselja i razvojnih središta Županijski prostorni plan razlikuje tri skupine naselja i to:

- područno i veće lokalno (malo razvojno) središte - Sveti Ivan Žabno sa svojim gravitacijskim područjem u koje ulaze Brezovljani, Predavec Križevački i Škrinjari
- manje lokalno (poticajno) središte - Cirkvena, Sveti Petar Čvrstec i Trema, te
- ostala naselja.

Osnovni cilj urbanog razvoja prostora Općine Sv. Ivan Žabno je «održivi razvitak naselja», odnosno postizanje kvalitete života koja se neće temeljiti na nepovratnom iskorištavanju resursa, već na održavanju komparativnih prednosti ruralnog prostora uz uvođenje civilizacijskih vrijednosti koje podižu kvalitetu života stanovništvu.

Posebni ciljevi od općinskog značaja odnose se na usmjeravanje različitih modela razvoja za pojedine grupe naselja ovisno o ukupnom prostorno – gospodarskom razvoju dijelova Općine.

To prvenstveno znači da se naselja trebaju razgraničiti na:

- urbanizirana naselja ili naselja koja će se u narednom planskom razdoblju razvijati u tom smislu i
- naselja koja se mogu smatrati integralnim elementom ruralnog krajolika veće gospodarske učinkovitosti u domeni poljoprivredne djelatnosti.

Osnovna razlika urbanog i ruralnog naselja je u odnosu prema okolnom prostoru. Urbana naselja imaju jasnu granicu između prostora naselja i kultiviranog krajolika izvan naselja, a ruralna naselja su i fizički i gospodarski dio kultiviranog krajolika.

Urbanizirana naselja dijele se na prostore jače ili slabije urbanizacije, a što se očituje u potrošnji zemljišta i organizaciji stambene čestice, pri čemu se kod slabije urbaniziranih područja u okviru stambene čestice pojavljuju i elementi poljoprivrednog gazdinstva, a kod jače urbaniziranih naselja ili dijelova naselja ovi elementi nestaju.

Naselja koja se mogu smatrati integralnim dijelom ruralnog prostora visoke gospodarske učinkovitosti trebaju se ne samo djelatnošću svojih stanovnika, nego i unutarnjom organizacijom prostora i svojim urbanim karakteristikama prilagoditi potrebama suvremene poljoprivredne proizvodnje kako poljodjelstva, tako i stočarstva.

U konačnici bi odabir mjesta stanovanja trebao postati rezultat voljnog odabira, a obje mogućnosti i ruralna i urbana trebale bi imati uporište u gospodarskoj osnovi.

Ograničenja koja urbanim prostorima daju specifičnu urbanu kvalitetu nikako se ne bi smjela prenositi na ruralne prostore jer postoji mogućnost kočenja osnovnih elemenata razvoja ruralnog naselja, a to je upravo njegova gospodarska nedjeljivost od okolnog prostora.

2.2.3.2 Razvoj društvene infrastrukture

Razvoj društvene infrastrukture od općinskog značaja može se definirati u tri smjera:

- jačanje institucija i širenje mreže društvene infrastrukture lokalnog karaktera na području Općine i to:
 - predškolskog odgoja i osnovnoškolskog obrazovanja
 - kulturnih djelatnosti lokalnog karaktera
 - sportskih i rekreativnih klubova
- bolje korištenje institucija društvene infrastrukture regionalnog karaktera prvenstveno u Križevcima:
 - srednjeg i visokog obrazovanja
 - kulturnih djelatnosti županijskog i regionalnog značaja,
 - sportske infrastrukture,
 - zdravstvenih i socijalnih institucija
 - upravnih institucija
- mogućnost osiguranja prostora za neke institucije društvene infrastrukture županijskog značaja, ili od značaja za prostor perifernog prstena Križevca, posebno kulturnih koje se baziraju na povijesnim značajkama kraja (etno zbirka, kulturne manifestacije vezane na popularizaciju stočarstva i drugo)

2.2.3.3 Razvoj prometne i komunalne infrastrukture

Ciljevi razvoja prometne i komunalne infrastrukture od općinskog značaja usmjereni su na podizanje kvalitete komunalne infrastrukture u svim naseljima, a posebno u stambenim četvrtima i u gospodarskim zonama, na način da se osigura zaštita prirodnih obilježja Općine.

Prometni sustav

Prometna infrastruktura trebala bi osigurati bolje povezivanje svih naseljenih dijelova Općine, kao i prostor Općine s kontaktnim prostorima susjednih jedinica lokalne samouprave.

Ciljevi od općinskog značaja u razvoju prometne infrastrukture prvenstveno su usmjereni na:

- asfaltiranje prometnica svih lokalnih pravaca u razdoblju od 20 godina,
- osiguranje mogućnosti spoja na planiranu državnu brzu cestu Vrbovec (D26) – Bjelovar – Veliki Zdenci,
- rekonstrukciju i modernizaciju svih državnih i županijskih cesta u smislu osiguranja sigurnosti svih sudionika prometa izgradnjom biciklističkih staza u dijelovima dionica s frekventnim biciklističkim prometom i pješačkih staza kroz naselja,

Osiguranje koridora za prolaz željezničke pruge II. reda prostorom Općine, Gradec – Sv. Ivan Žabno na način da se osigura mogućnost korištenja pruge od strane stanovnika Općine, uz što manji utjecaj ove infrastrukturne građevine na narušavanje prostora kroz koji će trasa proći.

Cilj razvoja mreža telekomunikacije od općinskog interesa je osiguranje kvalitetne usluge u korištenju fiksne i mobilne mreže telefonije u svim naseljima Općine

Energetski sustav – elektroopskrba i plinoopskrba

Ciljevi daljnjeg razvoja energetskog sustava na području Općine od općinskog značaja su slijedeći:

- osiguranje kvalitetne usluge opskrbe električnom energijom za sva domaćinstva u Općini, a posebno u radnim zonama,
- izgradnju daljnji razvoj mreže plinoopskrbe na području Općine,
- osiguranje većeg postotka priključenja na mrežu plinoopskrbe

Vodno gospodarstvo

Osnovni cilj u opskrbi stanovništva pitkom vodom je:

- izgradnja vodoopskrbnog sustava koji će osigurati potpunu opskrbljenost svih naselja mrežama vodoopskrbe i
- osiguranje opskrbe domaćinstava vodom iz mreže vodoopskrbe

Ciljevi od općinskog značaja u odnosu na sustav odvodnje su slijedeći:

- izgradnja mreže odvodnje za sva naselja Općine
- priključenje mreže odvodnje na planirani sustav pročišćavanja otpadnih voda – mehaničko – biološki južno od Svetog Ivana Žabno,
- priključenje što većeg broja domaćinstava na sustav odvodnje,
- priključenje gospodarskih zona za uzgoj životinja na sustav odvodnje ili izgradnja vlastitih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za takve zone,
- osiguranje mogućnosti izgradnje alternativnih sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda lagunama u briježnom dijelu Općine
- posredno podizanje kvalitete podzemnih voda, a posebno površinskih vodotoka u minimalno II., a poželjno I. kategoriju.

Ciljevi od općinskog značaja u odnosu na zaštitu od voda su:

- daljnje održavanje i izgradnja hidromelioracijskog sustava na području Općine,
- daljnje uređenje sustava potoka s tendencijom da se dijelu vodotoka zadrži, odnosno vrati mogućnost meandriranja,
- uvođenje mogućnosti ograničene izgradnje i gospodarsko korištenje ribnjaka na području Općine.
- mogućnost izgradnje akumulacije Novi Glog.

2.2.4 Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti, te kulturno – povijesnih vrijednosti

Suvremena načela vrednovanja i zaštite kulturnoga naslijeđa temelje se na saznanju da je arhitektonski spomenik bilo koje vrste i značenja nedjeljivo povezan s neposrednom okolinom, a samim tim i širim regionalnim prostorom i krajolikom. Jedno od osnovnih načela zaštite graditeljskoga naslijeđa osim očuvanja samoga spomenika, je težnja da se spriječi uništavanje neposrednoga krajolika, kako bi arhitektonski spomenik očuvao svoje izvorno okruženje, a time i svoje prostorne vrijednosti i cjelovito značenje. Uveden je pojam *kulturnog krajolika*²⁵ kojime je potaknut cjelovit pristup vrednovanju kulturnog i prirodnog naslijeđa.

Suvremena zamisao očuvanja prirodnih, krajobraznih i kulturno-povijesnih (graditeljskih) vrijednosti polazi od pretpostavke sveobuhvatne (cjelovite, integralne) zaštite gdje je nemoguće utvrditi njihovu međusobnu granicu. Prirodne, krajobrazne i graditeljske vrijednosti međusobno se isprepleću, često i međusobno uvjetuju. Iako se zaštita provodi po posebnim (različitim) zakonima, prostorni plan je prilika za sveobuhvatno sagledavanje i cjelovitu zaštitu.

Osnove pristupa zaštiti krajobraznih vrijednosti baziraju se na principima čuvanja općih karakteristika prostora, sadržanih u pojmovima kulturni krajolik i prostorna baština. Prostorna baština označava topografski definirana područja u kojima je osobito izražen kvalitetan suživot kulturne baštine i prirodnih osobitosti sredine, odnosno kao cjelina je iznimnih povijesnih, arheoloških, umjetničkih, kulturnih, etnoloških, znanstvenih, socijalnih i tehničkih vrijednosti.

Zaštita cjelokupnosti prostora kulturnog i prirodnog naslijeđa (krajolika) provodi se na način određivanja zona zaštite, a zaštita pojedinačnih vrijednosti kulturnoga naslijeđa (zgrada, građevina) provodi se određivanjem pravila ponašanja prilikom graditeljskih zahvata.

Zbog toga su na kartografskom dijelu PPUO-a u mjerilu 1:25.000, i u mjerilu 1:5.000 ucrtavaju područja (zone) zaštite za naselje Sveti Ivan Žabno, za povijesna sela i pojedinačne spomenički značajne građevine, kao i za predjele kulturnog ili prirodnog krajolika.

Slika 9 Naselje Sveti Petra Čvrstec, pogled sa zapadne strane

²⁵ Europska konvencija o krajoliku, Firenca, 2002.god., ratificirana je i od strane Republike Hrvatske

Načelo čuvanja krajobraznih vrijednosti sastoji se u:

- očuvanju povijesne vrijednosti prostora, posebno povijesne organizacije naselja (matrice), parcelacije i građevne strukture briježnog dijela Općine, posebno naselja Trema i Sveti Petar Čvrstec,
- očuvanje povijesne matrice naselja Cirkvena kao specifičnog, uz povećanje komunalne i ekonomske iskoristivosti prostora naselja, te njegove prilagodbe suvremenoj organizaciji naselja,
- očuvanje povijesne ruralne matrice korištenja poljoprivrednog zemljišta koja se odražava u topologiji terena,
- očuvanju ostataka tradicijske arhitekture i njenu prezentaciju u svrhu prezentacije seoske kulture Žabna i okolice,
- očuvanje, obnova i daljnji razvoj parkova u Svetom Ivanu Žabno,
- zadržavanje, revalorizacija i obnova povijesnih oblika komunikacije – starih cesta, pješačkih putova i staza, kao i tradicijske elemente arhitekture vezane uz njih – poklonaca i raspela,
- zadržavanje i očuvanje prepoznatljivih toponima, naziva sela, zaselaka, potoka i šuma,
- očuvanje velikog broja i kvalitete vodotoka u slivu Glogovnice i Velike,
- očuvanje kvalitete podzemnih voda,
- daljnje uređenje prostora uz postojeće ribnjake na području Općine u turističko – rekreativne svrhe
- razvoj lovne djelatnosti koja primjenom principa racionalnosti doprinosi očuvanju prirode,
- zaštitu i daljnji razvoj pasmina domaćih životinja, posebno gospodarski najvrednijeg simentalnog goveda, te zaštitu i čuvanje zavičajnih sorti kultiviranih biljaka,
- suzdržavanje od korištenja genetski modificiranih ili nedovoljno ispitanih organizama.

Osnova za definiranje zaštite krajobraznih i povijesnih vrijednosti je Studija zaštite nepokretnih kulturnih dobara i kulturno povijesnih vrijednosti izrađena za PPUO Sveti Ivan Žabno u listopadu 2001. godine.

Cilj te studije je utvrditi osnovne prostorne i razvojne čimbenike očuvanja kulturnoga naslijeđa te izrada smjernica i uvjeta za korištenje prostora, za djelovanje u prostoru i za pojedinačne graditeljske zahvate na spomenicima.

Zaštita graditeljskoga naslijeđa provodi se prema usvojenim načelima cjelovite zaštite prostora, ali i očuvanjem autentičnosti kroz obnovu izvorne građevine. Zaštita se utvrđuje prema kriteriju zoniranja (označavanja područja i predjela) te propisana konkretnim načinima (modalitetima) obnove. Za pojedine grupe spomenika potrebno je provesti konzervatorska istraživanja u postupku njihove obnove.

Ciljevi zaštite kulturno povijesnih cjelina i pojedinačnih elemenata kulturne baštine u prostoru od općinskog značaja usmjereni su na njihovu kulturnu valorizaciju i prezentaciju koja bi se trebala usmjeriti i gospodarski kao dio turističke ponude kontinentalnog turizma križevačke okolice. To se posebno odnosi na prezentaciju povijesnih graditeljskih cjelina, ostataka srednjovjekovnih kaštela i povijesno vrijednih građevina.

Osim navedenih zaštićenih građevina posebno se treba stručno valorizirati i prezentirati, odnosno uvrstiti u kulturno – turističku ponudu šire regije zbirka narodnog stvaralaštva područja Svetog Ivana Žabno i okolice

Uvrštenje mjera zaštite iz navedene studije u PPUO kontrolira se od strane Državne uprave za zaštitu kulturne baštine **izdavanjem suglasnosti na mjere zaštite u postupku usvajanja plana** – na konačni prijedlog PPUO – sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Obzirom na zakonima i podzakonskim aktima utvrđen postupak, općinska tijela praktično ne mogu utjecati na izmjenu pojedinih elemenata zaštite.

Razlikovanje u stavu općinskih tijela od stavova Državne uprave, iskazano u **zaključku Poglavarstva kod usvajanja konačnog prijedloga PPUO-a** ne odnosi se na zaštitu registrirane kulturne baštine, već na propisivanje obveze primjene (preslikavanje) obrasca gradnje iz 19. stoljeća na vrlo širokom prostoru unutar i izvan naselja, a za koje se smatra da ne odgovara uvjetima gospodarskih načela 21. stoljeća. Pri tome se posebno napominje da u Općini turizam, kojem bi pogodovalo očuvanje obrasca gradnje nije značajna gospodarska grana ovog područja.

Suprotnost u stavovima Općine od stava Državne uprave očituje se prvenstveno u:

- ograničenju dimenzije građevina poljoprivrednog gospodarstva, posebno građevina za držanje stoke iz formalnih – oblikovnih razloga, a što je suprotno suvremenoj tehnologiji uzgoja,
- ograničenje u nagibu krovnih ploha (definira se sa 33° - 45°) što uzrokuje 1,5- 2 puta veću visinu krovništa nego što je visina etaže, što nije primjereno ekonomici gradnje i održavanja građevine, te
- ograničenju u oblikovanju zamjenske građevine na lokaciji srušene uglovnice u Svetom Ivanu Žabno, u elementima uređenja koji ne podržavaju standarde u izgradnji servisa građevine (pristupni trg, parkirališni prostor, dostava i drugo) i ekonomiku gradnje koja je uvjetovana ekonomskom isplativošću gradnje i korištenja građevine.

2.3 CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA NASELJA NA PODRUČJU OPĆINE

2.3.1 Racionalno korištenje i zaštita prostora

Prostor Općine Sveti Ivan Žabno u smislu korištenja, a osnovano na odnosu prema zatečenim tipovima krajobraza može se tretirati kroz slijedeće različite cjeline:

- prostor naselja koji se dijeli na izgrađene prostore, prostore rezervirane za širenje naselja i specifične poljoprivredne površine unutar naselja kao ostatke tradicijskog korištenja zemljišta ili rezultat povijesnog razvoja,
- površine izvan naselja koje se koriste kao isključivo poljoprivredno ili šumsko zemljište,
- ruralni prostor koji objedinjava poljoprivredne površine, dijelove šumskog zemljišta, vodotoke, uključujući njihov plavni prostor – pojase vlažnih livada i naselja koja su integrirana u ruralni krajolik.

Infrastrukturne građevine koje se pojavljuju u prostoru tehnički su element naselja i promatraju se izdvojeno bez obzira što praktično mogu zauzimati značajnu površinu u prostoru ili bitno utjecati na njegovu transformaciju.

Osnovni cilj od općinskog značaja u smislu korištenja i zaštite prostora je odrediti namjenu prostoru Općine uvažavajući specifičnosti pojedinih dijelova, na način da se:

- osigura zaštita vrijednih kultiviranih predjela i prirodi bliskih krajolika,
- omogućiti razvoj ruralnih prostora na gospodarskoj osnovi i
- osigura kvalitetno urbano funkcioniranje naselja, posebno sjedišta Općine i poticajnih razvojnih središta.

Prostor Općine u smislu korištenja i zaštite treba podijeliti po kriteriju pripadnosti područjima slijedećih karakteristika:

- područje karakterističnih uzoraka naselja:
 - prijelazni urbanizirani krajolik,
 - ruralni krajolik kao dio šireg okolnog prostora,
 - transformacija dijela naselja briježnog dijela Općine u vikend naselja, odnosno integracija vinograda u područje naselja
- krajolik s visokim stupnjem gospodarske učinkovitosti:
 - područja gospodarskih djelatnosti – zone privrede u dijelovima naselja na osovini razvoja, a posebno u Sv. Ivanu Žabno,
 - područja gospodarskih djelatnosti – uzgoja životinja, veći prostorni kompleksi
 - ruralni krajolik visokog stupnja gospodarske učinkovitosti, posebno u smislu razvoja stočarstva
- kultivirani krajolik koji nema karakteristike prostora s visokim stupnjem gospodarske učinkovitosti
- krajolik s naglašenim kulturno – krajobraznim značenjem
 - parkovi u Sv. Ivanu Žabno
 - sportski i rekreativni prostori unutar naselja
 - školski parkovi i školska gospodarstva, kao elementi urbanog ili ruralnog oblikovanja
 - povijesni oblici naselja briježnog dijela Općine, a posebno Sveti Petar Čvrstec s naglašenim elementom crkve kao vizualnim simbolom pripadnosti i identiteta
 - povijesni oblik naselja Cirkvena,
 - prostori uz vodotoke
- krajolik s visokim stupnjem prirodnosti i identiteta
 - sve šume na prostoru Općine.

2.3.2 Utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno – povijesnih cjelina

Ciljevi od općinskog značaja u postupku određivanja područja granica građevnog područja polaze od ideje da se naselja pojavljuju u dva osnovna oblika:

- urbanizirane cjeline, koje mogu biti jače i manje urbanizirane, ali i više zbijena ili više raširenog tipa i
- raštrkana naselja koja čine jedan od elemenata ruralnog prostora.

Naselja koja tvore urbanizirane strukture su u pravilu smještena u ravničarskom dijelu Općine i tu spadaju, osim Sv. Ivana Žabno - Brdo Cirkvensko, Brezovljani, Hrsovo, Kenđelovec, Kuštani, Ladinec, Markovac Križevački, Novi Glog, Predavec Križevački, Škrinjari, te specifično prema formi izrazito raširene urbane strukture - Cirkvena.

Raštrkana naselja dio su ruralnog prostora Općine, a tu se svrstavaju Cepidlak, Sveti Petar Čvrstec, Raščani i Trema.

Ciljevi od općinskog značaja pri utvrđivanju građevinskih područja naselja, izgrađenosti, iskorištenosti i obilježja naselja su slijedeći:

- utvrđivanje građevinskih područja naselja treba prilagoditi tipovima naselja i gospodarskim obilježjima okolnog prostora,
- unutar tipova naselja potrebno je definirati i podtipove naselja, prema kojima će se utvrditi gustoća stanovanja, izgrađenost, iskorištenost i gustoća izgrađenosti,
- u općinskom središtu i poticajnim razvojnim središtima treba odrediti zone specifičnih namjena – prvenstveno radnih, komunalnih i društvenih i sportsko rekreativnih funkcija,
- u ostalim naseljima treba odrediti čestice društvenih i komunalnih funkcija, prvenstveno površine groblja i centra naselja, pretežno vezane uz sakralne građevine,
- utvrđivanje zaštite naselja od štetnih utjecaja krajolika s visokim stupnjem gospodarske učinkovitosti, posebno od radnih zona i gospodarsko – poljoprivrednih zona za uzgoj životinja velikih kapaciteta,
- uvažavanje vrijednosti i korištenje krajolika s visokim stupnjem prirodnosti i identiteta, posebno šumskih površina i vodotoka, kao kontaktnih prostora naselja.

Građevinska područja naselja bila su u dosadašnjim prostornim planovima vrlo široko određena, često pokušavajući povezati dijelove zaselaka koja su i građena na raštrkani način.

Na području urbaniziranog krajolika naseljima bi se trebala specifično definirati izgrađena građevna područja, kao prostori komunalno uređeniji, te time i prihvatljiviji za gradnju od preostalog prostora naselja. Razlikovanje izgrađenih od neizgrađenih površina, odnosno površina za budući razvoj naselja značajno usmjerava gradnju prema prostorima veće urbane kvalitete, stoga granice građevnog područja nije potrebno posebno smanjivati.

Posebna karakteristika naselja Općine je i izgradnja vikendica, odnosno klijeti uz voćnjake i vinograde – posebno unutar naselja Brdo Cirkvensko i Novi Glog, što se smatra prihvatljivim načinom uređenja vikend područja, jer se veže na komunalnu infrastrukturu područja.

NASELJE	Ukupno područje naselja/ha/	Ukupno izgrađeno područje naselja/ha/	Udio izgrađenog područja naselja u ukupnoj površini naselja %	Stambene zone /ha/	Udio stambene zone u ukupnom izgrađenom području naselja %	Udio površina drugih namjena u ukupnom izgrađenom području naselja %	Područja druge namjene /ha/	Centralni sadržaji /ha/	Gospodarske zone /ha/	Zona sporta i rekreacije /ha/	Urbano (zaštitno) zelenilo /ha/	Grobља /ha/	Stanovnici 2001. EU	Potrošnja zemljišta stamb. zone po stanovniku /m ² /	Potrošnja zemljišta drugih funkcionalnih zona po stanovniku /m ² /
B.Cirkvensko	253,00	23,1563	9,15%	23,1563	100,00%	0,00%							137	1.690	0,00
Brezovljani	917,00	31,4230	3,43%	31,4230	100,00%	0,00%							332	946	0,00
<i>Cepidlak</i>	<i>648,00</i>	<i>16,8048</i>	<i>2,59%</i>	<i>15,3424</i>	<i>91,30%</i>	<i>8,70%</i>	<i>1,4624</i>	<i>0,2771</i>		<i>0,9440</i>		<i>0,2413</i>	<i>176</i>	<i>872</i>	<i>16,78</i>
Cirkvena	962,00	51,4878	5,35%	50,8361	98,73%	1,27%	0,6517	0,6517					584	870	7,49
Hrsovo	475,00	16,4302	3,46%	16,4302	100,00%	0,00%							256	642	0,00
Kendelovac	145,00	17,2085	11,87%	17,2085	100,00%	0,00%							180	956	0,00
Kuštani	87,00	6,6598	7,65%	6,6598	100,00%	0,00%							129	516	0,00
Ladinec	201,00	7,5022	3,73%	7,1086	94,75%	5,25%	0,3936				0,3936		175	406	9,69
Markovac K.	147,00	12,9701	8,82%	12,9701	100,00%	0,00%							169	767	0,00
Novi Glog	385,00	20,6850	5,37%	20,6850	100,00%	0,00%							171	1.210	0,00
Predavec K.	101,00	10,4413	10,34%	10,4413	100,00%	0,00%							116	900	0,00
<i>Raščani</i>	<i>486,00</i>	<i>22,0647</i>	<i>4,54%</i>	<i>22,0647</i>	<i>100,00%</i>	<i>0,00%</i>							<i>130</i>	<i>1.697</i>	<i>0,00</i>
Sv. Ivan Žabno	1.618,00	118,4282	7,32%	103,1305	87,08%	12,92%	15,2977	6,4009	6,6279		0,7539	1,5150	1.270	812	188,38
<i>Sv. P. Čvrstec</i>	<i>2.194,00</i>	<i>74,8869</i>	<i>3,41%</i>	<i>70,2503</i>	<i>93,81%</i>	<i>6,19%</i>	<i>4,6366</i>	<i>0,6364</i>		<i>0,4030</i>	<i>2,3267</i>	<i>1,2705</i>	<i>773</i>	<i>909</i>	<i>51,02</i>
Škrinjari	181,00	17,7921	9,83%	17,7921	100,00%	0,00%							227	784	0,00
<i>Trema</i>	<i>1.858,00</i>	<i>65,5232</i>	<i>3,53%</i>	<i>64,3358</i>	<i>98,19%</i>	<i>1,81%</i>	<i>1,1874</i>	<i>0,1910</i>		<i>0,2863</i>		<i>0,7101</i>	<i>803</i>	<i>801</i>	<i>14,82</i>
urbanizirani krajolik	5.472,00	334,1845	6,11%	317,8415	95,11%	4,89%	16,3430	7,0526	6,6279	0,0000	1,1475	1,5150	3.746	848	193
ruralni krajolik	5.186,00	179,2796	3,46%	294,9197	164,50%	4,28%	7,6800	1,1045	0,0000	1,6333	2,7203	2,2219	1.882	1.567	49
UKUPNO	10.658,00	513,4641	4,82%	489,8347	95,40%	4,68%	24,0230	8,1571	6,6279	1,6333	3,4742	3,7369	5.628	870	276

Tablica 19 – Pregled odnosa funkcionalnih zona unutar izgrađenih područja naselja

2.3.3 Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture

Ciljevi uređenja naselja u odnosu na opremljenost naselja komunalnom infrastrukturom od općinskog značaja su slijedeći:

- asfaltiranje svih županijskih i lokalnih cesta u slijedećem planskom razdoblju
- asfaltiranje svih ulica u naseljima poticajnim razvojnim središtima i svih važnijih ulica nizinskog dijela općine
- kvalitetna opskrba svih korisnika električnom energijom
- izgradnja mreže vodoopskrbe
- izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, ovisno o karakteristikama terena

3 PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1 PRIKAZ PROSTORNOG RAZVOJA NA PODRUČJU OPĆINE ILI GRADA U ODNOSU NA PROSTORNU I GOSPODARSKU STRUKTURU ŽUPANIJE

Prostorna i gospodarska struktura Županije dana Prostornim planom Županije razlikuje područja prema prostornim osobinama kao:

- gradove i naselja u prostoru određene kroz građevna područja,
- infrastrukturne koridore različitih razina – međunarodne, državne ili regionalne,
- vodne površine i vodni resursi,
- poljoprivredno zemljište,
- šumska područja,
- područja ostalih namjena, koja se prvenstveno odnose na gospodarske i obrtne zone i druge gospodarske objekte značajnog utjecaja na prostor.

Na području Koprivničko – križevačke županije razvijaju se dvije osovine urbanizacije – jedna je na liniji Koprivnica Križevci, a druga na trasi Podravske magistrale. Prostor Općine Sveti Ivan Žabno čini podsustav unutar osovine Koprivnica – Križevci.

Načelna organizacija prostora dana Prostornim planom Županije uvjetovana je najviše prirodnim karakteristikama prostora, te stvorenim urbanim prostorom. Osnovno opredjeljenje prostorno – gospodarskog razvoja Županije je u osiguranju uvjeta za ravnomjerni prostorno – gospodarski razvoj čitavog teritorija Županije.

Pri tome treba uzeti u obzir da u Županiji samo dva naselja nose osobine regionalnih središta – Koprivnica i Križevci, a već Đurđevac koji ima kategoriju razvojnog žarišta spada u manje regionalno središte.

Jednako kao i na državnoj razini, i županijska tendencija je osnažiti ulogu gradova i naselja od 2.000 – 7.000 stanovnika, na način da postanu pokretači razvoja okolne ruralne sredine i preuzmu funkciju spone na osovini gospodarskih kretanja između žarišta razvoja šireg prostora. To se može postići ravnomjernom izgradnjom mreže državnih institucija, razmjешtanjem gospodarskih sustava, usmjeravanje financijskog kapitala i dogradnju infrastrukturnih mreža ravnomjerno unutar prostora Županije.

Infrastrukturni sustav na razini Županije zamišljen je kao cjeloviti sustav mreža, koji u pojedinim slučajevima i prelazi županijske okvire, što ovisi prvenstveno o tehničkim karakteristikama i optimalnoj iskoristivosti pojedinog sustava. Infrastrukturni sustavi se smatraju tehničkom podrškom urbanizacije i ne bi smjeli svojim trasama značajno narušavati druge kvalitete krajolika i to prvenstveno gospodarske, te pejzažne i prirodne.

Prirodni resursi se u PPŽ valoriziraju kao vrijedni u gospodarskom i ekološkom smislu, a posebno se štite:

- vodocrpilišta i njihova zaštitna područja
- rijeke i drugi vodotoci
- poljoprivredne površine i
- šumska područja.

Područja ostalih namjena određena su prvenstveno temeljem veličine površina i gospodarskim značenjem na bilo državnom, županijskom ili lokalnom nivou.

U odnosu na opće postavke podjele prostora Županije prostor općine Sveti Ivan Žabno podijeljen je u odnosu na gospodarsku orijentaciju, te s obzirom na osnovne tipove naselja.

Prostorni razvoj Općine Sv. Ivan Žabno treba se temeljiti na ideji «održivog razvoja».

S obzirom na gospodarsku orijentaciju prostor Općine dijeli se na:

- prostor pretežito ruralnih razvojnih osobina
- prostor pretežito prijelaznih (urbano-ruralnih) razvojnih osobina, koji se poklapa s kontaktnim područjem osovine razvoja Općine

Područje pretežito prijelaznih (urbano – ruralnih) razvojnih osobina

Područje razvojnih osovina koje ima prijelazne i urbane i ruralne karakteristike poklapa se sa zonom utjecaja glavnih prometnih cestovnih pravaca kroz Općinu, a čine ga:

- državna cesta Vrbovec – Sveti Ivan Žabno – Bjelovar i
- državna cesta Križevci – Sveti Ivan Žabno

Ovaj prostor karakterizira transformacija u gospodarskim djelatnostima u prostoru, promjena područja djelatnosti stanovništva (vezano i za generacijsku smjenu) i pojačana izgradnja uz prometnicu i u njenoj neposrednoj blizini.

U narednom razdoblju je realno očekivati daljnju urbanizaciju područja utjecaja državne prometnice, kao i povećanje funkcija, posebno uslužnih i trgovačkih djelatnosti na tom potezu.

Da bi daljnji razvoj ovog tipa bio moguć, predviđa se uvođenje slijedećih mjera u korištenju i izgradnji prostora:

- zoniranje prostora određivanjem područja visoke gospodarske učinkovitost – gospodarskih zona za razvoj poduzetništva, posebno u Sv. Ivanu Žabno kao malom razvojnom žarištu,
- osiguranje mogućnosti miješanja kako funkcija, tako i građevne strukture koja će im odgovarati u ostalim naseljima koja gravitiraju osi urbanizacije
- razgraničenje urbanog i poljoprivrednog i šumskog zemljišta i područja utjecaja vodotoka
- razgraničenje izgrađenog i neizgrađenog prostora građevinskog područja
- omogućiti jačanje centraliteta središta Općine povećanjem raznovrsnih funkcija – stambenih, radnih, uslužnih i rekreacijskih, osiguranjem prostora izgradnje građevina društvenih djelatnosti,
- omogućiti stvaranje identiteta pojedinog naselja na osnovu lokalnih vrijednosti temeljenih bilo na prirodnim obilježjima prostora, bilo na kulturno povijesnoj baštini

U područje prijelaznih razvojnih osobina ubrajaju se područja naselja u pravilu smještena u ravničarskom dijelu, te dijelom u kontaktnom prijelaznom prostoru iz ravničarskog u briježni. To su prostori naselja Sv. Ivan Žabno, Brdo Cirkvensko, Brezovljani, Cirkvena, Hrsovo, Kendelovec, Kuštani, Ladinec, Markovac Križevački, Novi Glog, Predavec Križevački i Škrinjari.

Područje pretežito ruralnih razvojnih osobina

Odnos prema ruralnom prostoru i smjerovi ruralnog razvoja danas, su predmet različitih socioloških i ekonomskih istraživanja.

Stereotipi urbanog života sa svim svojim varijantama doveli su krajem 20. stoljeća do trenda revalorizacije ruralnog prostora i pronalaženje načina njegova uređenja i korištenja kao svojevrsne alternative, koja upravo svojim temeljnim osobinama daje životu posebnu kvalitetu.

Osnova ruralnog gospodarstva i korištenja prostora bazira se na teoriji «održivog razvoja», odnosno iskorištavanju prirodnih resursa samo do mjere koja osigurava njihovo neprestano obnavljanje. Ovisno o osobinama, mogu se definirati više ili manje gospodarski učinkoviti prostori.

Ruralna područja tako se i dijele na:

- gospodarski visoko učinkovite prostore i
- prostore čiji direktni gospodarski učinak, na primjer u vidu ekonomske dobiti po prostornoj jedinici, nije presudan za određivanje svrhe i načina korištenja zemljišta.

S obzirom na stoljetnu tradiciju, stočarstvo, posebno uzgoj goveda, trebalo bi usmjeriti da postane gospodarski učinkovito, te da se čitav ruralni prostor briježnog dijela Općine usmjeri u razvoju na takav način. To podrazumijeva i redefiniranje stambenih vrijednosti naselja na ovom prostoru, u smislu miješanja stambenih i gospodarskih funkcija.

Ocjenjuje se da će komunalne kvalitete u smislu uvođenja prometne, telekomunikacijske i komunalne infrastrukture naselja lakše postići, ako se stanovništvu stvori osnova za gospodarski razvoj

Gospodarski učinkovitim ruralnim prostorom može se definirati:

- izdvojena površina za uređenje točilišta većeg kapaciteta – koja može biti jedna gospodarska jedinica, odnosno posjed, ali i gospodarsko – poljoprivredna zona za više različitih korisnika,
- obiteljsko gospodarstvo koje se može organizirati i unutar naselja ruralnog prostora, uz uvjet ograničenja broja uzgajanih životinja,
- površine gospodarskih šuma, neovisno o vlasništvu.

Usmjerenje razvoja bazira se na uređenju ruralnog krajolika koje može imati gospodarske učinke usmjerene na tržište unutar Županije, ali i šireg prostora – Bjelovara, Vrbovca i Zagreba.

Ovakvo razvojno usmjerenje ruralnog područja Općine također se može kombinirati s rekreacijsko – turističkom ulogom prostora čiji pretežiti korisnici mogu biti stanovnici Križevaca, ali i Zagreba.

Manje gospodarski učinkoviti ruralni prostor je sav preostali prostor druge namjene.

Različitim mjerama na razini Županije, ali i Općine trebalo bi poticati korištenje poljoprivrednog zemljišta na način da se osigura njegova permanentna uređenost, kako bi se zaustavila danas sve više prisutna tendencija zapuštanja obradivih površina, a time i degradacija kultiviranog krajolika.

Konfiguracija i vrsta tla, veličina zemljišne jedinice poljoprivrednog posjeda i prisutne poljoprivredne kulture na području Općine, nemaju osobine gospodarski učinkovitog poljoprivrednog prostora. Poljoprivredne površine domaćinstvima su jedan od izvora prihoda ili ih se koristi u svrhu uzgoja domaćih životinja.

Preostala poljoprivreda može biti zanimljiva uvođenjem kultura i načina proizvodnje koje su primjerene manjem posjedu i vrsti tla, a da ipak daju i određene ekonomske rezultate, koji ne trebaju imati značajnu prihodovnu ulogu u odnosu na druge djelatnosti kojima se stanovništvo Općine bavi.

3.2 ORGANIZACIJA PROSTORA I OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA

Organizacija prostora Općine zasniva se na korištenju prostora na način da se formiraju različiti tipovi krajolika u međusobnom odnosu.

Osnova formiranja svakog pojedinog tipa krajolika je prirodno obilježje prostora – topografska podloga, a ljudska djelatnost ga usmjerava u određenu tipološki prepoznatljivu kategoriju.

Princip određivanja optimalnog tipa je vrednovanje početne morfološko - biološke osnove, zatečenog stanja i pretpostavljenog učinka.

Krajni cilj djelovanja u oblikovanju pojedinog tipa krajolika je mogućnost kontinuiranog korištenja prostora u odabranu svrhu, kroz duži vremenski period.

Rezultat, ovisno o ulaznim prostornim karakteristikama može se vrednovati:

- gospodarski – kao prostor čije osobine mogu doprinijeti gospodarskom razvoju zajednice,
- sociološki – kao prostor čije osobine mogu unaprijediti društvene aktivnosti sredine i u tom smislu sadržajno povećati kvalitetu života stanovnika unutar gravitacijskog područja ili
- ekološki – kao prostor čije osobine mogu biti osnova za održavanje ili povećanje biološke raznolikosti, a time uspostave kvalitetnog odnosa prirodne ili prirodi bliske sredine u odnosu na urbaniziranu.

Za Općinu Sveti Ivan Žabno se ocjenjuje da je za najveći dio teritorija najprimjereniji od ova tri vrijednosna kriterija gospodarski kriterij.

Najvažniji potencijal Općine je moguće korištenje prostora kao resursa s osnovom u poljoprivrednom i šumskom zemljištu.

Primarna sociološka kategorija se odnosi na određivanje stambene kvalitete naselja. Vrijednost prostora kao sociološke kategorije, koja također može imati i gospodarski učinak, je uređenje prirodi bliskih prostora u rekreativne svrhe.

Prema navedenim kriterijima sav prostor Općine može se podijeliti na:

- prostor naselja koji se dijeli na izgrađene prostore, prostore rezervirane za širenje naselja i specifične poljoprivredne površine unutar naselja kao ostatke tradicijskog korištenja zemljišta ili rezultat povijesnog razvoja,
- površine izvan naselja koje se koriste kao isključivo poljoprivredno ili šumsko zemljište,
- ruralni prostor koji objedinjava poljoprivredne površine, dijelove šumskog zemljišta, vodotoke, uključujući njihov plavni prostor – pojaseve vlažnih livada i naselja koja su integrirana u ruralni krajolik.

Infrastrukturne građevine koje se pojavljuju u prostoru tehnički su element naselja i promatraju se izdvojeno bez obzira što praktično mogu zauzimati značajnu površinu u prostoru ili bitno utjecati na njegovu transformaciju.

Da bi se svakom pojedinom prostoru Općine mogao pridružiti što primjereniji način korištenja, u skladu s razvojnim ciljevima Županije i Općine, određuju se slijedeći osnovni tipovi krajolika unutar kojih se može sagledati čitavo područje Općine:

- područje naselja,
- prostore s visokim stupnjem gospodarske učinkovitosti,
- kultivirana područja koja nemaju karakteristike prostora s visokim stupnjem gospodarske učinkovitosti,
- područja s naglašenim kulturno – krajobraznim značenjem i
- područja s visokim stupnjem prirodnosti i identiteta

Za pojedine prostore može se istovremeno primijeniti više kategorija, ali se u pravilu svojstvo određenog prostora definira prema dominantnoj osobini prostora.

3.2.1 Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (naselja i izgrađene strukture van naselja; poljoprivredne, šumske, vodne te površine posebne namjene i ostale površine)

Red broj	OPĆINA SVETI IVAN ŽABNO	Oznaka	Ukupno ha	% od površine Općine	% od površine Županije	stan/ha ha/stan*
1.0	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA					
1.1	Građevinska područja /ukupno/	GP	1.152,6269	10,8114%	0,6600%	4,88
	izgrađeni dio GP/ukupno GP		65,74%			
	izgrađeni dio GP		757,7070	7,1071%	0,4339%	7,43
	neizgrađeni dio GP		394,9199	3,7043%	0,2261%	
1.2	Izgrađene strukture van građ.područja		18,5112	0,1736%	0,0106%	304,03
	– gospodarska -	K2	7,0988	0,0666%	0,0041%	
	– gospodarske - zone uzgoja životinja	PG	11,4124	0,1070%	0,0065%	
1.3	Poljoprivredne površine ukupno	P	7.651,9755	71,7738%	4,3816%	1,36
	– obradive	P1	0,0000	0,0000%	0,0000%	
		P2	5.177,1141	48,5602%	2,9644%	
		P3	2.474,8614	23,2136%	1,4171%	
1.4	Šumske površine ukupno	Š	1.607,3886	15,0769%	0,9204%	0,29
	– gospodarske	Š1	1.607,3886	15,0769%	0,9204%	
	– zaštitne	Š2	0,0000	0,0000%	0,0000%	
	– posebne namjene	Š3	0,0000	0,0000%	0,0000%	
1.5	Ostale poljoprivredne i šumske površine ukupno	PŠ	0,0000	0,0000%	0,0000%	0,00
1.6	Vodene površine ukupno	V	176,6566	1,6570%	0,1012%	0,03
	– vodotoci		165,1860	1,5494%	0,0946%	
	– ribnjaci		11,4706	0,1076%	0,0066%	
1.7	Ostale površine ukupno		54,0763	0,5072%	0,0310%	0,01
	– groblja	G	1,4409	0,0135%	0,0008%	
	– jama, grobnica	J	0,5249	0,0049%	0,0003%	
	– sanitarna deponija	OK	52,1105	0,4888%	0,0298%	
	Općina Sv. Ivan Žabno ukupno		10.661,2351	100,0000%	6,1047%	1,89
3.0	KORIŠTENJE RESURSA					
3.1	Energija potrošnja	GW/h god		ne iskazuje se		
3.3	Voda potrošnja	u 1000 m3				
3.4	Plin potrošnja	u 1000 m3				

Tablica 20 **TABLICA 3.** prema Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova, NNRH br. 106/98

3.2.1.1 Naselja

Tipovi naselja u Koprivničko – križevačkoj županiji razvrstani su u gradska, prijelazna, odnosno gradsko-seoska i ruralna naselja. Prostorni plan Županije, jedino općinsko središte klasificira u gradsko-seoska naselja, dok ostala klasificiraju u skupinu ruralnih. U klasifikaciji središnjih naselja i razvojnih središta Županijski prostorni plan za područje Općine razlikuje tri skupine naselja i to:

- područno i veće lokalno (malo razvojno) središte - Sveti Ivan Žabno
- manje lokalno (poticajno) središte - Cirkvena, Sveti Petar Čvrstec i Trema, te
- ostala naselja.

Osnovna karakteristika naselja osiguranje stambene funkcije. Način stanovanja je ogledalo radnih i kulturoloških osobina stanovništva i očituje se u tipologiji gradnje i organizaciji prostora unutar građevne čestice.

Radi jednostavnije terminologije, osnovna podjela uzoraka naselja prema ovom Prostornom planu uređenja zasniva se na pripadnosti tipu krajolika, a klasificira ih na:

- **naselja urbaniziranog krajolika**, pri čemu naselja imaju osobine većeg ili manjeg stupnja urbaniziranosti i
- **naselja** koja čine sastavni dio šireg prostora **ruralnog krajolika**.

Unutar navedenih tipova pojavljuju se i specifičnosti, koje se prvenstveno odnose na transformacije dijelova naselja u odnosu prema određenoj funkciji i to:

- širi se zona utjecaja općinskog središta na najbliža okolna naselja,
- transformiraju se centralni dijelovi naselja poticajnih središta u ruralnom prostoru povećanjem broja funkcija, prvenstveno društvenih,
- transformiraju se dijelovi pojedinih naselja u područja vikend izgradnje,
- transformiraju se dijelovi stambenih područja u područja gospodarskih djelatnosti, posebno poljoprivrede, odnosno stočarstva.

Klasifikacija se bazira na unutarnjoj organizaciji i urbanoj matrici naselja, oblikovanju i korištenju parcele i to prema obilježjima dosadašnjeg razvoja i projekciji budućeg. Tendencija razvoja je u transformaciji većeg broja naselja u tip prijelaznih, poluurbanih ili urbaniziranih naselja – većeg ili manjeg stupnja urbaniziranosti i zadržavanja manjeg broja naselja u kategoriji ruralnih.

KATEGORIJA	ASELJE	TIP ASELJA	PODTIP	OBIJEŽJA
PRIJELAZNI ILI URBANIZIRANI KRAJOLIK				
I.	Sveti Ivan Žabno	urbanizirano	Malo razvojno središte	Općinsko središte i gravitacijski prsten naselja
	Brezovljani	urbanizirano	jače urbanizirano	
	Predavec Križevački	urbanizirano	jače urbanizirano	
	Škrinjari	urbanizirano	jače urbanizirano	
II.	Cirkvena	urbanizirano	poticajno razvojno središte	Izrazito raširene, ali pravilne urbane strukture
III.	Hrsovo	urbanizirano	jače urbanizirano	Na razvoj naselja utjecala je cesta Žabno – Bjelovar, uz koju se povećava urbanizacija
	Kenđelovec	urbanizirano	jače urbanizirano	
	Kuštani	urbanizirano	jače urbanizirano	
	Markovac Križevački	urbanizirano	jače urbanizirano	
IV.	Brdo Cirkvensko	urbanizirano	manje urbanizirano	Brdo Cirkvensko i Novi Glog imaju vikend zone u dijelovima naselja
	Ladinec	urbanizirano	manje urbanizirano	
	Novi Glog	urbanizirano	manje urbanizirano	
RURALNI KRAJOLIK				
V.	Sveti Petar Čvrstec	ruralno	poticajno razvojno središte	Raštrkana ruralna naselja s jače izraženim centrima i zastupljenim centralnim funkcijama
	Trema	ruralno	poticajno razvojno središte	
VI.	Cepidlak	ruralno		tipična ruralna naselja raštrkanog tipa
	Raščani	ruralno		

Tablica 21 Pregled klasifikacije naselja Općine u međudnosu s širim prostorom

3.2.1.1.1 Naselja unutar urbaniziranog krajolika

Urbanizirani ili prijelazni krajolik čini područje bitno izmijenjenih prirodnih osobina, unutar kojeg se nalaze naselja koja objedinjavaju ruralnu i urbanu tipologija gradnje i korištenja prostora.

Tradicionalna organizacija građevne čestice se očituje u odnosu stanovanja i gospodarske – poljoprivredne funkcije. Stambeni dio čestice je površinom manji, formiran je s ulične strane posjeda i obično sadrži samo obiteljsku kuću i uz nju manje dvorište. Poljoprivredni dio čestice je u pravilu površinom dvostruko veći od stambenog i sadrži gospodarske zgrade za spremanje poljoprivrednih strojeva i proizvoda, kao i otvorene i zatvorene prostore za držanje stoke i peradi.

Naselja se može se podijeliti na jače i manje urbanizirani, ovisno o razini komunalne opremljenosti, broju društvenih i gospodarskih funkcija unutar naselja i udjelu domaćinstava koje u okviru stambene čestice nemaju poljoprivredni namijenjenih površina ili građevina.

Za manje urbanizirani tip krajolika karakteristična je manja prisutnost društvenih sadržaja po prostornoj jedinici naselja, nego u jače urbaniziranom urbanom tipu.

Povećanjem raznovrsnih funkcija – stambenih, radnih, uslužnih i rekreacijskih unutar pojedinog naselja, povećava se njegova urbaniziranost, odnosno njegova transformacija od sela prema gradu.

Povećanjem funkcija povećava se centralitet naselja, odnosno njegov utjecaj na širi prostor. Sveti Ivan Žabno, kao općinsko središte i naselje u kojem se javlja najveći broj funkcija na tri najbliža i po tipologiji najslabija naselja djeluje na način da ona počinju biti njegova rubna područja i to kako u odnosu na dnevne migracije stanovništva, tako i u smislu spajanja građevnih područja.

Dijelovi nekih od naselja, a to se posebno odnosi na Brdo Cirkvensko i Novi Glog, te dijelom i na Škrinjare, transformiraju se više u funkcionalnom nego u oblikovnom smislu u vikend područja. To povećava sociološku funkciju ovih naselja u odnosu na jače urbanizirane prostore bilo u samoj Općini, bilo izvan nje, ali i usmjerava daljnji razvoj naselja u manje urbanizirani tip, kao jednu od kvaliteta prostora.

U pojedinim dijelovima naselja, vezanim na glavne prometne i gospodarske pravce, a samo izuzetno i drugdje, javlja se poslovna djelatnost kao dio funkcije ili samostalna funkcija na građevnoj čestici.

Tako se određeni dijelovi prostora naselja, radi značajnije gospodarske uloge i sve manjeg značaja kao stambenog prostora, transformiraju u gospodarske prostore, za sada kao jedan od prijelaznih oblika korištenja prostora, u kojem je teško odrediti dominantnu funkciju.

3.2.1.1.2 Naselja ruralnog krajolika

Za ruralni tip krajolika je u gospodarskom i sociološkom smislu važna veza prostora naselja sa prostorom poljoprivrednih površina koje stanovništvo naselja obrađuje. Najčešće se poljoprivredna zemljišta direktno nastavljaju na gospodarski dio građevne čestice, tako da je u organizacijskom smislu pojam ruralnog naselja širi i ne zaustavlja se na granicama stambene čestice.

Preklapanje gospodarskog dijela čestice s poljoprivrednim površinama izuzetno prisutno u ruralnim područjima, posebno ukoliko je to, kao u briježnim dijelovima Općine Sveti Ivan Žabno, uvjetovano konfiguracijom terena.

Ruralni krajolik Općine čine administrativne površine naselja Cepidlak, Sveti Petar Čvrstec, Raščani i Trema.

Tradicijska matrica ovih naselja bazira se na nizanju zbijenih grupa kuća, međusobno udaljenih po stotinjak metara, niz glavne putove, koji su trasirani na briježnim hrptima.

Specifičnost toj raštrkanosti daje i činjenica da bez obzira što se građevna struktura kontinuirano niže uz prometni pravac zaseoci su ipak sami za sebe građeni relativno zbijeno, a tek su kao cjeline međusobno razdvojeni neizgrađenim prostorom. Kako se građevna struktura u pravilu pojavljuje na vrhovima brežuljaka, niže od kuća i podvrtnica locirane su obradive površine, a na najnižim dijelovima terena, uz vodotoke se nalaze livade.

Na nestanak tradicionalne ruralne organizacije prostora bitno utječu i opće razvojni trendovi društva, prvenstveno proces okrupnjavanja poljoprivrednog posjeda, koji ovakvu tradicionalnu ruralnu matricu zamjenjuje novim oblicima. Da bi se ruralni prostor i ruralna naselja mogla dalje razvijati njihova se unutarnja organizacija treba prilagoditi suvremenim gospodarskim trendovima, u ovom slučaju posebno u stočarstvu. Obiteljsko gospodarstvo, koje čini najmanju gospodarsku jedinicu na izvjestan način treba dobiti mogućnost organiziranja oblika farmi, na preuzetoj povijesnoj matrici postojećih naselja.

Ruralnim naseljima također treba podići razinu infrastrukturne opremljenosti, posebno u domeni zaštite od neželjenih utjecaja na okoliš, kako bi sveukupnost ruralnog prostora zadržala osobine «održivog razvoja».

Budući razvoj prostora naselja Općine Sveti Ivan Žabno usmjeren je u dva pravca :

- daljnju urbanizaciju naselja u nizinskom dijelu Općine i
- osuvremenjivanje ruralnih naselja uz zadržavanje ruralne osnove kako u unutarnjoj organizaciji naselja, tako i u odnosu prema okolnom prostoru

U proširenom smislu, kao dio šireg ruralnog krajolika ruralna naselja mogu se smatrati gospodarski učinkovitim prostorom.

Slika 10 Vinograd preko puta crkve u Brdu Cirkvenskom

3.2.1.2 Opći uvjeti određivanja građevniskih područja naselja

Opći uvjeti određivanja građevniskih područja naselja dani su Prostornim planom Županije, a odnose se na mjere za racionalno korištenje zemljišta.

U građevinsko područje, prema odredbama PPŽ-a **ne može se uvrstiti:**

- svaka neizgrađena površina veća od 3000 m²
- svaka neizgrađena površina zemljišta bez pristupa na javnu prometnu površinu
- svaka dijelom izgrađena površina veća od 3000 m², s postotkom izgrađenosti do 3%
- svaka izgrađena površina veća od 3000 m², ako se građevine na njoj ne koriste više od 30 godina ili su im konstruktivni dijelovi toliko oštećeni da ih je nerentabilno sanirati.

Obzirom na navedene opće uvjete određena su građevna područja za razvoj i širenje naselja **urbaniziranog krajolika** - nizinskog dijela i kontaktnog brijunog područja Općine Sveti Ivan Žabno, odnosno naselja Brezovljani, Predavec Križevački, Sveti Ivan Žabno, Cirkvenu, Kuštane, Kenđelovec, Markovac Križevački, Hrsovo, Ladinec, Cirkvensko Brdo i Novi Glog.

Izuzetak su povijesna obilježja naselja koja ih čine razvijenim, a u slučaju Cirkvene i izuzetno raširenim, te se kao posljedica toga pojavljuje vrlo velika površina prostora za razvoj naselja u odnosu na izgrađene dijelove naselja. Ovo obilježje se zadržava u ovom PPUO-u kao karakteristika naselja iako to statistički može djelovati neprimjereno.

Preostala naselja – Trema, Sveti Petar Čvrstec, Cepidlak i Raščani, na osnovu specifične raštrkane tipologije izgradnje, svrstana su u kategoriju naselja **ruralnog krajolika**, a građevno područje im se određuje u odnos na udaljenost do najbliže izgrađene građevine, odnosno najbliže izgrađene građevne čestice.

Izgrađenim dijelovima naselja smatraju se područja zaposjednuta građevnom strukturom dominantno stalnih stanova ili povijesne geneze, topografski determinirana kao zaselci pod nazivima:

- **za naselje Cepidlak** – Debelić, Gornjani, Kadinovac, Međumurci, Novakovići i Stepanovići;
- **za naselje Raščani** – Mali Raščani i Raščani;
- **za naselje Sveti Petar Čvrstec** – Balogi, Boltak, Bušići, Carevići, Čeredar, Crljenjaki, Damjani, Ferencići, Grabrovac, Jakčina, Jakčini, Kaniža, Kemenovići, Plentaj, Rađe, Rumenjaki, Škvorci, Štefanci i Vukoslav i
- **za naselje Trema** – Brestaki, Budilovo, Dvorište, Gornje Selo, Grubiševo, Medačevo, Ogumani, Osuđevo, Pintići, Prkos Tremski i Vražje Oko.

Na navedenim topografskim područjima, zemljišna čestica, koja ima pristup na javnu prometnu površinu, a time i mogućnost priključenja na komunalnu infrastrukturu, u minimalnom opsegu električna energija, smatra se u građevnoj zoni ukoliko:

- ima direktni pristup na javnu prometnu površinu,
- ima utvrđenu širinu uz prilaznu prometnu površinu najmanje 16,0 m i dubinu od prilazne prometne površine najmanje 40,0 m a najviše 100,0 m,
- se evidentno nalazi unutar izgrađenog dijela naselja što je prikazano na kartografskim prikazima izgrađenih dijelova naselja br. 4.2 Cepidlak; 4.7 Raščani, 4.9 Sveti Petar Čvrstec ili 4.10 Trema, a
- ukoliko se ne nalazi unutar izgrađenog dijela naselja prema kartografskim prikazima, smatra se građevinskom ukoliko se uvidom na terenu može utvrditi da je čestica od najbliže izgrađene građevine u naselju, udaljena minimalno 40,0 m, odnosno od međe zadnje izgrađene građevne čestice unutar utvrđenog građevinskog područja naselja, udaljena minimalno 20,0 m.

Građevinom se smatraju stambena, stambeno-poslovna ili poslovna građevina, za koje je utvrđen kućni broj, te prateća ili pomoćna građevina izgrađena na istoj građevnoj čestici.

Izgrađenom građevnom česticom se smatra svaka čestica na kojoj je izgrađena građevina prema prethodnoj definiciji

Utvrđenim građevinskim područjem smatra se površina prikazana kartografskim prikazima izgrađenih dijelova naselja i površina svih legalno izgrađenih građevnih čestica formiranih temeljem udaljenosti od najbliže izgrađene građevine u naselju.

Posebnost u određivanju građevnih zona naselja ruralnog krajolika čini struktura naselja koju je potrebno čuvati na način da se između dijelova naselja (zaselaka) ostavi neizgrađeni prostor uz putove minimalno 150 m za Tremu, Raščane i Cepidlak i minimalno 100 m za Sveti Petar Čvrstec.

Izuzetno od navedenog dozvoljava se spajanje slijedećih dijelova naselja:

- u Tremi - Dvorište i Ogumani, Brestaki i Gornje Selo
- u Svetom Petru Čvrstec - Sveti Petar, Plentaj i Škvorci, Kaniža i Rađe, te Damjani i Štefanci
- u Cepidlaku Gornjani i Novakovići

Posebnost suu dotatno utvrđene u ograničenju širenja građevnog područja ovisno o konzervatorskim uvjetima.

3.2.1.3 Opći uvjeti određivanja namjene čestica

Naselja urbaniziranog krajolika

U stambenim područjima naselja građevne čestice mogu biti stambene, stambeno – poslovne i samo poslovne za tihe i čiste djelatnosti. Izgrađenost građevnih čestica može biti do 40% površine.

Uz stambenu građevinu, u pojasu na udaljenosti 70 m od regulacijske linije i najviše dubine pojasa od 80 m mogu se graditi gospodarske građevine s izvorom zagađenja do 30 uvjetnih grla.

Na udaljenosti 30,0 m od pojasa stambene izgradnje mogu se graditi određene djelatnosti iz grupe bučnih i potencijalno opasnih.

U područjima naselja posebnih namjena – gospodarskim zonama, zonama centralnih sadržaja i mješovitio- stambenim zonama mogu se graditi građevine u skladu s namjenom zone.

Naselja ruralnog krajolika

U ruralnim naseljima se na građevnim česticama u stambenom području mogu graditi stambene, stambeno- poslovne, poslovne za tihe i čiste djelatnosti. Uz stambenu građevinu mogu se graditi građevine poljoprivrednog gazdinstva kao kompleks.

Za naselja Novi Glog i Brdo Cirkvensko karakteristično je ispreplitanje vinograda s područjem naselja, što se ovim planom akceptira kao mogućnost.

Ukoliko se objedinjava stanovanje i uzgoj stoke, građevine namijenjene poljoprivrednom gazdinstvu, trebaju od stambene građevine na susjednoj čestici biti udaljene minimalno 20,0 m.

Broj uvjetnih grla za koja se može dimenzionirati poljoprivredno gazdinstvo, kao dio stambenog područja iznosi do 50 uvjetnih grla goveda, odnosno do 30 uvjetnih grla za ostale vrste životinja.

Definicija uvjetnog grla dana je PPŽ, smatra se životinjom težine 500,0 kg i obilježava koeficijentom 1., a sve vrste stoke i peradi svode se na uvjetna grla primjenom slijedećih koeficijenata:

VRSTE STOKE	KOEFICIJENT
krava, steona junica	1,00
bik	1,50
vol	1,20
junad 1-2 godine	0,70
junad 6-12 mjeseci	0,50
telad	0,25
krmača+prasad	0,30
tovne svinje do 6 mjeseci	0,25
mlade svinje 2-6 mjeseci	0,13
prasad do 2 mjeseca	0,02
teški konji	1,20
srednje teški konji	1,00
laki konji	0,80
ždrebad	0,75
ovce i ovnovi	0,10
janjad	0,05
koze	0,05
perad prosj. težine do 5,0 kg/kom	0,01
perad prosj. težine od 5,1 do 20 kg/kom	0,05
male ptice do 0,5 kg/kom	0,005
velike ptice (nojevi i sl.)	0,25
kunići	0,01
činčile i sl. male životinje	0,005

Tablica 22 koeficijenti utvrđivanja uvjetnog grla

Za životinje koje nisu sadržane u tabeli koeficijent se određuje kao kvocijent prosječne težine odrasle jedinke izražene u kilogramima i broja 500. Veličina (kapacitet) građevine za uzgoj životinja određuje se na temelju dozvoljenog broja životinja izvedenog iz broja uvjetnih grla i posebnih propisa (pravilnika) koji normiraju potrebnu površinu za uzgoj pojedine jedinke, ovisno o vrsti životinje.

U postupku utvrđivanja uvjeta za držanje životinja potrebno je ishoditi posebne veterinarske uvjete, a kojima se određuju specifična ograničenja na broj životinja ovisno o vrsti, mogućnost držanja različitih vrsta životinja na istom prostoru ili potrebne udaljenost građevina za držanje životinja od stambenih zona.

3.2.1.4 Građenje izvan građevnih područja naselja

Izvan građevnog područja mogu se graditi građevine u funkciji gospodarskih djelatnosti – poljoprivrede, šumskog gospodarstva, seoskog turizma i društvenih djelatnosti rekreacije i sporta.

Građevinu poljoprivrednog gospodarstva s negativnim utjecajem na naselje obavezno treba locirati izvan naseljenih područja i to na način da je od građevinskih područja naselja i javnih prometnica udaljena ovisno o kapacitetu ili površini i to:

broj uvjetnih grla	udaljenost u metrima		
	od građevinskog područja	od državne i županijske ceste	od lokalne ceste
30 - 300	100	100	30
300 - 1000	200	100	50
preko 1000	300	200	100
površina silaže	udaljenost u metrima		
iznad 100,0 m ²	100	100	30

Od stambenih građevina i smještajnih jedinica seoskog turizma, na čestici obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva građenog izvan građevinskog područja naselja, građevine za uzgoj životinja trebaju minimalno biti udaljene 20,0 m.

Kod utvrđivanja mogućnosti lociranja građevine poljoprivrednog gospodarstva s negativnim utjecajem na naselje od građevinskog područja naselja ruralnog krajolika, udaljenost iz tablice u stavku 1. ovog članka, se utvrđuje u odnosu na stambene građevne čestice unutar izgrađenog dijela naselja, a kojoj se dubina utvrđuje do maksimalno 50,0 m od linije regulacije.

Ako se građevine poljoprivrednog gospodarstva s negativnim utjecajem na naselje planiraju graditi na međusobnoj udaljenosti manjoj od 70,0 m, bez obzira da li se radi o istom ili različitim vlasnicima, kapaciteti građevina se zbrajaju i minimalna udaljenost utvrđuje u odnosu na zbrojeni kapacitet.

3.2.1.5 Prostori s visokim stupnjem gospodarske učinkovitosti

Prostor s visokim stupnjem gospodarske učinkovitosti vrednovan je prema gospodarskim kriterijima a odnosi se na:

- područja gospodarskih djelatnosti – zone privrede u dijelovima naselja na osovini razvoja, a posebno u Sv. Ivanu Žabno,
- područja gospodarskih djelatnosti – uzgoja životinja, veći prostorni kompleksi i
- ruralni krajolik visokog stupnja gospodarske učinkovitosti.

Najvažnija osobina ovog tipa prostora je njegova gospodarska uspješnost. Ona može biti bazirana na prirodnim resursima, ali i umjetno stvorenim uvjetima.

Negativni učinci gospodarski učinkovitih prostora sagledavaju se kroz dugoročno korištenje i valorizaciju odnosa pozitivnih i negativnih efekata takvog korištenja prostora.

Zone gospodarskih djelatnosti – industrije, obrtništva i trgovine, čine planski organizirani prostori koji infrastrukturom i pozicijom u odnosu na prometne tokove omogućavaju bolje uvjete za razvoj gospodarstva, nego što su to unutar stambenog prostora naselja.

Gospodarski učinak prati i sociološki, a to je stvaranje mogućnosti razvoja privrede unutar Općine, bez bitnog narušavanja kvalitete stambenih četvrti uvlačenjem novih funkcija na stambene čestice, koje u prosjeku veličinom, a posebno širinom, nisu primjerene za dodatno opterećivanje novim sadržajima.

Zone gospodarskih djelatnosti planiraju se prvenstveno u općinskom središtu i to:

- postojeći prostor industrijske zone sjeverno od željezničke stanice i
- trgovačko – poslovna zona uz prometno čvorište prema Vrbovcu.

Područje gospodarskih djelatnosti – uzgoja životinja je tehnološki prostor koji se smještava unutar kultiviranog krajolika – najčešće obradivog poljoprivrednog zemljišta, a trebalo bi ga izbjegavati formirati u blizini naselja i na prostorima krajolika s naglašenim kulturno – krajobraznim značenjem, te naročito unutar krajolika s visokim stupnjem prirodnosti i identiteta.

Djelatnost uzgoja životinja razlikuje dva tipa uzgoja – uzgoj životinja na otvorenom, što traži veću prostornu jedinicu po životinji i klasični sistem uzgoja u tovilištima.

Uzgoj životinja na otvorenom rjeđi je, a najčešće se primjenjuje za krupnije životinje – goveda, konje, krupnu divljač i nojeve.

Klasičan način izgradnje i korištenja tovilišta po svojim je karakteristikama zahtjevniji u odnosu na moguće negativne učinke na okoliš. Na području Općine Sveti Ivan Žabno za sada postoji jedan takav tehnološki prostor – farma u Tremi kod skretanja za Tremu s ceste Križevci – Žabno.

Negativni učinci ovakvih područja s obzirom na stambenu funkciju naselja, ali i na moguće negativne učinke na okoliš nepoželjniji su i od utjecaja privrednih zona, pa je potrebno posebnu pažnju posvetiti zaštiti već kod njihovog planiranja i projektiranja. Posebno se to odnosi na ispuštanje otpadnih voda, radi mogućeg zagađenja vodotoka i odlaganja otpada, posebno uginulih životinja, što zahtijeva posebne sanitarne postupke.

Ruralnim prostorom visokog stupnja gospodarske učinkovitosti smatra se cjelokupni prostor briježnih naselja Općine. Radi budućeg razvoja, prostor ruralnog krajolika vrednovan je na gospodarskim kriterijima kako bi se mogao transformirati u područje koje na osnovu svojih prirodnih karakteristika može dugoročno prosperirati.

Najvažnija razlika prema drugim dijelovima Općine je vrijednosno izjednačavanje stambene i gospodarske funkcije naselja, koja ne diferencira prostor na naselje i okolne poljoprivredne, šumske i vodne površine u klasičnom planskom smislu, već čitav prostor tretira jedinstveno na gospodarskim principima.

Unutar ovog prostora omogućava se gradnju gospodarskih građevina unutar naselja, čime se dobivaju gospodarsko – stambeni sklopovi zasnovani na ideji tzv. «obiteljskog gospodarstva» na postojećoj matrici prostora.

Ograničavajući faktor u organizaciji čestice se sastoji u:

- obavezi formiranja posjeda koji čini stambeno – gospodarsku cjelinu,
- odnosu gospodarskih građevina prema stambenoj građevini na vlastitoj i susjednim građevnim česticama,
- određenom broju uzgajanih životinja po jednom gospodarstvu,
- određenoj maksimalnoj izgrađenosti čestice gospodarstva u odnosu na njenu površinu
- određenim sanitarnim uvjetima funkcioniranja gospodarsko-stambenog sklopa,
- uvođenjem novih tehnologija uzgoja stoke, koji manje negativno utječu na naselje,
- te poštivanju posebnih uvjeta oblikovanja koji su definirani mjerama zaštite kulturno- povijesnih, krajobraznih i prirodnih vrijednosti područja.

3.2.1.6 Kultivirana područja koja nemaju osobine visoke gospodarske učinkovitosti

Kultivirana područja su pojmovno vezana uz ruralno korištenje prostora, a u ovom slučaju se odnosi na sav poljoprivredni prostor u kontaktnom području osovine razvoja Općine, sjeverno i južno od prometnice Vrbovec – Sveti Ivan Žabno – Bjelovar.

Kultivirana područja unutar urbaniziranog krajolika Općine razgraničavaju se od građevinskog područja naselja, a prvenstveno je određen konfiguracijom terena i vrstom tla, što je preduvjet odabira poljoprivrednih kultura. Na ovom prostoru se miješaju ratarske kulture (kukuruz, pšenica, ječam) s uzgojem voća i vinogradarstvom.

Vinogradarstvo u ovom slučaju nema posebno značajnih obilježja gospodarske grane, već se smatra kombinacijom gospodarske djelatnosti i rekreativnih aktivnosti.

Obzirom na karakter prostora gdje se pojavljuje, vinograde je poželjno vezati uz naselja.

3.2.1.7 Prostor s visokim stupnjem prirodnosti i identiteta

Prostor s visokim stupnjem prirodnosti i identiteta valoriziran je primjenom ekoloških kriterija s ciljem da ih se sačuvaju od devastacije u biološkom smislu.

Najvredniji dio prostora Općine u tom smislu čine šume, koje se na području Općine Sv. Ivan Žabno najviše uzgajaju kao gospodarske.

Obzirom na važnost šuma koja je posebno naglašena i u Programu prostornog razvoja Države i u Prostornom planu Županije ovdje se svrstavaju u kategoriju prirodnih predjela jer su jedine tome najbliže. Sav ostali prostor transformiran je ljudskim djelovanjem i nema pravih obilježja autohtonog prirodnog prostora.

Osnovna zadaća u daljnjem korištenju prostora šuma preuzeta je kao obaveza iz Prostornog plana Županije a sastoji se u slijedećem:

- Gospodarenje šumama i šumskim zemljištem na teritoriju Republike Hrvatske vršit će se prema Državnoj šumskogospodarskoj osnovi u skladu s načelom Helsinške konferencije iz 1993. godine. Načelo je definirano kao upravljanje šumama i korištenje šuma u mjeri koja osigurava biološku raznolikost, sposobnost obnavljanja i vitalnost tako da šuma preuzme gospodarsku, ali i ekološku i socijalnu funkciju na lokalnoj i globalnoj razini.
- državne šume u Prostornom planu općine treba označiti kao zelene zone sa zaštitnim pojasom bez dozvoljene izgradnje, prenamjene, cijepanja ili narušavanja šumskog ruba,
- u šumama zaštićenim prema Zakonu o zaštiti prirode (Park šuma, zaštićeni krajolici, posebni rezervati i drugi objekti) treba osigurati obavezno stručno gospodarenje šumama
- u šumi ili na šumskom zemljištu mogu se graditi samo objekti potrebni za gospodarenje šumom i objekti predviđeni Prostornim planom Županije, koji u iznimnim slučajevima mogu biti dijelovi infrastrukturnih sustava ili namijenjeni sportu, rekreaciji, lovu i sličnim djelatnostima,
- zaštita šuma podrazumijeva između ostalog praćenje pojave biljnih bolesti i šumskih štetnika, te njihovo suzbijanje, čuvanje šuma od bespravne sječe, zaštitu od požara, štetu od divljači i zaštitu od zagađivača,
- u neposrednoj blizini šuma, odnosno unutar pojasa od 200 m od ruba šume ne smije se dozvoliti podizanje vapnara, poljskih ciglana i drugih objekata s otvorenim plamenom,
- u neposrednoj blizini i unutar šuma ne smije se dozvoliti odlaganje smeća,
- treba se stimulirati razvoj urbanog šumarstva, odnosno uzgoj šuma uz rubove naselja, i kao prostore namijenjene rekreaciji
- postupci gospodarenja šumama trebaju težiti održavanju, odnosno ako je moguće poboljšanju stabilnosti, vitalnosti i regeneracijskih sposobnosti šumskih ekosustava.

Građevinsko područje naselja	NASELJE	Ukupno građevinsko područje /ha/	Stambene zone /ha/	mješovite zone /ha/	Centralni sadržaji /ha/	Gospodarske zone /ha/	pov. infrastrukturnih sustava /ha/	Zona sporta i rekreacije /ha/	Urbano (zaštitno) zelenilo /ha/	Grobilja /ha/	Starnovnici 2001. EU/ planirano povećanje 2021.	potrošnja zemljišta stamb. zone po stanovniku /m2/ Stanovi 2001./ planirano povećanje 2021.	potrošnja zemljišta stamb. zone po stanu /m2/	
izgrađeno (uređeno)	B.Cirkvensko	44,6833	44,3106		0,3575				0,0152		137	1.690	49	4.726
	Brezovljani	44,5623	44,1517						0,4106		332	946	129	2.436
	Cepidlak	25,6199	25,0872			0,2914				0,2413	176	872	66	2.325
	Cirkvena	94,7716	92,2705			1,5577			0,0405	0,9029	584	870	218	2.332
	Hrsovo	29,4463	28,0088	1,4375							256	642	80	2.054
	Kendelovec	32,9229	16,0099	15,5525			1,1861		0,1744		180	956	63	2.732
	Kuštani	12,0610	4,3108	7,7502							129	516	49	1.359
	Ladinec	20,5218	20,1193			0,1407			0,2618		175	406	59	1.205
	Markovac K.	19,2158	8,9774	10,2384							169	767	46	2.820
	Novi Glog	36,2372	20,4776	14,8208			0,9388				171	1.210	53	3.903
	Predavec K.	19,1846	19,1846								116	900	27	3.867
	Raščani	22,0710	22,0710								130	1.697	64	3.448
	Sv. Ivan Žabno	154,6096	102,0910	31,5895	7,2951	6,6234	3,7434	0,5418	1,0112	1,7142	1.270	812	489	2.109
	Sv. P. Čvrstec	87,6429	83,8991			1,0540			1,4193	1,2705	773	909	283	2.482
Škrinjari	35,0296	35,0296								227	784	67	2.656	
Trema	79,1272	76,9047			1,2206			0,5128	0,4891	803	801	257	2.503	
ukupno		757,7070	642,9038	81,3889	11,9170	8,7483	3,7434	2,4739	1,9137	4,6180	5.628	870	1.999	2.450
planirano	B.Cirkvensko	52,1688	52,1688								29		8	
	Brezovljani	59,4888	59,4888								-37		10	
	Cepidlak										-59		-9	
	Cirkvena	42,3022	41,7710						0,5312		-44		40	
	Hrsovo	32,6350	30,8250	1,8100							49		0	
	Kendelovec	8,8568	5,4135	3,4433							-11		2	
	Kuštani	9,6071	5,0172	4,5899							8		11	
	Ladinec	11,2271	11,2271								26		-11	
	Markovac K.	12,2399	8,9466	3,2933							28		-2	
	Novi Glog	35,1176	28,2756	6,8420							77		3	
	Predavec K.	12,5776	12,5776								-6		-9	
	Raščani										-33		16	
	Sv. Ivan Žabno	95,6753	73,0613				14,3349	6,1248	1,8947	0,2596	46		59	
	Sv. P. Čvrstec	1,3501						1,3501			-236		-9	
Škrinjari	21,6736	21,6736								-4		-2		
Trema										-71		3		
ukupno		394,9199	350,4461	19,9785	0,0000	14,3349	0,0000	7,4749	1,8947	0,7908	-238		112	

Građevinsko područje naselja	HASELJE	Ukupno građevinsko područje /ha/	Stambene zone /ha/		Centralni sadržaji /ha/	Gospodarske zone /ha/		Zona sporta i rekreacije /ha/	Urbano (zaštitno) zelenilo /ha/	Grobља /ha/	Stanovnici 2001. EU/ planirano povećanje 2021.	potrošnja zemljišta stamb. zone po stanovniku /m2/	Stanovi 2001./ planirano povećanje 2021.	potrošnja zemljišta stamb. zone po stanu /m2/
ukupno izgrađeno i planirano	B.Cirkvensko	96,8521	96,4794								166	5.812	57	16.877
	Brezovljani	104,0511	103,6405								295	3.513	139	7.474
	Cepidlak	25,6199	25,0872		0,2914			0,0000		0,2413	117	2.144	57	4.377
	Cirkvena	137,0738	134,0415		1,5577					1,4341	540	2.482	258	5.190
	Hrsovo	62,0813	58,8338								305	1.929	80	7.354
	Kenđelovec	41,7797	21,4234								169	1.268	65	3.293
	Kuštani	21,6681	9,3280								137	681	60	1.554
	Ladinec	31,7489	31,3464						0,2618		201	1.560	48	6.484
	Markovac K.	31,4557	17,9240								197	910	44	4.066
	Novi Glog	71,3548	48,7532								248	1.966	56	8.678
	Predavec K.	31,7622	31,7622								110	2.887	18	17.864
	Raščani	22,0710	22,0710								97	2.275	80	2.748
	Sv. Ivan Žabno	250,2849	175,1523		7,2951	20,9583	3,7434	6,6666	2,9059	1,9738	1.316	1.331	548	3.194
	Sv. P. Čvrstec	88,9930	83,8991		1,0540			2,7694	0,0000	1,2705	537	1.562	274	3.059
Škrinjari	56,7032	56,7032								223	2.543	65	8.716	
Trema	79,1272	76,9047		1,2206	0,0000		0,5128		0,4891	732	1.051	260	2.957	
ukupno		1.152,6269	993,3499	101,3674	11,9170	23,0832	3,7434	9,9488	3,8084	5,4088	5.390	1.843	2.111	4.705

Tablica 23 – Pregled površina funkcionalnih zona naselja i potrošnje zemljišta naselja – postojeće stanje, planirano i ukupno

3.3 PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

3.3.1 Gospodarske djelatnosti u prostoru Općine

Princip određivanja prostora za gospodarske djelatnosti u načelu se bazira na formiranju prostora koji odgovara određenim tipovima djelatnosti, ali i utjecaju kojeg one mogu imati na stambena područja naselja i preostali prostor.

Gospodarstvo koje ima određene značajnije zahtjeve za prostorom unutar Općine Sveti Ivan Žabno dijeli se na:

- djelatnosti vezane za korištenje prirodnih resursa i
- djelatnosti vezane za korištenje stvorenih resursa.

Ovo određuje i bitnu razliku između određivanja prostora koji će biti zauzet za obavljanje jednih i drugih.

Osim navedenih tipova gospodarskih djelatnosti za korištenje prostora bitna je i mogućnost izgradnje gospodarskih sadržaja unutar stambenih zona naselja, kao pratećih sadržaja.

3.3.1.1 Gospodarske djelatnosti vezane za korištenje prirodnih resursa

Prirodni resursi na području Općine koji se koriste u gospodarstvu su poljoprivredne površine i šume.

Najzastupljenije gospodarske djelatnosti u Općini su stočarstvo i šumarstvo, od čega je za stanovništvo značajnije stočarstvo, jer u šumarskoj djelatnosti ima vrlo malo zaposlenih.

Navedena djelatnosti stočarstva može se obavljati u ovim PPUO-om određenim slijedećim prostorima s visokim stupnjem gospodarske učinkovitosti:

- unutar ruralnog krajolika kao zasebnoj gospodarskoj cjelini i
- unutar kultiviranih predjela urbaniziranog krajolika Općine.

Za preostale djelatnosti – poljoprivredu te lov, ribolov i turističke djelatnosti, važnije je stvoriti mogućnosti kontinuiranog korištenja prostora na principima «održivog razvoja».

Poljoprivreda, kao djelatnost direktno je vezana na kvalitetu tla. Područje Općine, prema Prostornom planu Županije valorizirano je kroz dvije kategorije kvalitete tla – vrijedno poljoprivredno tlo (druga od 4 vrijednosne kategorije) i ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište (četvrta od 4 vrijednosne kategorije).

Valorizacija proizlazi iz općih kriterija u određivanju vrijednosti poljoprivrednog tla u gospodarskom smislu prema Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova. (NNRH br 106/98)

Kao vrijedno obradivo tlo kategorizirane su sve obradive površine južno od državne ceste Vrbovec – Žabno - Bjelovar, koje nisu pod šumskim kompleksima, a kao ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište čitavo obradivo tlo briježnog dijela Općine, koje nije pod šumama.

Ova kategorizacija poljoprivrednog tla, prema Prostornom planu Županije određuje mogućnost prenamjene poljoprivrednog zemljišta, kao i njegovu izgradnju da bi mu se pridružio veći gospodarski učinak. Ovo se najviše odnosi na mogućnost uređenja prostora u svrhu izgradnje tovljišta, pa i gospodarskih zona takve namjene na poljoprivrednom zemljištu koje se ne određuje osobito vrijednim.

Poljoprivredno tlo, iako kategorizirano kao vrijedno obradivo tlo nema drugih karakteristika, obzirom na veličinu posjeda i pretežitih kultura da ga se svrsta u kategoriju krajolika s visokim stupnjem gospodarske učinkovitosti.

3.3.1.2 Gospodarske djelatnosti vezane za korištenje stvorenih resursa

Stvoreni resursi određenog područja vezani su uz stvaranje urbanih ili tehničkih, ali i društvenih uvjeta koje pogoduju razvoju gospodarstva.

U takvu vrstu prostornog resursa ubrajaju se gospodarstvu primjereno komunalno opremljeni prostori, i prostori koji se namjerno tehnički uređuju upravo u namjenu postizanja što većeg gospodarskog učinka.

Ukoliko se vrijednosti naselja po sebi, kao prostora pojave velikog broja potreba, mogu smatrati resursom, onda i pojedini dijelovi naselja imaju karakteristike prostora pogodnog za obavljanje određenih gospodarskih djelatnosti. To se posebno odnosi na uvjete u centrima naselja i uz glavne prometne pravce koji omogućavaju svakodnevnu i jednostavnu dostupnost većem broju korisnika.

Od navedenih djelatnosti u tip krajolika s visokim stupnjem gospodarske učinkovitosti spadaju:

- područje gospodarskih djelatnosti - privredne zone i
- područje gospodarskih djelatnosti – zone ili pojedinačni kompleksi namijenjeni uzgoju životinja.

Gospodarske zone (proizvodno-poslovne) – na prostoru Općine određuju se dva površinom značajna prostora za izgradnju privrednih sadržaja – postojeća industrijska zona u Svetom Ivanu Žabno i prostor uz današnje sajmište, odnosno dio naselja koji pokazuje mogućnosti za transformaciju u trgovačko – poduzetničku zonu.

Tehnička opremljenost gospodarskih - privrednih zona treba omogućiti razvoj privrednih djelatnosti – industrije, osim kemijske, koje ne trebaju značajna ulaganja u prostor niti bitno negativno utječu na okoliš.

Osim industrije, unutar privrednih zona moguće je smjestiti djelatnosti obrta i malog poduzetništva, te trgovačke i uslužne djelatnosti koje prvenstveno veličinom potrebnog prostora, nisu primjerene za stambene četvrti.

Gospodarska djelatnost uzgoja životinja, posebno u vidu zatvorenih tovilišta spada u prostorno zahtjevne djelatnosti koje traže i određenu tehnološku opremljenost, ali i odgovarajuću zaštitu od mogućih negativnih utjecaja na okoliš.

Najprimjereniji oblik uređivanja ovakvih prostora je jednako kao i kod drugih gospodarskih djelatnosti, grupiranje u **poljoprivredno gospodarske zone**, locirane na mjestima koja najmanje smetaju naseljima, posebno u pogledu utjecaja neugodnih mirisa, ali i drugih vrsta utjecaja, kao što su moguće zagađenje podzemnih voda uslijed velike koncentracije svakodnevno ispuštanih fekalija. Tehnološko funkcioniranje tovilišta stoga ovu djelatnost svrstava u vrstu industrije proizvodnje hrane, a oblik zauzimanja i korištenja prostora u formiranju krajolika visoke gospodarske učinkovitosti.

Lociranje ovakvih zona u prostoru određuje se **preuzimanjem odredbi Prostornog plana Županije koji je propisao udaljenosti i kapacitete tovilišta u odnosu na naseljena područja, državne i županijske ceste.**

Ovim Prostornim planom uređenja Općine, naseljena područja se određuju sa **granicom građevinske zone za naselja urbaniziranog krajolika i najbližom izgrađenom stambenom kućom (odnosno stambenom građevnom česticom) za naselja ruralnog krajolika.**

Područje uz državnu cestu od Svetog Ivana Žabno prema Markovcu Križevačkom ima obilježja prostora koji se u gospodarskom smislu transformira, iskorištavajući vrijednosti prometnice i njene kontaktne zone, kao dijela stvorenog prostora.

Mogućnost korištenja resursa prometnice u gospodarskom smislu, posebno za pružanje usluga i trgovačku djelatnost za stanovnike Općine, ali i za tranzite svih razina, daje ovom prostoru specifikum gospodarske učinkovitosti, koji ga svrstava u bitno različite od ostalih dijelova naselja na tom potezu.

Mogućnost gradnje na ovom potezu ima izrazita obilježja mješovite zone u kojoj se kao osnovne namjene na pojedinoj čestici mogu pojaviti stambene, stambeno-poslovne ili čisto poslovne djelatnosti u gabaritima primjerenim svim navedenim namjenama.

3.3.1.3 Gospodarske djelatnosti u području stambenih dijelova naselja

Gospodarske djelatnosti u području stambenih dijelova naselja tretiraju se interpoliranim ili pratećim sadržajem i trebaju se selektirati na način da ne štete stambenom susjedstvu, a građevina za obavljanje ovih djelatnost oblikovati primjereno matrici stambenog područja.

To se posebno odnosi na gabarite (visinu i površinu građevina) i zaštitu od mogućeg štetnog djelovanja na okoliš u odnosu na zagađenje zraka, ispuštanje otpadnih tehnoloških voda i ocjeđivanja oborinske vode u podzemlje s otvorenih skladišta, zaštitu od buke, zaštitu od požara i drugih zakonima reguliranih propisa koji se odnose na ovakve djelatnosti.

3.3.2 Društvene djelatnosti u prostoru Općine

Društvenim djelatnostima se načelno smatraju institucije uprave, lokalne samouprave, pravosuđa, odgoja i obrazovanja, zdravstva i socijalne skrbi, vjerske institucije, institucije kulture, sporta i rekreacije i udruge građana. Podizanje kvalitete života stanovništva postiže se između ostalog i ekonomičnijim, racionalnijim i funkcionalnijim prostornim rasporedom društvenih funkcija, čime se postiže veća društvena homogenizacija prostora. Društvene djelatnosti važne su za funkcioniranje zajednice na lokalnoj razini. Administrativno – politička jedinica prema Hrvatskim zakonima koja bi trebala rješavati osnovne probleme zajednice je mjesni odbor. Općina Sveti Ivan Žabno ima formirane mjesne odbore u svim naseljima.

Kvaliteta prostora Općine Sveti Ivan Žabno je u značajnoj disperziranost društvenih funkcija na čitavom prostoru Općine, što ga čini homogenim po određenim segmentima društvenih djelatnosti.

Smjernice razvoja društvene infrastrukture, prema Prostornom planu Županije, a koje se odnose na prostor Općine su slijedeće:

- proširivanje mreže predškolskih ustanova na način da svaka općina ima jaslice i vrtić
- osiguranje rada područnih škola, pa i s manje djece, kao dio programa demografske obnove,
- prilagođavanje mreže osnovnih škola mreži naselja,
- prilagođavanje institucija srednjoškolskog obrazovanja, lociranih u gradovima, osnovnim gospodarskim djelatnostima subregionalnog područja,
- ustanovljenje mreže institucija zdravstva i socijalne skrbi na način da stanovništvu bude jednakomjerno dostupno,
- poticanje rada profesionalnih i amaterskih udruga građana i političke angažiranosti stanovništva,
- osiguranje mogućnosti rada sportskih klubova i društava, te razvoja novih sportova, što se veže i na potencijalnu turističku ponudu.

Uvjeti smještaja društvenih djelatnosti u prostoru Županijskim su prostornim planom dani temeljem demografskih pokazatelja i prema kategorijama razvojnih naselja, što uz dodatno definirane ciljeve razvoja društvenih djelatnosti od općinskog značaja daje slijedeću mrežu društvenih djelatnosti prema prostoru Općine.

Demografski pokazatelji i temeljne skupine društvenih djelatnosti	KATEGORIJE SREDIŠNJIH NASELJA		
	Malo razvojno središte (veće lokalno središte) SVETI IVAN ŽABNO	Poticajno razvojno središte (manje lokalno središte) CIRKVENA TREMA SVETI PETAR ČVRSTEC	Inicijalno razvojno središte (lokalno središte u razvoju) LADINEC MARKOVAC KRIŽEVAČKI
1. Broj stanovnika središnjeg naselja	1.500 – 2.000	500 – 1.500	do 500
2. Orjentacijski radijus utjecaja središnjeg naselja u km	do 10 km	do 5 km	
3. Uprava, sudstvo	- Općinske službe	- Mjesni odbor	- Mjesni odbor
4. Školstvo	- Osnovna škola	- Osnovna škola	- Područna škola
5. Kultura	- Društveni dom	- Društveni dom	- Društveni dom
6. Zdravstvo	- Ambulanta - Ljekarna - Veterinarska ambulanta - Poljoprivredna apoteka	- Ambulanta - Ljekarna - Veterinarska ambulanta - Poljoprivredna apoteka	
7. Vjerske institucije /ovisno o tradiciji/	- Župna crkva - Groblje	- Župna crkva - Groblje	- Crkva ili kapela
8. Socijalna zaštita	- Dječji vrtić - Jaslice	- Dječji vrtić	
9. Sport	- Mala dvorana - Nogometno igralište	- Mala dvorana - Nogometno igralište	- Nogometno igralište
10. Udruge građana	- Kulturno umjetn. društvo - Dobrovoljno vatrogasno društvo - Sportske udruge	- Kulturno umjetn. društvo - Dobrovoljno vatrogasno društvo - Sportske udruge	- Dobrovoljno vatrogasno društvo - Sportske udruge

Tablica 24 Pregled kategorija središnjih naselja

Uvjeti gradnje građevina i uređenja otvorenih površina namijenjenih društvenim djelatnostima specifični su u odnosu na potrebe pojedinih djelatnosti, a općenito traže veće površine građevinskih čestica nego što je to prisutno u stambenim dijelovima naselja.

Poželjno je grupiranje u prostoru pojedinih srodnih grupa društvenih djelatnosti, a koje su slične bilo po funkciji, bilo po gabaritima građevina ili načinu zauzimanja prostora. To se posebno odnosi na pojedine temeljne skupine navedene u tablici.

Društvene djelatnosti također čine veliku većinu centralnih funkcija, u koje spadaju uprava i sudstvo, školstvo, kultura, zdravstvo, institucije socijalne skrbi i sport. Od navedenih sve su poželjni elementi za oblikovanje centara naselja, a posebno upravne i školske funkcije. Zdravstvene i institucije socijalne skrbi također su na ovoj razini centralnih funkcija poželjne građevinske strukture za oblikovanje centara naselja. S druge strane prostori namijenjeni sportu, posebno nogometna igrališta temeljem svoje veličine zahtijevaju smještaj u kontaktnim prostorima naselja prema gospodarskim ili ruralnim zonama.

Slika 11 Postojeći društveni dom s prostorom DVD-a u središtu Žabna

Crkve mogu biti vrlo kvalitetan element oblikovanja centra naselja, a poželjno je da budu na neki način izdvojene iz ostatka građevne strukture prostorom koji će se urediti pejzažno ili u formi mjesnog trga, ovisno o graditeljskoj tradiciji pojedinog naselja.

Groblja, kao komunalni prostori, ali i prostori osobitog kulturno – povijesnog i sakralnog značenja također trebaju od građevne strukture naselja biti primjereno odvojena neizgrađenim prostorom, uređenim kao parkovne površine ili pristupna parkirališta, odnosno obradivim površinama polja. Ovim prostornim planom planira se, zbog potpunosti prostora, proširenje groblja u naseljima Sveti Ivan Žabno i Cirkvena. Kontaktni prostor uz groblja treba sačuvati od daljnje izgradnje.

Gabariti građevina društvenih djelatnosti u pravilu su određeni funkcijom, te im stoga treba formirati i primjereno veliku zemljišnu česticu.

Visina građevina, obzirom na karakteristike prostora Općine Sv. Ivan Žabno, poželjno je da ne prelazi prizemlje i jedan kat, te izuzetno 2 kata, a u specifičnim elementima ili za specifičnu gradnju kao što su crkve u visini vijenca i crkveni tornjevi, sportske dvorane i dvorane kulture i više.

3.4 UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA

3.4.1 Iskaz površina za posebno vrijedna i/ili osjetljiva područja i prostorne cjeline (prirodni resursi, krajobrazi, prirodne vrijednosti i kulturno – povijesne cjeline)

Red broj	OPĆINA SVETI IVAN ŽABNO	Ukupno ha	% od površine Općine	% od površine Županije	stan/ha ha/stanovniku
2.0	ZAŠTIĆENE, ODNOSNO POSEBNO OSJETLJIVE CJELINE				
2.1	Zaštićena graditeljska baština ukupno	2,1500	0,06%	0,0029%	0,0004
	2.1.1. Pojedinačni arheološki lokaliteti	0,1500			
	2.2.2. Graditeljska baština	2,0000	0,06%	0,0027%	
2.2	Krajobrazi, kulturne i prirodne cjeline	21,7000	0,60%	0,0297%	0,0044
	2.2.1. Novi krajobraz	6,7000	0,18%	0,0092%	
	– park u Sv. Ivanu Žabno	0,7000			
	– sportsko rekreacijske zone uz ribnjake	4,0000	0,11%		1.233
	– površine oko groblja izvan naselja	2,0000	0,06%	0,0027%	
	2.2.2. Područja ugroženih, izvornih ekosustava	15,0000	0,41%	0,0206%	
	– plavne livade uz vodotoke ruralnog krajobraza	15,0000	0,41%	0,0206%	
Općina Sv. Ivan Žabno ukupno		23,8500	0,66%	0,0327%	0,0048

Tablica 25 – Prostori posebnih obilježja u odnosu na obvezu zaštite, odnosno posebno osjetljivih cjelina

3.4.2 Inventarizacija i vrednovanje nepokretnih kulturnih dobara i kulturno povijesnih vrijednosti na području općine

Za potrebe izrade PPUO – **Studijom nepokretnih kulturnih dobara i kulturno povijesnih vrijednosti** inventarizirana su i vrednovana nepokretna kulturna dobra i kulturno povijesne vrijednosti Općine.

Nepokretna kulturna dobra i kulturno povijesne vrijednosti na području Općine sistematizirana su prema vrstama i podvrstama. Osnovna podjela prema vrstama nepokretnih kulturnih dobara je sljedeća:

- 1.0 povijesna naselja i dijelovi povijesnih naselja,
- 2.0 povijesne građevine i sklopovi,
- 3.0 elementi povijesne opreme prostora, tehničke građevine niskogradnje s uređajima,
- 4.0 područje, mjesto, spomenik ili obilježje vezano uz povijesne događaje i osobe,
- 5.0 arheološka nalazišta i lokaliteti,
- 6.0 krajolik ili njegov dio što svjedoči o čovjekovoj prisutnosti u prostoru
- 7.0 povijesna toponimija

Nepokretna kulturna dobra i kulturno povijesne vrijednosti, navedeni u Popisu koji slijedi, podliježu pravima i obvezama Zakona o zaštiti kulturnih dobara, a kulturno povijesne vrijednosti lokalnog značaja štite se odredbama Prostornog plana. Status zaštite obuhvaćen je sljedećim kategorijama:

R	Kulturno dobro upisano u Registar nepokretnih kulturnih dobara
P /PR	kulturno dobro zaštićeno rješenjem o preventivnoj zaštiti / u postupku je upisivanje u Registar nepokretnih kulturnih dobara
E/ZPP	evidentirane kulturno povijesne vrijednosti lokalnog značaja, zaštita odredbama Prostornog plana

Evidencijom i vrednovanjem zatečenih kulturnih dobara i kulturno povijesnih vrijednosti u prostoru, sukladno suvremenim europskim načelima i standardima zaštite, predložene su za zaštitu i sljedeće vrste: gospodarske i industrijske, tehničke građevine, grobne – memorijalne građevine i sklopovi, te predjeli kulturnog krajolika.

Kulturni krajolik podrazumijeva područja oblikovana ljudskom rukom tijekom povijesti, očuvana do danas, a svjedoče o čovjekovoj prisutnosti u prostoru.

Razlikujemo sljedeće vrste:

- namjerno kreiran krajolik, stvoren čovjekovim djelovanjem, a podrazumijeva parkove, perivoje i vrtove, stvorene iz estetskih razloga, vezane uz religijske ili druge monumentalne građevine
- krajolik nastao organskim putem, višestoljetnim djelovanjem društvenog, gospodarskog, administrativnog ili religijskog poticaja na svoj prirodni okoliš.

Na području Općine Sveti Ivan Žabno nema povijesnog kreiranog krajolika (perivoja i parkova), već je to isključivo utilitarni, poljodjelski i prirodni krajolik. Na vedutama naselja Sveti Ivan Žabno s kraja 19. i poč.20.st. uočava se površina relativno velikog vrta na lokaciji zapadno od dvorca Mihaljević. Danas je taj prostor pod izgradnjom. Park u središtu naselja, ispred župne crkve novijeg je datuma, nastao na zemljištu nekadašnjeg općinskog pašnjaka, tako da nema uvjeta za uključivanje u popis povijesnih perivoja, te zaštitu kao zasebna povijesna hortikulturno uređena površina. Ima vrlo veliko značenje sa stanovišta urbanizma i matrice naselja, prirodno biološkog satanovišta, te ga treba održavati i uređivati na primjeren način.

3.4.2.1 Popis nepokretnih kulturnih dobara i kulturno povijesnih vrijednosti Općine Sveti Ivan Žabno

1.0 Povijesna naselja i dijelovi naselja

1.2.	<i>Povijesna naselja seosko gradskih obilježja</i>	Status zaštite	Prijedlog kategorije
1.2.1	Sveti Ivan Žabno, povijesna jezgra naselja	PR	2

1.3.	<i>Povijesna naselja seoskih obilježja</i>	Status zaštite	Prijedlog kategorije
1.3.1	Cirkvena, povijesna jezgra naselja	PR	2
1.3.2	Trema, zaselak Pintići	PR	2
1.3.3	Središte Sv.Petra Čvrstec	E/ZPP	3
1.3.4	Ladinec, središte sela	E/ZPP	3
1.3.5	Kendelovac, dio sela	E/ZPP	3
1.3.6	Novi Glog, dio sela	E/ZPP	3
1.3.7	Škrinjari, dio sela	E/ZPP	3

2.0 Povijesne građevine i graditeljski sklopovi

2.2.	<i>Crkve i kapele</i>	Status zaštite	Prijedlog kategorije
2.2.1	Cirkvena, župna crkva Pohođenja Marijina	P	2
2.2.2	Sveti Ivan Žabno župna crkva sv.Ivana Krstitelja	P	2
2.2.3	Sv.Petar Čvrstec, župna crkva sv.Petra	R	2
2.2.4	Brdo Cirkvensko Kapela sv. Duha	E/ZPP	3
2.2.5	Brezovljani, kapela M.B.Fatimske	E/ZPP	3
2.2.6	Cepidlak, kapela sv. Jurja	E/ZPP	3
2.2.7	Cirkvena, kapela Bl.Djev. Marije	E/ZPP	3
2.2.8	Hrsovo, kapela sv.Jurja	E/ZPP	3
2.2.9	Kendelovac, kapela sv.Florijana	E/ZPP	3
2.2.10	Ladinec, kapela sv.Ilije	E/ZPP	3
2.2.11	Novi Glog, kapela sv.Antuna Padovanskog	E/ZPP	3
2.2.12	Raščani, kapela sv.Roka	E/ZPP	3
2.2.13	Sveti Ivan Žabno, kapela sv.Vida	E/ZPP	3
2.2.14	Sveti Ivan Žabno, kapela sv. Jovana	E/ZPP	3
2.2.15	Trema, kapela sv.Julijane	R	2

Slika 12 Sveti Ivan Žabno, crkva Sv. Ivana Krstitelja

Slika 13 Cirkvena, crkva Pohodenja Marijina

Slika 14 Sveti Petar Čvrstec – crkva sv. Petra

Slika 15 Trema – Pintići – crkva sv. Julijane

2.3.	<i>Kapele poklonci i raspela</i>	Status zaštite	Prijedlog kategorije
2.3.1	Cirkvena, poklonac Bl.Djev.Marije,	PR	2
2.3.2	Cirkvena, poklonac na raskrižju	E/ZPP	3
2.3.3	Sveti Petar Čvrstec, raspelo, pred crkvom	PR	2
2.3.4	Sveti Ivan Žabno, kip sv. Ivana Nepomuka,	PR	2
2.3.5	Sveti Ivan Žabno, raspelo pred crkvom	E/ZPP	3
2.3.6	Sveti Ivan Žabno, kapelica poklonac sv.Roka,	E/ZPP	3

Slika 16 Cirkvena, poklonac iz 1702.god. renoviran 1912.

2.4.	<i>Stambene građevine</i>	Status zaštite	Prijedlog kategorije
2.4.1	Cirkvena, kurija župnog dvora,	P	2
2.4.2	Cirkvena, tradicijska kuća, Duga ulica 19	P	2
2.4.3	Sveti Ivan Žabno, kurija župnog dvora,	PR	2
2.4.4	Sveti Ivan Žabno, zgrada s apotekom Marn,	E/ZPP	3
2.4.5	Sveti Ivan Žabno, tradicijska kuća, Trg Lukaša 15,	PR	2
2.4.6	Sveti Ivan Žabno stambena kuća Pejašinić	E/ZPP	3

2.5.	<i>Građevine javne namjene</i>	Status zaštite	Prijedlog kategorije
2.5.1	Sveti Ivan Žabno, zgrada stare škole	PR	2
2.5.2	Sveti Ivan Žabno, zgrada željezničke postaje,	E/ZPP	3

Slika 17 Zgrada željezničke postaje u Sv. Ivanu Žabno

2.6.	<i>Gospodarske i industrijske građevine</i>	Status zaštite	Prijedlog kategorije
2.6.1	Sveti Ivan Žabno, mlin Moster	E/ZPP	3

2.7.	<i>Etnološke građevine</i>	Status zaštite	Prijedlog kategorije
2.7.1	Trema, Grubiševo18, okućnica,	P	2
2.7.2	Kečelovac 110, drveni kuružnjak,	PR	2
2.7.3	Trema, drveni hambar	E/ZPP	3
2.7.4	Trema, tradicijska klijet	E/ZPP	3

Slike 18 i 19 Hambar i klijet

Slike 20 i slika 21 Hambar i staja

2.8.	<i>Komunalne i građevine niskogradnje</i>	Status zaštite	Prijedlog kategorije
2.8.1	Sveti Ivan Žabno, javni bunar,	E/ZPP	3
2.8.2	Markovac Križevački, most na cesti Žabno-Bjelovar	PR	2

Slike 22 i 23 Markovac Križevački, most na cesti Sv.Ivan Žabno-Bjelovar

3.0 Elementi povijesne opreme prostora, tehničke građevine niskogradnje s uređajima

3.0	<i>Memorijalna područja i obilježja</i>	Status zaštite	Prijedlog kategorije
3.0.1	Cirkvena, mjesno groblje	E/ZPP	3
3.0.2	Sveti Ivan Žabno, mjesno groblje	E/ZPP	3
3.0.3	Sveti Ivan Žabno, mjesno groblje	E/ZPP	3
3.0.4	Sveti Petar Čvrstec, mjesno groblje	E/ZPP	3
3.0.5	Trema, mjesno groblje	E/ZPP	3

4.0 Područje, mjesto, spomenik ili obilježje vezano uz povijesne događaje i osobe

Ne postoje na području općine.

5.0 Arheološka nalazišta i lokaliteti

5.0	Arheološki lokaliteti i područja	Status zaštite	Prijedlog kategorije
5.0.1	Brezovljani, neolitičko naselje	PR	1
5.0.2	Brezovljani, lokalitet, prapovijest	E/ZPP	-
5.0.3	Brdo Cirkvensko, kapela sv. Duha, srednji vijek	E/ZPP	-
5.0.4	Cepidlak, lokalitet kapele sv. Jurja	E/ZPP	-
5.0.5	Cirkvena, kaštel, srednji vijek	E/ZPP	-
5.0.6	Cirkvena, župna crkva sv. Marije, srednji vijek	E/ZPP	-
5.0.7	Markovac Križevački, lokalitet kapele sv. Nikole	E/ZPP	-
5.0.8	Sveti Ivan Žabno, kaštel, srednji vijek	E/ZPP	-
5.0.9	Sveti Ivan Žabno, lokalitet željpostaja, antika	E/ZPP	-
5.0.10	Sveti Ivan Žabno, župna crkva, sv. Ivana,	E/ZPP	-
5.0.11	Sveti Petar Čvrstec, lokalitet sv. Marija, Damjani,	E/ZPP	-
5.0.12	Sveti Petar Čvrstec, kaštel, srednji vijek	E/ZPP	-
5.0.13	Sveti Petar Čvrstec, lokalitet Zvonarnica,	E/ZPP	-
5.0.14	Trema, kaštel, srednji vijek	E/ZPP	-
5.0.15	Trema, lokalitet Farma	E/ZPP	-
5.0.16	Trema-Budilovo, Višnjica grad, srednji vijek	E/ZPP	-
5.0.17	Trema lokalitet kapele sv. Roka	E/ZPP	-
5.0.18	Trema lokalitet Stara crkva (sv. Fabijan)	E/ZPP	-

6.0 Krajolik ili njegov dio - svjedok o čovjekovoj prisutnosti u prostoru

6.0.	Posebno vrijedne zone krajobraza (kulturnog krajolika)	Status zaštite	Prijedlog kategorije
6.0.1	Krajolik oko naselja Sveti Petar Čvrstec	E/ZPP	3
6.0.2	Krajolik oko kapele sv. Julijane, Trema	E/ZPP	3
6.0.3	Dolina potoka Čvrstec	E/ZPP	3
6.0.4	Dolina potoka Trema	E/ZPP	3

Slika 24 Krajolik oko Sv. Petra Čvrsteca i Raščana, harmonični odnosi u prostoru

7.0 Povijesna toponimija

7.0.	Povijesni toponimi	Status zaštite	Prijedlog kategorije
7.0.1	Gradišće, dio naselja Cirkvena		
7.0.2	Gradišće, toponim u Sv. Petru Čvrstecu		

3.4.2.2 Zbirna tablica nepokretnih kulturnih dobara i kulturno povijesnih vrijednosti Oćine Sveti Ivan Žabno

KULTURNA DOBARA I KULTURNO POVIJESNE VRIJEDNOSTI			
VRSTA KULTURNOG DOBRA	UPISANO U REGISTAR KULTURNIH DOBARA	PREVENTIVNA Z. ILI U POSTUPKU ZAŠTITE	EVIDENTIRANO-LOKALNI ZNAČAJ /ZPP/ ²⁶
POVIJESNA NASELJA			
GRADSKO SEOSKA		1	
SEOSKA		2	4
UKUPNO		3	4
CRKVE I KAPELE	2	2	11
POKL., RASPELA		3	3
STAMBENE GR.		3	3
GOSPODAR. GR.		2	2
JAVNE GR.		1	1
ETNOLOŠKE GRAĐ.	1	1	3
KOMUNALNE GRAĐ.		1	1
UKUPNO	3	13	24
MEMORIJALNA POD. I OBILJEŽJA			5
ARHEOLOŠKI LOKALITETI I ZONE		1	17
KULTURNI KRAJOLIK			2
SVEUKUPNO	3	17	52

Tablica 26 Zbirni pregled kulturnih dobara na području općine po načinu zaštite
²⁶ ZPP- zaštita prostornim planom

3.4.2.3 Mjere zaštite kulturno- povijesnih i krajobraznih vrijednosti

Valorizacija pojedinačnih spomenika dana je u Studiji, te se ovdje neće ponavljati, a u PPUO-u se preciziraju mjere zaštite kulturno- povijesnih vrijednosti, ovisno o stupnju zaštite.

Mjere zaštite čini obveza pridržavanja sljedećeg:

- propisana je zabrana svake gradnje izuzev prezentacije arheoloških nalaza, parternog uređenja i propusta za važnije infrastrukturne vodove unutar arheoloških zona i lokaliteta za koje postoje utvrđene, a za zahvate unutar područja potrebno je osigurati kontrolu izvođenja radova od strane arheologa, sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara,
- propisana je potreba arheoloških istraživanja na područjima koja još nisu istražena i/ili nemaju utvrđene granice zone (ukupno 6 definiranih područja i lokaliteti novih slučajnih nalaza),
- u svrhu zaštite arheološke zone Brezovljani za koju je utvrđen nacionalni značaj, propisano je ukidanje građevinskog područja na dijelu Brezovljana, kod spoja prema Predavcu, uz ŽC 2229,
- propisana je obveza uključivanja arheologa u situacijama slučajnih novih nalaza na područjima koja nisu evidentirana kao arheološki lokaliteti,
- radi sprečavanja daljnjeg narušavanja povijesnih urbanih vrijednosti središnjeg naselja Općine, propisana je obveza izrade Urbanističkog plana uređenja središta naselja Sveti Ivan Žabno, za izradu kojeg je definirana obveza prethodne izrade konzervatorske studije sa smjernicama za zaštitu arheoloških, graditeljskih i pejzažnih vrijednosti naselja,
- u svrhu očuvanja povijesne jezgre Cirkvene, obzirom da je u ovom naselju sačuvan značajan opseg vrijedne povijesne graditeljske i etnološke baštine, kao i tradicionalna organizacija naselja, preporuča se izrada Urbanističkog plana uređenja središta naselja Cirkvena, kojem također treba prethoditi izrada konzervatorske studije sa smjernicama za zaštitu arheoloških, graditeljskih i pejzažnih vrijednosti naselja

Slika 25 Izvod s karte 1. katastarske izmjere 1866.god. k.o. Cirkvena na kojoj se vide tradicijske zelene površine u središtu naselja

- predložen je upis povijesnih naselja Sv. Ivan Žabno i Cirkvena u registar kulturnih dobara lokalne razine, prema zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara
- definirane su zone zabrane gradnje radi očuvanja vizura na registrirane i evidentirane spomenike kulture (zone ekspozicije) – zone su podijeljene u slijedeće kategorije:
 - područja seoskih ledina – tradicijskih pašnjaka u središtima naselja i uz sakralne građevine (područje oko kapele sv. Vida u Žabnom, oko kapele M.B. Fatimske u Brezovljanima, oko kapele sv. Jurja u Cepidlaku, tradicijski pašnjak u Cirkveni – mjesna rudina, područje oko kapele sv. Florijana u Kendelovcu, oko kapele sv. Antuna Padovanskog u Novom Glogu, oko kapele sv. Ilije u Ladincu,
 - širi prostori koji prelaze granice naselja - oko zaštićenih spomenika kulture – župne crkve u Sv. Petru Čvrstec i kapele sv. Julijane u Pintićima u Tremi,
- propisana je obveza uključivanja službe zaštite kulturnih dobara u postupak izdavanja lokacijskih dozvola, građevnih dozvola i nadzora nad zahvatima na svim registriranim spomenicima kulturne baštine,
- propisana je obveza izgradnje zamjenske građevine na lokaciji srušene uglovnice u centru Žabna, uz poštivanje građevnih linija navedene srušene građevine, te se predlaže uključivanje službe zaštite kulturnih dobara u postupak izdavanja lokacijske i građevne dozvole na navedenoj lokaciji,
- predloženo je uključivanje službe zaštite kulturnih dobara u postupak izdavanja lokacijskih i građevnih dozvola u svrhu građevnih intervencija unutar područja definiranih kao povijesne jezgre, odnosno područja koje se tretira 2. zonom zaštite,
- propisana je obveza održavanja i obnavljanja povijesnih građevina unutar područja povijesnih jezgri (sakralnih, javne namjene, stambenih i gospodarsko – industrijskih, komunalnih i građevina niskogradnje) unutar 2. zone zaštite u elementima izvornog oblikovanja,
- kod izgradnje novih građevina unutra područja povijesnih jezgri (2. zona zaštite) i u područjima kontaktne zone povijesne jezgre (3. zona zaštite) propisana je obveza pridržavanja tipologije tradicijske izgradnje stambenih i poljoprivredno-gospodarskih građevina, a što se odnosi na oblik tlocrta, dimenzije volumena, visinu vijenca i građevne materijale, s naglaskom da se visinom i volumenom građevina ne zakloni vizura na crkve, odnosno kapele.
- propisana je obveza održavanja i obnavljanja evidentiranih etnoloških građevina, bez obzira na lokaciju,
- propisana je zaštita dijelova krajobraza od gradnje – širi prostor doline potoka Čvrstec, širi prostor doline potoka Trema i šire područje oko zaselka Pintići,
- preporučena je obnova pejzažnih urbanističkih akcenata:
 - drvoreda jablanova u ulici kod željezničke postaje u Sv. Ivanu Žabnom
 - održavanje stabala lipa u središtu Kendelovca,
 - održavanje platana u središtu Ladinca

Obzirom na alergena svojstva jablanova moguće je zasaditi drugu vrstu koja nije alergen.

Osim navedenog, a izvan Studije definira se obveza čuvanja krajobrazne vrijednosti - strukture ruralnog krajolika koju čine zaselci građeni duž briježnih hrbata, kontaktne zone obradivih površina na briježnim padinama i plavne livade u dolinama kroz koje teku potoci, čuva se odredbama plana kao specifični način korištenja ruralnog prostora.

Stoga se definiraju načini korištenja prostora i to:

- usmjeravanje gradnje novih stambenih građevina i građevinskih sklopova poljoprivrednih gospodarstava biljne proizvodnje, kao i građevinskih sklopova poljoprivrednih gospodarstava za uzgoj životinja do 50 uvjetnih grla - unutar granica izgrađenih dijelova građevinskog područja, s mogućnošću proširenja građevinskih područja principom kuća po kuća,
- usmjeravanjem gradnje građevinskih sklopova poljoprivrednih gospodarstava za uzgoj životinja iznad 50 uvjetnih grla u kontaktne prostore zaselaka i unutar zaselaka u kojima više nema stambenih domaćinstava ili je njihov broj sveden na jednu do dvije obitelji,
- zabranom širenja građevinskog područja, odnosno zabranom gradnje građevina izvan utvrđenih granica izgrađenih dijelova naselja, unutar područja ekspozicije registriranih kulturnih spomenika župne crkve svetog Petra u Svetom Petru Čvrstec i kapele sv. Julijane u zaselku Pintići u naselju Trema,
- zabranom gradnje izdvojenih poljoprivrednih gospodarstava i spremišta poljoprivrednih proizvoda na poljoprivrednom tlu šireg prostora potočnih dolina potoka Čvrstec i Tremovačkog potoka,
- zabranom svake gradnje na području plavnih livada vodotoka Balatin, Čvrstec, Tremovački potok i Žavnica, izuzev rekonstrukcije postojećih građevina unutar izgrađenih dijelova naselja, u postojećim

gabaritima, odnosno na način koji se može smatrati opsegom neophodnom za poboljšanje uvjeta života i rada.

U cilju očuvanja tradicijskog poljoprivrednog gospodarenja - uređenje voćnjaka i vinograda, a posebno izgradnju klijeti treba usmjeravati unutar stambenih zona naselja i to posebno onih za koje je to karakteristično - Brdo Cirkvensko, Ladinec i Novi Glog, te svih naselja ruralnog krajolika.

U cilju očuvanja elemenata tradicijskog oblikovanja ruralnog prostora, na raskrižjima poljskih putova i u naseljima, potrebno je obnavljati i održavati tradicijska sakralna obilježja (kapelice, poklonce i raspela) zajedno s pratećim hortikulturnim elementima - ograđenim cvjetnjakom, te jednim ili skupinom visokih stabala. Kao dio tradicije, mogu se, na raskrižjima značajnijih prometnica i poljskih putova postavljati i nova kulturno – vjerska obilježja – kapelice, poklonci i raspela.

U cilju očuvanja zona urbanog i tradicijskog zelenila i parkovno uređenih prostora u drugim funkcionalnim zonama naselja, infrastrukturne mreže treba voditi unutar koridora ulica, staza i uz rubove čestica tradicijskog zelenila, parkova i hortikulturno uređenih površina. Na površinama urbanog i tradicijskog zelenila i parkovno uređenih prostora nikako se ne mogu locirati infrastrukturne građevine kao što su trafostanice, telefonske centrale i plinske redukcijske stanice, reklamni panoi, kontejneri za skupljanje komunalnog otpada i slično.

U glavnim projektima novih ili za rekonstrukciju postojećih prometnica, koje prolaze ili tangiraju parkove ili površine tradicijskog zelenila kao i za sve prostore uz sakralna obilježja (parkove ili trgove crkvi, kapela, poklonaca i raspela), potrebno je prikazati rješenje odnosa prometne signalizacije prema navedenim sakralnim obilježja, a treba ga izvesti na način da se prometnim znakovima ne zaklanjaju vizure na njih.

3.4.3 Zaštita prirodnih vrijednosti na području općine

Zaštićene prirodne baštine na području općine nema, niti se planira registracija dijelova prostora kao zaštićenog. Odredbama plana štite se prirodna obilježja prostora.

U cilju očuvanja ugroženih ekosustava, zabranjuju se bilo kakvi građevinski zahvati, uključujući postavu ograda s fiksnim temeljima i izgradnju prometne i komunalne infrastrukture:

- na području plavnih livada vodotoka Balatin, Čvrstec, Tremovački potok i Žavnica, označeno na kartografskom prikazu br. 3 „Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora“ i
- na području inundacijskih pojasa ostalih vodotoka u Općini, a ukoliko inundacijski pojas nije određen, unutar pojasa 20,0 m od nožice nasipa reguliranog kanala ili 30,0 m od osi nereguliranog potoka, a
- samo izuzetno, u naseljima udaljenost postojećih građevina, koje se adaptiraju ili rekonstruiraju od potoka može biti i manja, ali ne manja od 10,0 m od nožice nasipa.

U cilju očuvanja ugroženih životinjskih vrsta i lovne divljači na prostorima poljoprivrednog tla unutar ruralnog krajolika potrebno je čuvati mozaičnu strukturu poljoprivrednog zemljišta.

U cilju očuvanja vodenih ekosustava potoka i potočnih dolina, potrebno je:

- vodotoke (potoke i kanale), a posebno u zonama plavnih livada, što je moguće više uređivati na način koji omogućava meandriranje i razvoj vlažnih staništa u kontaktnom prostoru vodotoka,
- unutar naselja ne dozvoljava se zacjevljivanje vodotoka u svrhu njihova pretvaranja u kanalizacijske sustave,
- izvan naselja potrebno je ograničiti daljnje melioracije, a
- sve hidrotehničke zahvate potrebno je izvoditi bez da se ugrožavaju vodeni ekosustavi i prirodne vrijednosti vodotoka.

3.5 RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

3.5.1 Prometni infrastrukturni sustav (ceste, željeznice, zračne, morske i riječne luke, javne telekomunikacije, produktovodi)

Izvan infrastrukturnog sustava od značaja za državu i županiju obrađenog u poglavlju «Infrastruktura međunarodnog, državnog i županijskog značaja» na razini jedinice lokalne samouprave razvoj mreža infrastrukture treba prilagoditi potrebama naselja i gospodarskih zona i to na što je moguće više racionalan način. Sve linijske vodove poželjno je voditi istim prostornim koridorima kako bi se izbjeglo nepotrebno presijecanje zemljišta ili zračnog prostora linijskim tehničkim strukturama.

Prometni cestovni sustav treba razvijati na način da bude nositelj gospodarskih veza među naseljima, općinama i županijama.

Trasiranje novih cestovnih prometnica trebalo bi uzeti u obzir tradicionalne veze među naseljima i postojeće poljske putove, odnosno pristupe do obradivih površina.

Prioritet lokalnog značaja je asfaltiranje glavnih prometnih veza među naseljima Općine.

Unutar građevinskih područja naselja, sve javne cestovne prometne površine, uz koje postoje ili se planiraju urediti građevne čestice, s izravnim prilazom na prometnu površinu, uređuju se kao ulice.

Ulice se trebaju projektirati, graditi i uređivati na način da se unutar njihovih koridora omogući vođenje komunalne i telekomunikacijske infrastrukture, te moraju biti vezane na sustav javnih prometnica. Ulice u naselju s funkcijom državne, županijske ili lokalne ceste smatraju se tom vrstom ceste (javna cesta).

Područja predviđena za širenje naselja (neizgrađeni dijelovi građevnog područja) trebaju se uređivati na način da građevne čestice nemaju direktan izlaz na državnu, odnosno županijsku cestu, koja prolazi kroz naselje, već je izlaz potrebno formirati preko sabirne ulice. Izuzetno se dozvoljava pojedinačni direktni priključak čestice na državnu, odnosno županijsku cestu, prema posebnim uvjetima priključenja koje izdaje nadležna uprava za ceste.

Međumjesne ulice mogu se koristiti za javni prijevoz, u svrhu čega je na odgovarajućim mjestima unutar naselja potrebno predvidjeti proširenja za stajališta s nadstrešnicama za putnike, ali se onma ne smiju locirati na površinama tradicijskih parkova, te kraj crkvi, kapela, poklonaca i raspela, od kojih stajališta i nadstrešnice trebaju biti udaljeni najmanje 50,0 m.

U cilju održavanja postojećih željezničkih, infrastrukturnih građevina, kao osnova za razvoj gospodarstva, potrebno je željeznički prugu II 205 Križevci (MG1), Bjelovar – Kloštar Podravski (I 100) preimenovati u prugu I. reda.

Predviđa se izgradnja željezničke pruge Sveti Ivan Žabno – Gradec sa pripadajućim uređajima i građevinama, za što se osigurava koridor od 50,0 m (25,0 m obostrano od planirane osi pruge), prema kartografskom prikazu br 1. «Korištenje i namjena površina».

Cestovni prelazi planirane željezničke pruge Sveti Ivan Žabno – Gradec predviđaju se:

- kao cestovni nadvožnjak na spoju D 28 i željezničke pruge,
- kao cestovni podvožnjak na spoju nekategoriziranih cesta i željezničke pruge u Predavcu Križevačkom.

Mreža poštanskog prometa za područje Općine je uspostavljena s jedinicama poštanske mreže u Svetom Ivanu Žabno i Cirkveni i u tom smislu ju je potrebno održavati.

Zračni nii riječni promet se ne planira.

Telekomunikacijski sustav fiksne telefonije na području općine je uspostavljen, a bazira se na UPS centralama (udaljenim pretplatnički stupnjevi) u Svetom Ivanu Žabno, Cirkveni, Ladincu, Svetom Petru Čvrstec i Tremi-Grubiševo, sustavom podzemnih svjetlovodnih kabela povezanim prema TC/PC centrali u Križevcima, te sustavu pristupnih mreža u istim naseljima, koje podzemnim kabelima i nadzemnim samonosivim kabelima pokrivaju sva naselja u općini.

Mobilni telekomunikacijski sustav je u fazi uspostave - izgradnjom baznih postaja, pri čemu se uz postojeću baznu postaju u Svetom Ivanu Žabno predviđaju izgradnja novih u Markovcu Križevačkom i Svetom Petru Čvrstec.

Sve mjesne i međumjesne kableske telekomunikacijske veze u pravilu treba polagati unutar koridora prometnica, a proširenje, rekonstrukciju i modernizaciju mreža, vršiti polaganjem novih ili zamjenom postojećih kabela unutar istih koridora.

Radi racionalnijeg korištenja prostora, pozicioniranje telekomunikacijske kableske mreže treba predvidjeti jednostrano uz državne, županijske i lokalne ceste, a u naseljima jednostrano ili obostrano u ulici.

Telefonske centrale trebaju se graditi na vlastitim građevnim česticama.

Antenski uređaji i bazne postaje telekomunikacijskih i radijskih sustava ne mogu se postavljati unutar naselja, ukoliko ih nije moguće locirati na višim građevinama, izuzev sakralnih građevina.

Tornjeve s antenskim uređajima i baznim postajama treba na poljoprivrednom tlu i unutar izdvojenih područja gospodarskih djelatnosti, najmanje 200,0 m udaljeno od groblja.

Radi zaštite vizura na građevine od kulturno-povijesnog značaja, za postavu tornjeva na koje se predviđaju postaviti antenski uređaji i bazne postaje radijskih i telekomunikacijskih sustava, kao i za postavu samih uređaja na građevine, potrebno je u postupku izdavanja uvjeta za gradnju zatražiti suglasnost nadležne uprave za zaštitu kulturne baštine.

3.5.2 Energetski sustav

Lokalni interes u odnosu na razvoj mreža i korištenje energetskog sustava je u osiguranju kvalitetne usluge opskrbe električnom energijom za sva domaćinstva na području Općine, a posebno u gospodarskim zonama. Predviđa se zamjena trafostanice Novi Glog suvremenom, te rekonstrukcija mreže na način da se zračni dalekovod zamijeni podzemnim.

Daljnje širenje 10 (20) kV mreže potrebno je razvijati sukladno širenju potreba, principijelno na način da jedna transformatorska stanica unutar naselja pokriva područje radijusa 350 m.

Transformatorske stanice, osim ako nisu u sastavu građevina gospodarske ili društvene namjene, trebaju se graditi na vlastitim građevnim česticama.

U slučaju potrebne rekonstrukcije ili dogradnje sustava, dugoročno je potrebno na druge lokacije izmjestiti trafostanice izgrađene uz poklonce i raspela, kao i izgrađene u neposrednom kontaktnom prostoru evidentiranih građevinskih cjelina tradicijske arhitekture od ambijentalnog značaja.

Radi racionalnijeg korištenja prostora, zračnu niskonaponsku mrežu unutar naselja potrebno je voditi jednostrano unutar koridora ulica.

Obostrano je, unutar uličnih koridora u naseljima, voditi niskonaponsku mrežu ukoliko se ona predviđa kao podzemna, kabelaška kanalizacija.

Isti koridor za potrebe niskonaponske mreže opskrbe električnom energijom, potrebno je koristiti i za javnu rasvjetu, bilo da se vodi vlastitim n kablom ili u sklopu kablenskog razvoda n mreže opskrbe el. energijom.

Sustav prijenosa i distribucije zemnog plina na području općine bazira se na postojećim i planiranim građevinama regionalne i lokalne razine:

- postojećem regionalnom plinovodu Bjelovar – Križevci DN 150,
- postojećem priključku od navedenog regionalnog plinovoda Bjelovar – Križevci prema mjerno redukcijskoj stanici Žabno,
- postojećoj MRS (mjerno redukcijskoj stanici) Žabno lociranoj u središtu naselja Sveti Ivan Žabno,
- postojećoj MČS (među čistačkoj stanici) Markovac Križevački,
- planiranom regionalnom plinovodu Bjelovar – Sveti Ivan Žabno DN 300/50,
- planiranom PČ (plinskom čvoru) Žabno i
- planiranim lokalnim plinovodima za opskrbu naselja sjevernog dijela područja općine.

Koridor regionalnog plioopskrbnog cjevovoda je 60,0 m, odnosno obostrano 30,0 m od osi, a unutar njega nije dozvoljena gradnja građevina.

Širenje niskotlačne mreže opskrbe plinom očekuje se na prostore ovim PPUO-om planiranim za širenje naselja i na izdvojena područja za gospodarske i društvene djelatnosti, a sukladno tome i potreba za postavom redukcijskih stanica niskotlačne mreže.

Mrežu opskrbe plinom, unutar naselja potrebno je voditi jednostrano unutar koridora ulica.

Gospodarske proizvodne i poslovne zone unutar i izvan naselja mogu se umjesto izvedbom niskotlačne mreže opskrbiti plinom na način da se u koridoru ulice predvidi srednjetačna mreža, a da se tlak za pojedinačne korisnike reducira izvedbom vlastitih redukcijskih stanica na pojedinačnim građevnim česticama.

Redukcijske plinske stanice potrebno je pozicionirati na mjestima koja ne narušavaju matricu naselja, ne smetaju prometu, a posebno izvan zona urbanog i tradicijskog zelenila.

3.5.3 Vodnogospodarski sustav (vodoopskrba, odvodnja, uređenje vodotoka i voda, melioracijska odvodnja)

Planira se izgradnja vodoopskrbnog sustava koji će osigurati potpunu opskrbljenost svih naselja mrežama vodoopskrbe, a time i osiguranje opskrbe domaćinstava vodom iz mreže vodoopskrbe.

Izgradnja sustava vodoopskrbe predviđa se na području svih naselja i izdvojenim područjima za gospodarske djelatnosti.

Vodoopskrbni sustav na području Općine Sveti Ivan Žabno čine:

- planirane vodospreme u Svetom Ivanu Žabno na lokaciji Habijanci i u Tremi na lokaciji Osuđevo,
- magistralni vod vodoopskrbe za područje urbaniziranog krajolika spojem na magistralni vod vodoopskrbe u Križevačkoj Poljani – Brezovljani gdje se predviđa crpna stanica – Sveti Ivan Žabno (vodotoranj Habijanci) – u ili uz koridor prometnice D28 prema naseljima Novi Glog – Kuštani – Kenđelovec – Markovac Križevački,
- magistralni vod vodoopskrbe za područje ruralnog krajolika od Bukovja preko Đurđica – prema Tremi (vodotoranj Trema) – Sveti Petar Čvrstec – Raščani – Ruševac, te
- lokalne mreže opskrbe vodom za sva naselja nadovezuju se na magistralne vodovode .

Magistralne mreže i lokalne mreže mogu se izvoditi u fazama.

Vodoopskrba izdvojenih područja društvenih djelatnosti, kao i izdvojenih poljoprivrednih gospodarstava koja se mogu graditi na poljoprivrednom tlu može se riješiti izvedbom vlastitih bunara, prema posebnim propisima i uvjetima „Hrvatskih voda“.

Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda planira se izvesti kao jedinstveni sustav mješovitog tipa za naselja Sveti Ivan Žabno, Predavec Križevačka, Škrinjare te eventualno Brezovljane s centralnim uređajem za pročišćavanje otpadnih voda u Svetom Ivanu Žabno i ispuštom u recipijent – vodotok Žavnica. Izgradnja sustava odvodnje planira se fazno, a na područjima na kojima će sustav biti u funkciji obavezno je priključenje korisnika na mrežu odvodnje.

Alternativno, na području općine mogu se izgrađivati manji sustavi odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda za pojedinačna naselja i dijelove naselja, uz suglasnost „Hrvatskih voda“, a koje se može planirati prema posebnim propisima i uz prethodne uvjete koji osiguravaju zaštitu voda i drugih dijelova okoliša.

Otpadne, sanitarno - fekalne i tehnološke vode, nije dozvoljeno ispuštati u recipijent bez prethodnog pročišćavanja uređajem za pročišćavanje otpadnih voda, do razine potrebne za ispuštanje u recipijent II. kategorije. Gospodarske građevine u naseljima i unutar izdvojenih područja za gospodarske i društvene djelatnosti, a posebno građevine za intenzivni uzgoj životinja, trebaju otpadne voda prije ispuštanja u sustav odvodnje, prethodno pročititi do stupnja kvalitete vode u mreži odvodnje, određeno prema posebnom propisu i uvjetima održavatelja sustava. Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda u izdvojenim poljoprivredno-gospodarskim zonama za uzgoj životinja potrebno je koncipirati na način da se predvidi izvedba vlastitog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za zonu, a alternativno je moguće zonu priključiti na sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda naselja, samo ukoliko je centralni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda naselja dimenzioniran za prihvrat utvrđene količine otpadnih voda iz poljoprivredno-gospodarske zone.

Odvodnju fekalnih voda naselja urbaniziranog krajolika, u prijelaznom razdoblju, do izgradnje sustava za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda, kao i odvodnju na području ruralnog krajolika Općine, treba rješavati izvedbom tehnički kvalitetnih trodjelnih septičkih taložnica, kojima će se sanitarno – fekalne vode iz domaćinstava pročišćavati metodom autopurifikacije.

Odvodnju tehnoloških voda u gospodarskim zonama, kao i na pojedinačnim građevnim česticama, potrebno je riješiti skupljanjem u vodonepropusne septičke jame, koje se trebaju redovito održavati prema posebnim propisima.

Ispuštanje otpadnih voda direktno, niti preko septičkih taložnica u vodotoke nije dozvoljeno.

Oborinske vode unutar naselja i izdvojenih područja za obavljanje gospodarskih ili društvenih djelatnosti, potrebno je rješavati skupljanjem u sustav otvorenih ili zatvorenih kanala za odvodnju oborinskih voda, kojeg je ovisno o stupnju zagađenosti voda, moguće priključiti na mješoviti sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, radi pročišćavanja voda do potrebne razine, prije njihova ispuštanja u recipijent.

Oborinske vode s građevinskih čestica formiranim na kultiviranim predjelima Općine, ukoliko nemaju primjesa koje bi utjecale na zagađenje podzemnih voda i tla (ulja, masti, dušični i ugljični spojevi i slično), mogu se ispuštati na tlo unutar građevne čestice.

Oborinske vode s prometnih površina parkirališta, servisa vozila i poljoprivrednih strojeva potrebno je spojiti na sustav odvodnje oborinskih voda, uz obaveznu prethodnu separaciju pijeska, ulja i masti, prema uvjetima održavatelja sustava.

Sustav obrane od voda na području Općine Sveti Ivan Žabno uspostavljen je izgradnjom kanalske mreže na poljoprivrednim površinama i regulacijom dijela vodotoka radi zaštite od briježnih bujica, pri čemu se kao moguća planirana građevina još predviđa izvesti akumulacija za obranu od poplava Novi Glog.

Daljnji razvoj sustava odnosi se na održavanje navedeni sustava, uz pridržavanje mjera zaštite voda i vodenih ekosustava, pri čemu je obavezna izrada procjene utjecaja na okoliš za akumulaciju Novi Glog, zahvate na nereguliranim potocima.

3.5.4 Komunalni servisi - groblja

Čestice groblja, bez obzira da li se nalaze unutar građevinskih područja naselja ili izvan njih smatraju se funkcionalnom zonom u građevinskih područja naselja.

Na površinama oko groblja cca 50,0 m udaljeno od groblja u naselju i 100,0 m izvan naselja nije dozvoljeno vršiti zahvate u prostoru, osim uređenja parkirališta za potrebe groblja.

Ograđeni otvoreni prostori i građevine za držanje životinja ekstenzivnim načinom trebaju od groblja u Pintićima biti udaljeni najmanje 500,0 m, a od ostalih groblja najmanje 100,0 m.

Najmanja dozvoljena udaljenost građevina za intenzivni uzgoj životinja od groblja i područja za proširenje groblja utvrđuje se ovisno o kapacitetu građevine, a za groblje u Pintićima u Tremi, nemogućnost gradnje građevina posebno je utvrđena obuhvatom zone ekspozicije zaštićenog sakralnog obilježja – kapele sv. Julijane, prema kartografskom prikazu br. 3 „Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora“.

3.6 POSTUPANJE S OTPADOM

Uspostava cjelovitog unaprijeđenog sustava gospodarenja otpadom koji bi obuhvaćao prostor svih gradova i općina na području Županije je Prostornim planom Županije definiran kao sustav od županijskog značaja. Na području Općine Sveti Ivan Žabno dijelom je uspostavljen sustav gospodarenja otpadom u smislu skupljanja i odvoza komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada na odgovarajuću komunalnu deponiju izvan područja Općine.

Na području Općine određuje se lokacija za izgradnju sanitarne deponije komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada, kao i pratećih građevina za skupljanje, skladištenje i obrađivanje navedenog otpada na lokaciji topografskog naziva Gunjak, na k.č. 121 k.o. Raščani. Izgradnja i korištenje građevina deponije provodi se temeljem posebnih propisa koji definiraju mjere zaštite od mogućih štetnih utjecaja na okoliš ili ljudsko zdravlje.

Korisni dio komunalnog otpada treba sakupljati u posebne kontejnere postavljene na javnim površinama (stari papir, staklo), na način da se osigura nesmetani kolni i pješački promet. Kontejneri se ne mogu postavljati na površine urbanog ili tradicijskog zelenila.

Za komunalni otpad biljnog podrijetla, moguće je urediti zajedničko kompostišće unutar poljoprivredno-gospodarskih zona, ili na građevnim česticama izdvojenih poljoprivrednih gospodarstava, prema uvjetima posebnih propisa. Komunalni otpad biljnog podrijetla, moguće je individualno kompostirati na dvorištima u stambenim zonama naselja, na način da kompostišće bude smješteno u zoni gradnje pomoćnih građevina s izvorom zagađenja i najmanje 20,0 m udaljeno od pojasa stambene izgradnje.

Ako se otpad biljnog podrijetla kompostira u svrhu gospodarskih djelatnosti proizvodnje organskog gnojiva i zemlje, moguće ga je kompostirati na u tu svrhu formiranim građevnim česticama nepoljoprivrednih djelatnosti, formiranim za tu namjenu.

Opasni otpad koji je moguće koristiti kao sekundarnu sirovinu, može se skupljati u za tu svrhu dizajniranim spremnicima, postavljenim uz društvene domove ili trgovine dnevne opskrbe (stare baterije i sl.).

Opasni otpad industrijskog podrijetla potrebno je skupljati prema posebnim propisima.

Opasni otpad od ostataka životinjskih lešina (životinjske kože, perje i slično) potrebno je zbrinjavati prema zakonskim propisima, a privremeno skupljanje moguće je urediti unutar izdvojenih poljoprivredno – gospodarskih zona za uzgoj životinja. Za privremeno ubacivanje životinjskih ostataka, temeljem posebnih propisa usvojenih na osnovu Zakona o veterinarstvu (NN br. 70/97 i 105/01), određena je jama – grobnica sjeverno od naselja Sveti Ivan Žabno, na lokaciji označenoj u kartografskom prikazu br. 1. «Korištenje i namjena površina».

Korištenje navedene jame – grobnice, moguće je do uspostave cjelovitog sustava zbrinjavanja opasnog otpada životinjskog podrijetla, prema Zakonu o otpadu, a koji će obuhvatiti i područje Općine Sveti Ivan Žabno.

Za korisni dio otpada životinjskog podrijetla, moguće je u sklopu poljoprivredno – gospodarske zone – farmi u Tremi izgraditi građevine za preradu životinjskog otpada, prema posebnim propisima.

Za svaku građevnu česticu potrebno je u glavnom projektu odrediti lokaciju privremenog odlaganja i način skupljanja komunalnog otpada, a za gospodarske i građevine društvenih djelatnosti i tehnološkog otpada (opasnog i inertnog), ako se takav na čestici stvara.

3.7 SPREČAVANJE NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

Sprečavanje negativnog utjecaja na okoliš potrebno je provoditi u odnosu na:

- stambenu kvalitetu naselja i
- prirodni i prirodni bliski okoliš i kultivirani pejzaž.

Sprečavanje negativna utjecaja na okoliš temelji se na nacionalnim dokumentima za zaštitu okoliša i to Nacionalnoj strategiji zaštite okoliša i Nacionalnom planu djelovanja za okoliš, koji se primjenjuju i na lokalnoj razini.²⁷

3.7.1 Tlo

Tlo je važan gospodarski resurs. Pritisci kojima je izloženo kreću se od širenja urbanih prostora, pretvaranjem u tehničke površine eksploatacije mineralnih sirovina s gotovo nikakvom vjerojatnošću rekultivacije u poljoprivrednom smislu, te utjecajima s posljedicom pada sadržaja humusa i smanjenja ukupne biogenosti tla.

U Hrvatskoj se tek počelo raditi na sustavnoj inventarizaciji tla, a to je jedan od načina kontrole stanja tla.

Najznačajniji problemi koji se pojavljuju u odnosu na tlo su erozija i učinci hidromelioracije, zakiseljavanje i učinci teških metala, posljedice primjene dušičnih gnojiva i herbicida, ispiranje dušika iz tla te pojava nitrata i nitrata u podzemnim vodama

Erozija tla najčešće je povezana s uništenjem biljnog pokriva u područjima djelovanja vode, bilo da se radi o koritima vodotoka ili o bujičnom slijevanju oborina.

Štetno djelovanje teških metala na tlo najčešće se događa uz značajnije prometnice i to ispiranjem kolničkih površina oborinama i njihovim izlivanjem na okolno tlo i u područjima teške metalurgije. U Županiji nema industrije koja bi na takav način značajno zagađivala tlo, ali se opasnim zonama u odnosu na trase prometnica mogu definirati zaštitna područja vodocrpilišta.

Središnji prostor Općine Sveti Ivan Žabno intenzivno se poljoprivredno obrađuje. Osim tretiranja usjeva dušičnim gnojivima, izvor zagađenja tla i voda uzrokovan je intenzivnim uzgojem stoke. Farme proizvode stajski gnoj koji se rabi kao gnojivo na lokalnim površinama i mulj. Stajski gnoj se u pravilu ne ispušta izravno u vodotoke, ali ispiranjem s poljoprivrednih površina dospijeva u podzemne vode.

Sve navedeno uzrokuje promjenu kiselosti i sastava tla, posebno u odnosu na dušikove i ugljikove spojeve (amonijak, metan, dušični oksid) te broj i vrstu mikroorganizama i kukaca. Izravna negativna posljedica primjene dušičnih gnojiva je pojava ispiranja dušika kišnicom, stvaranje nitrata i nitrata, te njihova prekomjerna zastupljenost u podzemnim vodama.

3.7.2 Vode

Zaštita voda od štetnih utjecaja sagledava se u odnosu na sve pojavne situacije kao zaštita izvorišta vode za piće, podzemnih voda, površinskih vodotoka, većih vodenih površina – ribnjaka i iskopa šljunka, te tretman otpadnih fekalnih i oborinskih voda.

Veće vodene površine, kao što su ribnjaci i iskopi šljunka trebaju imati riješen sustav pročišćavanja vode umjetnim i prirodnim načinima, a prvenstveno osiguranjem protoka vode kroz jezero i drugim metodama koje osiguravaju obnovu količine kisika i korisnog ozona. Posebnu sanitarnu kontrolu većih vodenih površina treba provoditi na lokacijama koje se koriste u rekreativne svrhe kao što su ljetna kupališta.

Razina podzemnih voda važna je za održavanje kvalitete obradivih površina i opstanak biotopa prirodnih područja. Istovremeno je to i element na koji se može utjecati tehničkim zahvatima, te ga treba optimizirati ovisno o željenom tipu krajolika.

²⁷ Nacionalna strategija zaštite okoliša i Nacionalni plan djelovanja za okoliš, NNRH br. 46/02

3.7.3 Zrak

Iako zrak u Koprivničko - križevačkoj županiji nije onečišćen, sve stroži nacionalni propisi obvezuju provođenje kontrole emisije čestica u zrak i u tom smislu utjecaj prometa, industrije, ložišta široke potrošnje, te emisiju stakleničkih plinova i pojavu prizemnog ozona.

Zaštitu zraka potrebno je provoditi temeljem posebnih propisa.

Ovisno o utvrđenoj kakvoći zraka na pojedinim područjima potrebno je:

- na području za koje je utvrđeno da je kakvoća zraka prve kategorije, što podrazumijeva uspostavu programa praćenja kakvoće zraka, djelovati preventivno u smislu očuvanja takvog stanja, kako se zbog građenja i razvitka područja ne bi prekoračile preporučene vrijednosti kakvoće zraka,
- na područjima za koje je utvrđeno da je kakvoća zraka druge kategorije, provoditi mjere smanjivanja onečišćenja zraka kako bi se postigle preporučene vrijednosti, te na području treće kategorije kratkoročne i dugoročne sanacijske mjere.

Utjecaj zaštitnih sredstava u poljoprivredi dodatni je problem koji štetno utječe na stambene četvrti u kontaktnoj zoni poljoprivrednih površina intenzivne obrade.

3.7.4 Utjecaj buke

Prevelika razina buke, kao posljedica prometa ili privrednih djelatnosti štetno djeluje kako na kvalitetu stanovanja u naseljima, tako i na životinjske populacije u staništima u blizini izvora buke.

Kontrola razine buke i njena utjecaja na zdravlje ljudi u Hrvatskoj je novo područje istraživanja.

Razina buke u stambenim područjima trebala bi iznositi do 55 dB danju i 45 dB noću.

Radno intenzivni prostori jače su zagađeni bukom, ali i razine dopuštene buke na otvorenom se kreću do 85 dB. Princip planiranja trebao bi pretpostaviti postepeno smanjenje buke u naselju lociranjem djelatnost na način da se razina buke smanjuje po 5 dB od radno intenzivnih prostora prema prostorima za stanovanje i rekreaciju.

Značajniji elementi u prostoru na području Općine Sveti Ivan Žabno, štetni u pogledu izvora buke, su magistralne prometnice i željeznička pruga Križevci – Bjelovar.

3.7.5 Upravljanje rizicima

Upravljanje rizicima za područje Općine prvenstveno se odnosi na uvjete kojima se sprečavaju teške posljedice industrijskih nesreća i požara, te izvanrednih prirodnih katastrofa kao što su poplave od bujica uzrokovanih oborinama.

Princip zoniranja naselja, između ostalog se primjenjuje i radi izdvajanja industrijskih pogona od stambenih područja, kako bi se potencijalne industrijske nesreće prostorno ograničile. Jednaku ulogu ima i ograničenje moguće izgrađenosti čestica, te mogućnost vatrogasnog pristupa.

U slučaju kada se kod građevina gospodarske namjene bučnih i/ili potencijalno opasnih djelatnosti utvrđuju prostorni elementi za novu izgradnju ili izmjenu postojećeg tehnološkog procesa u postojećim građevinama, a gdje se tijekom tehnološkog procesa upotrebljavaju ili razvijaju agresivni i štetni plinovi ili tekućine ili postoji opasnost od eksplozije, za navedene zahvate će biti potrebno dokazati primijenjene mjere zaštite okoliša i zaštite od industrijskih nesreća, u skladu s posebnim propisima.

Građevinama iz prethodnog stavka nije moguće povećavati kapacitet, volumen niti mijenjati tehnologiju, ukoliko se nalaze u neodgovarajućim zonama unutar naselja ili na područjima izvan naselja na kojima se takva djelatnost ne može vršiti prema uvjetima iz ovog PPUO-a.

Također je potrebno priomjenjivati posebne propise za zaštitu od nesreća, kao što su vatrogasni propisi.

PRILOZI

POPIS SLIKA

Slika 1	Sveti Ivan Žabno – središte naselja.....	1-14
Slika 2	Sveti Petar Čvrstec – središte naselja.....	1-15
Slika 3	Pojava „povlačnja“ naselja prema glavnoj prometnici Žabno-Bjelovar.....	1-15
Slika 4	Cirkvena – izrazito raširena struktura naselja.....	1-18
Slika 5	Sveti Petar Čvrstec - primjer raštrkanog naselja koje se formira nizanem zaselaka na briježnim hrptima i korištenja prostora između zaselaka – padine za obradivo tlo, a potočne doline za ispašu.....	1-19
Slika 6	Grafika utvrde u Cirkveni iz 1600.g. (Nac. biblioteka- Beč).....	1-30
Slika 7	Izvod s karte katastarske izmjere 1866.god. k.o. Sv. Ivan Žabno.....	1-31
Slika 8	Središte naselja Sveti Ivan Žabno, početkom 20. st.	1-32
Slika 9	Naselje Sveti Petra Čvrstec, pogled sa zapadne strane.....	2-12
Slika 10	Vinograd preko puta crkve u Brdu Cirkvenskom.....	3-7
Slika 11	Postojeći društveni dom s prostorom DVD-a u središtu Žabna.....	3-18
Slika 12	Sveti Ivan Žabno, crkva Sv. Ivana Krstitelja.....	3-21
Slika 13	Cirkvena, crkva Pohođenja Marijina.....	3-21
Slika 14	Sveti Petar Čvrstec – crkva sv. Petra.....	3-22
Slika 15	Trema – Pintići – crkva sv. Julijane.....	3-22
Slika 16	Cirkvena, poklonac iz 1702.god. renoviran 1912.....	3-23
Slika 17	Zgrada željezničke postaje u Sv. Ivanu Žabno.....	3-24
Slike 18 i 19	Hambar i kljet.....	3-24
Slike 20 i 21	Hambar i staja.....	3-25
Slike 22 i 23	Markovac Križevački, most na cesti Sv.Ivan Žabno-Bjelovar.....	3-25
Slika 24	Krajolik oko Sv.Petra Čvrsteca i Raščana, harmonični odnosi u prostoru.....	3-26
Slika 25	Izvod s karte 1. katastarske izmjere 1866.god. k.o. Cirkvena na kojoj se vide tradicijske zelene površine u središtu naselja.....	3-28

POPIS TABLICA

Tablica 1	Osnovni podaci o prostoru Općine.....	1-3
Tablica 2	Pregled kretanja stanovništva Općine od 1948 – 2001.....	1-4
Tablica 3	Popis stanovništva 2001.....	1-5
Tablica 4	Stanovništvo Općine prema spolu i starosti.....	1-5
Tablica 5	Stanovništvo Općine prema spolu i školskoj spremi.....	1-5
Tablica 6	Domaćinstva i poljoprivredna gospodarstva Općine prema veličini posjeda.....	1-6
Tablica 7	Struktura zaposlenih općine Sveti Ivan Žabno po sektorima djelatnosti, popis 2001.....	1-6
Tablica 8	Broj stanovnika Općine Sveti Ivan Žabno, prema nacionalnosti 1991.....	1-7
Tablica 9	Osnovna narodnosna struktura stanovništva 2001. godine.....	1-7
Tablica 10	Pregled rasprostiranja dijelova naselja prema katastarskim općinama.....	1-10
Tablica 11	Iskaz površina izgrađenih dijelova naselja (urbani i ruralni krajolik) i prikaz međudnosa ukupnog prostora naselja, stanovnika, stanova i izgrađenih struktura.....	1-11
Tablica 12	TABLICA 1. prema Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova, NNRH br. 106/98.....	1-12
Tablica 13	TABLICA 2. prema Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova, NNRH br. 106/98.....	1-13
Tablica 14	Pregled poljoprivrednih djelatnosti prema kućanstvima.....	1-20
Tablica 15	Pregled prometnih pravaca na području Općine.....	1-22
Tablica 16	Pregled podataka o Prostornom planu Županije.....	1-38
Tablica 17	Pregled podataka o Prostornom planu bivše općine Križevci.....	1-39
Tablica 18	Prognoza kretanja broja stanovnika za razdoblje 10 i 20 godina, po naseljima Općine, na osnovu prosječnih stopa (81 i 91)/2001. godine.....	2-7
Tablica 19	Pregled odnosa funkcionalnih zona unutar izgrađenih područja naselja.....	2-16
Tablica 20	TABLICA 3. prema Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova, NNRH br. 106/98.....	3-4
Tablica 21	Pregled klasifikacije naselja Općine u međudnosu s širim prostorom.....	3-5

Tablica 22	Koeficijenti utvrđivanja uvjetnog grla	3-9
Tablica 23	Pregled površina funkcionalnih zona naselja i potrošnje zemljišta naselja – postojeće stanje, planirano i ukupno	3-14
Tablica 24	Pregled kategorija središnjih naselja	3-17
Tablica 25	Prostori posebnih obilježja u odnosu na obvezu zaštite, odnosno posebno osjetljivih cjelina ...	3-19
Tablica 26	Zbirni pregled kulturnih dobara na području općine po načinu zaštite	3-27

POPIS KARTOGRAMA

Kartogram 1	Položaj Općine Sveti Ivan Žabno u Koprivničko-križevačkoj županiji	1-2
Kartogram 2	Prikaz prostornog obuhvata Općine	1-3
Kartogram 3	Pregled naselja Općine.....	1-8

POPIS GRAFIČKIH PRILOGA

KARTOGRAFSKI PRIKAZI

8.	KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA	1:25 000
9.	INFRASTRUKTURNI SUSTAVI	1:25 000
10.	UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA	1:25 000
11.	GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA	
4.1.	BREZOVLJANI	1:5 000
4.2.	ČEPIDLAK	1:5 000
4.3.	CIRKVENA, KUŠTANI I KENĐELOVEC	1:5 000
4.4.	MARKOVAC KRIŽEVAČKI I HRSOVO	1:5 000
4.5.	NOVI GLOG, BRDO CIRKVENSKO I LADINEC	1:5 000
4.6.	PREDAVEC KRIŽEVAČKI I ŠKRINJARI	1:5 000
4.7.	RAŠĆANI	1:5 000
4.8.	SVETI IVAN ŽABNO	1:5 000
4.9.	SVETI PETAR ČVRSTEC	1:5 000
4.10.	TREMA	1:5 000

KARTOGRAMI	1:75 000
------------	----------

1. Teritorijalno – politički ustroj
2. Administrativna sjedišta i razvrstaj kategoriziranih cestovnih i željezničkih prometnica
3. Sustav središnjih naselja i razvojnih središta
4. Infrastruktura
 - 4.1. Pošta i telekomunikacije,
 - 4.2. Energetski sustav
 - 4.2.1. Plinoopskrba
 - 4.2.2. Elektroenergetika
 - 4.3. Vodnogospodarski sustav
 - 4.3.1. Korištenje voda i odvodnja otpadnih voda
 - 4.3.2. Uređenje vodotoka i voda
5. Postupanje s otpadom

BIBLIOGRAFIJA

1. Zakon o prostornom uređenju, NN br. 30/94, 66/98, 61/00, 32/00 i 100/04
2. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, NN br. 69/99 i 151/03
3. Zakon o zaštiti okoliša NN br. 82/94 i 128/99
4. Zakon o poljoprivrednom zemljištu NN br. 66/01
5. Zakon o otpadu, NN RH br. 178/04
6. Zakon o zaštiti prirode NN br. 30/94 i 71/94
7. Zakon o šumama, NN br. 53/90, 9/91, 61/91, 76/93 i 13/02
8. Zakon o veterinarstvu, NNRH br. 70/77
9. Zakon o vodama NN br. 107/95
10. Pravilnik o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova NN br. 106/98 i 39/04,
11. Pravilnik o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta NN br. 55/02
12. Zaštita okoliša u pravnom sustavu Republike Hrvatske, Sabor Republike Hrvatske, Zastupnički dom, Odbor za prostorno uređenje i zaštitu okoliša, zbirka propisa, Zagreb 1995.
13. Program prostornog uređenja Republike Hrvatske, Narodne novine br. 50/99
14. Prostorni plan Koprivničko – križevačke županije, Županijski zavod za prostorno uređenje, Sl. glasnik Koprivničko – križevačke županije br. 8/01.
15. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001. , Državni zavod za statistiku, HTML izdanje, kolovoz 2002.
16. Statistički ljetopis hrvatskih županija 1993., Državni zavod za Statistiku, Zagreb 1994.
17. Nacionalna strategija zaštite okoliša i Nacionalni plan djelovanja za okoliš, narodne novine br. 46/2002.
18. Nacionalna strategija zaštite okoliša NN br. 46/02
19. Prostorno uređenje, građenje i zaštita okoliša u Republici Hrvatskoj na lokalnoj razini, zbirka sa Stručnog skupa u NP Brijuni 2000., Hrvatsko udruženje za promicanje skrbi o prostoru, Općina Vodnjan i Urbis 72, Pula, Pula 2000.
20. Sudija zaštite nepokretnih kulturnih dobara i kulturno povijesnih vrijednosti, mr.sc. Biserka Dumbović Bilušić, dipl.inž.arh, Zagreb, listopad 2004.